Վ. Ստեփանյան, Դ. Ղազարյան, Ա. Եղիազարյան

FRANÇAIS

10-e

ՖՐԱՆՍԵՐԵՆ

ՀԱՆՐԱԿՐԹԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑԻ 10-րդ ԴԱՍԱՐԱՆԻ ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ

ԵՐԵՎԱՆ

ՄԱՆՄԱՐ
MANMAR

2010

ՀՏԴ 373.167.1:804.0 (075.3)
ԳՄԴ 81.2 ֆրանս g72
Ս 887

Ստեփանյան Վ.
Ս 887 Ֆրանսերեն: Հանրակրթական դպրոցի 10-րդ դասարանի դասագիրք /
Վ. Ստեփանյան, Դ. Ղազարյան, Ա. Եղիազարյան. -Եր.: ՄԱՆՄԱՐ, 2010.-176 էջ:

ՀՏԴ 373.167.1:804.0 (075.3)
ԳՄԴ 81.2 ֆրանս g72

© Ստեփանյան Վ., Ղազարյան Դ., Եղիազարյան Ա., 2010թ.
© ՄԱՆՄԱՐ, 2010թ.
© Դասագրքերի շրջանառու հիմնադրամ, 2010թ.

ISBN 978-9939-62-025-1

UNITÉ 1

LEÇON 1

Marcel Pagnol, *écrivain français est né en 1895 à Aubagne, dans une famille d'instituteurs. Il commence sa carrière pédagogique comme professeur d'anglais. Très vite il se consacre au théâtre. Plus tard il fait une brillante carrière dans le cinéma.*

Marcel Pagnol est aussi un merveilleux conteur. On le voit dans ses ***Souvenirs d'Enfance,*** *roman autobiographique où il décrit avec amour le paysage de sa Provence natale, parle de ses parents, de ses amis, de leurs occupations.*

En 1945 Pagnol entre à l'Académie française. Il est mort en 1974.

LA RENTRÉE

Un jour, à table, je mangeais avec appétit, quand l'oncle Jules dit une phrase toute simple:

– Aujourd'hui c'est vendredi. Il faut partir après-demain.

Je **pressentis un malheur**.

– Qu'est-ce que **ça veut dire?**

– Ça veut dire, répondit mon père, que les vacances sont finies.

– C'est fini quand?

– **Voyons**, dit ma mère, ce n'est pas une surprise! On en parle depuis huit jours.

C'était vrai qu'ils en avaient parlé, mais je n'avais pas voulu entendre. Je savais que cette catastrophe arriverait **fatalement**, comme les gens savent qu'ils mourront un jour, mais se disent: "Ce n'est pas encore le moment d'examiner **à fond** ce problème".

Le choc me coupait la parole et presque la respiration. Mon père le vit et me parla gentiment.

– Voyons, mon garçon! Tu as eu deux très grands mois de vacances...

– Ce qui est déjà trop! interrompit l'oncle. Si tu étais président de la République, tu n'en aurais pas autant.

– Tu sais que c'est très important! dit ma mère. Tu dis toujours que tu veux être millionnaire! Si tu n'entres pas au lycée, tu ne le seras jamais.

– Et puis au lycée, dit l'oncle, tu apprendras le latin.

Ces paroles ne cachaient point la tragique réalité: les vacances étaient finies.

– J'espère que tu ne vas pas pleurer, dit mon père.

J'espérais aussi et je **fis un grand effort** pour ne pas pleurer.

– Et les figues? dis-je brusquement.

– Quelles figues?

– Celles de la terrasse. Il en reste plus de la moitié, et elles ne seront mûres que dans huit jours. Qui les mangera? Et puis, pensez-vous au jardin? Papa a planté des tomates, on n'en a pas encore mangé une!

Ainsi, je cherchais mille prétextes absurdes pour ajourner le départ. Mais est-ce qu'il est possible de retarder la rentrée des classes? (D'après M. Pagnol, Souvenirs d'enfance)

Expressions expliquées

pressentir un malheur – ինչ-որ դժբախտություն, վատ բան կանխազգալ
ça veut dire – ça signifie
voyons – դե՛
à fond – complètement, très bien
faire un effort – ջանք գործադրել
fatalement – inévitablement (l'arrivée de cette catastrophe était prévue, décidée et fixée par le destin contre lequel on ne peut rien)

AVEZ-VOUS BIEN COMPRIS?

1. Qui est-ce qui raconte l'histoire?
2. À quelle époque est située la scène présentée dans le texte?
3. Quel malheur Marcel pressent-il?
4. Le départ était-il une surprise pour Marcel?
5. Qui sont les personnages du texte?
6. Comment son père, sa mère et son oncle essayaient-ils de le décider à partir en ville?
7. Pouvez-vous caractériser les personnages par les mots et les expressions qu'ils emploient dans leurs dialogues?
8. Sous quel prétexte Marcel voulait-il ajourner leur départ?
9. Qu'en pensez-vous, a-t-il pu retarder leur départ?

EXERCICES

ORAL

1. Retour aux années d'école.

1. Êtes-vous allé à l'école maternelle? À quel âge? Est-ce qu'elle se trouvait près de chez vous?
2. Qu'est-ce que vous y faisiez?
3. À quel âge êtes-vous allé à l'école primaire? Vous rappelez-vous votre première journée à l'école? Qu'est-ce que vous y faisiez?
4. Vous souvenez-vous de votre premier(ère) instituteur/institutrice? Comment était-il/elle ? (jeune/âgé(e); gentil(le)/méchant(e); sévère/indulgent(e); grand(e)/petit(e)/de taille moyenne).

2. Lisez le texte à nouveau!

1. Qu'est-ce que la rentrée pour vous? Quels préparatifs faites-vous pour la rentrée?
2. Et vous, cherchez-vous un prétexte pour retarder la rentrée?
3. Aujourd'hui, est-ce que le latin est nécessaire dans la formation de l'individu?
4. Au cours de la lecture qu'avez-vous éprouvé (de la surprise, de l'inquiétude, de la sympathie, de la compassion)?
5. Pouvez-vous imaginer une autre suite à ce récit ?
6. Quelles questions aimeriez-vous poser à votre tour aux personnages du récit.

À CHACUN SON POINT DE VUE.

La vie à l'école.

1. Comment est votre école? Est-ce qu'elle est grande? vieille? moderne?
2. Est-ce que vous habitez loin de l'école? Comment y allez-vous?
3. Arrivez-vous à l'heure ou en retard? Pourquoi?
4. Avez-vous beaucoup de devoirs à faire?
5. Pour quel cours avez-vous le plus de travail?
6. Qui sont vos professeurs les plus exigeants, les plus sympathiques (sympa)?
7. Préférez-vous apprendre dans une école privée ou publique? Argumentez bien votre réponse.
8. Quels doivent être selon vous les rapports entre le maître et ses élèves?
9. L'école de l'avenir peut être sans classe, sans professeur, sous la conduite d'un ordinateur. Voudriez-vous étudier dans une école pareille?
10. Décrivez l'ecole de votre rêve (conditions, relations entre élève-élève, élève-enseignant, enseignant-parents, programme de l'enseignement, etc.). Commentez le proverbe: «On apprend à tout âge».

ÉCRIT

Vocabulaire

1. Choisissez la phrase où le mot *catastrophe* a le même sens que dans le texte!

a) *La catastrophe* aérienne a fait une centaine de victimes.
b) Ce n'est pas *une catastrophe* si Marie n'a pas réussi son examen.
c) Le printemps a été une véritable *catastrophe.*
d) La fabrique a entièrement brûlé, les pompiers ont été incapables d'éteindre le feu. C'était une véritable *catastrophe.*

2. Cherchez les synonymes des mots soulignés dans votre texte!

1. **Tout à coup** la porte s'est ouverte et un inconnu est entré.
2. Monsieur Dupont est **riche**.
3. L'avocat a passé toute la journée à **étudier** ces papiers.
4. Marie **pense** réussir ses examens.
5. Il faut téléphoner au médecin pour savoir si tu peux **retarder** ton rendez-vous.
6. Que **signifie** ce mot?

3. Trouvez le contraire des mots suivants dans votre texte!

1. Il **est né** le 1er octobre.
2. L'enfant mangeait sa soupe **sans appétit**.
3. Il **part** demain soir.
4. Pourquoi **ris**-tu?
5. Il ne dit **jamais** la vérité.

4. Les mots *arriver, entrer, retarder* ont des sens différents dans ces phrases. Découvrez-les!

1. Demain Jacques **arrive** de Paris.
2. Je **suis arrivé** à faire ce travail.
3. Raconte-moi ce qui t'**est arrivé** dans le métro.
4. Je **suis entré** dans la cuisine.
5. Pierre **est entré** à l'Université à l'âge de 16 ans.
6. Serge **a retardé** son départ.
7. La pluie nous **a retardés**.
8. La montre **retarde** de cinq minutes.

5. Complétez avec les mots ci-contre!

1. Il a joué un rôle ... dans cette affaire.
2. À cause du mauvais temps nous avons ... notre promenade.
3. Qui a ... mon sac?
4. J'... que nous pourrons partir le soir.
5. Vos prétextes sont ... .

cacher
absurde
important
ajourner
espérer

6. Traduisez en français!

1. Պիեռը Ֆրանսիայի պատմությունը հիմնովին գիտի:
2. Քո բացատրություններն անհեթեթ են:
3. Երկու նախադասություն է մնում թարգմանելու:
4. Նրանք մեզ ընդունեցին սիրալիր:
5. Հարյուր մարդ զոհվեց աղետի ժամանակ:

GRAMMAIRE

Phrase exclamative

Une phrase exclamative traduit des sentiments divers: joie, douleur, surprise, admiration, indignation, étonnement. À l'écrit elle se termine par un point d'exclamation (!).

1. Relevez les phrases exclamatives employées par les personnages du roman "Souvenirs d'enfance et dites quel sentiment elles traduisent!

2. Mettez les verbes entre parenthèses au conditionnel présent ou au futur simple (Gr. 14)!

1. S'il voulait me répondre, il me (écrire) une lettre.
2. Si vous l'aidiez, il (finir) vite ce travail.
3. Nous (aller) à la campagne, s'il ne pleut pas.
4. (Être)-tu content, si je te donne ma cassette?
5. Vous (faire) peu de fautes, si vous appreniez mieux.

3. Mettez les verbes entre parenthèses à l'imparfait ou au présent!

1. Je ferais ces exercices si je (avoir) le temps.
2. Si nous (savoir) votre adresse, nous vous écririons.
3. Si nous (prendre) le métro, nous ne serons pas en retard.
4. Si je (être) à ta place, j'irais voir le médecin.
5. Il y aura plus de place, si vous (mettre) la table devant la fenêtre.

4. Remplacez l'infinitif par l'imparfait ou le conditionnel présent!

1. Tu ne voyagerais pas avec lui si tu le (connaître) mieux.
2. Je ne (venir) pas si tu n'étais pas là.
3. Si vous (aller) à Paris, descendriez-vous dans le même hôtel?
4. Si elle avait besoin de son aide, elle (s'adresser) à lui.
5. S'il y avait plus de neige, nous (pouvoir) faire du ski.

Emploi: du pronom en.

en =	**de + nom** **beaucoup (peu, combien) de + nom** **un, une, des + nom** **du, de la, de l' + nom**

5. Remplacez les groupes de mots soulignés par le pronom *en*!

MODÈLE: *Je parle **du film.** → J'**en** parle.*
*Je mange **du pain.** → J'**en** mange.*
*Veux-tu **du thé?** → **En** veux-tu? Oui, j'**en** veux. Non, je n'**en** veux pas.*
*As-tu beaucoup **de livres français?** → **En** as-tu beaucoup? J'**en** ai beaucoup.*

1. As-tu besoin **de ce livre**?
2. **Combien de cahiers** as-tu?
3. Nous nous approchons **du théâtre**.
4. Parlez **de vos vacances**.
5. Il joue bien **du piano**.
6. Pendant les vacances prenez-vous **des photos**?

6. Posez ces questions à votre ami! Il doit employer le pronom *en* dans ses réponses.

MODÈLE: *Manges-tu **du fromage**? → Oui, j'**en** mange.*
*(Non, je n'**en** mange pas.)*

1. Manges-tu **des légumes** au déjeuner?
2. Bois-tu **de l'eau minérale** au dîner?
3. Achètes-tu **des bonbons** à ta sœur?
4. Prends-tu **de l'aspirine** quand tu es malade?
5. Fais-tu **du sport?**
6. As-tu besoin **de mon dictionnaire**?
7. Es-tu sûr **de ses paroles**?
8. Es-tu content **de tes achats**?

7. Remplacez les mots soulignés par un pronom démonstratif pour éviter la répétition!

1. Je préfère le climat de Paris **au climat** de Lyon.
2. Ces fleurs sentent bon et **les fleurs** qui sont dans le vase ne sentent pas du tout.
3. La fête de Noël est **la fête** que j'aime le plus.
4. Ces dictionnaires ne sont pas **les dictionnaires** dont je me sers toujours.
5. Cette année les participants au concours de français sont plus nombreux que **les participants** du concours précédent.

LEÇON 2

DIALOGUES

Nadine: Bonjour, Madame! Je voudrais m'inscrire à un cours de langue.
Secrétaire: Lequel? **Le cours intensif** ou le cours normal?
Nadine: Je préfère m'inscrire au cours normal. Et je voudrais aussi suivre un cours de civilisation.
Secrétaire: Il faut que vous passiez un petit test de niveau.
Nadine: Est-ce qu'on reçoit un diplôme à la fin?
Secrétaire: Ce n'est pas un diplôme universitaire, vous allez recevoir un Certificat Pratique de Langue.
Nadine: Merci, Madame.

le cours intensif – արագացված դասընթաց

* * *

– Qu’est-ce que tu veux faire après le bac?
– J’aimerais bien devenir avocat.
– Moi, je veux bien être journaliste, c’est moins long.
– Tu sais, avec le **chômage** maintenant, on n’est jamais sûr de rien.
– Pas du tout. Un bon spécialiste ne reste jamais sans travail.

le chômage – գործազրկություն

* * *

– Qu’est-ce que tu veux devenir: médecin, décorateur, **magistrat**, avocat?
– Avocat, c’est difficile maintenant. Je veux faire des études de médecine et toi?
– Malheureusement, on ne peut pas toujours faire ce qu’on veut.
– Tu as raison. Mais **au moins** on doit essayer.
– Mais je trouve que tu as bien choisi. Si tu fais la médecine, tu as plus de chance d’avoir un boulot sûr.
– **Qui vivra verra**.

magistrat (m) – իրավագետ
au moins – գոնե
Qui vivra verra – Կապրենք կտեսնենք

EXERCICES

ORAL

1. Comparez le cours intensif et le cours normal! Relevez leurs avantages et leurs inconvénients!

2. Parlez de l’importance du diplôme universitaire dans la recherche du travail!

EXERCICES

1. Remplissez le formulaire «Connaissance de la langue française»! Auto-évaluez votre niveau!

1. Nom et prénom ___
2. Nationalité ___
3. Ma première langue étrangère ___
4. Mes contacts avec la langue française ___
5. Je peux exprimer très simplement ce que je veux dire ___
6. Je pourrai demander/donner des informations sur ___
7. Je peux aussi négocier avec des interlocuteurs ___
8. Il m’arrive de ne pas comprendre ___

2. Est-ce que vous connaissez vos camarades de classe?

1. ... est doué(e) en musique.
2. ... est fort en français (en maths, en littérature ...).
3. ... achète beaucoup de nouveaux vêtements.
4. ... est très sportif/sportive.
5. ... danse très bien (aime aller à la discothèque).

3. Dans les phrases suivantes employez les temps convenables des modes pour exprimer

a) une action réalisable, b) une action non réalisable (souhait, désir).

1. Si Marie (*venir),* je la (*recevoir)*.
2. Si on (*se promener)* encore.
3. Si mon oncle Pierre (*être)* jeune, il *(faire)* ce voyage fatigant.
4. S'il (*faire)* beau demain, nous (*partir)* à la montagne.
5. Je (*vouloir)* bien voir ce film.

LEÇON 3

LA PROVENCE

La Provence est une des anciennes provinces du Sud-Est de la France qui correspond à la région Provence-Alpes-Côte d'Azur.

Marseille est la première ville de toute la Provence et le plus grand port de la Méditerranée. Non loin de Marseille se trouve Toulon qui est le second port militaire de la France après Brest.

La Côte d'Azur est **un ruban de villes** bien peuplées: Menton, Monte-Carlo, Nice, célèbre par ses carnavals, ses **batailles de fleurs**, Antibes, connu par ses festivals où la rose est reine, Cannes où chaque année ont lieu des festivals de cinéma, Saint-Tropez, importante **station balnéaire** et touristique. Les touristes aiment visiter aussi Aix-en-Provence, ancienne capitale de la Provence, Arles, riche en monuments romains, Avignon avec le palais des papes et son célèbre pont, Tarascon avec la maison de Tartarin.

Van Gogh *La nuit étoilée*

Cézanne *Nature morte aux oignons*

Picasso *Portrait de Nusch Eluard*

Les spécialités qui assurent la renommée gastronomique de la région sont: la bouillabaisse marseillaise, le saucisson à la lyonnaise, la ratatouille niçoise, le nougat de Montélimar, les vins du Beaujolais et du côtes-du-Rhône. Beaucoup de peintres tels que Cézanne, Van Gogh, Matisse, Chagall, Picasso ont été inspirés par la beauté du paysage et du ciel de la Provence et y ont peint la plupart de leurs chefs-d'œuvre.

La Provence, baignée de soleil, avec la mer toujours bleue, ses arbres verts en toute saison, la douceur de son climat, attire les touristes du monde entier.

Marc Chagall
Paris vu de ma fenêtre

Expressions expliquées

un ruban de villes – քաղաքների շարք
des batailles de fleurs – des fêtes des fleurs
une station balnéaire - ծովափնյա առողջարան

EXERCICES

ORAL

1. Choisissez la bonne réponse!

1.	La Provence se trouve	**a.** au Nord **b.** à l'Ouest **c.** au Sud-Est
2.	Cette région a un climat	**a.** continental **b.**méditerranéen **c.** océanique
3.	Le premier port militaire est	**a.** Brest **b.** Marseille **c.** Toulon
4.	Menton et Saint-Tropez se trouvent sur	**a.** la Côte d'Azur **b.** la Côte d'Ivoire **c.** la côte Atlantique
5.	Le plus grand port sur la Méditerranée est	**a.** Cannes **b.** Antibes **c.** Marseille
6.	Quel peintre a vécu en Provence?	**a.** Courbet **b.** Degas **c.** Chagall

TEST CULTUREL

Répondez par oui ou non!

1. Saint-Tropez est une station balnéaire sur l'Atlantique.
2. Le coiffeur coupe les cheveux.
3. Marcel Pagnol est un écrivain allemand.
4. Pablo Picasso est un peintre français d'origine espagnole.

5. Cézanne est un physicien.
6. La maison de Tartarin se trouve à Tarascon.
7. Les festivals de cinéma ont lieu à Monte-Carlo.
8. Nice est célèbre par ses batailles de fleurs.

LEÇON 4

Un poème de Jacques Charpentreau

Il y a des façons de dire
qui font sourire

Il y a des façons de rire
qui font plaisir

Il y a des façons de lire
qui font sentir
à ravir
le plaisir
le loisir
le sourire

À chacun de les découvrir.

Êtes-vous d'accord avec les pensées du poète? Argumentez bien votre réponse!

HISTOIRES AMUSANTES

Un instituteur raconte à un collègue:

– J'avais convoqué la mère d'un de mes élèves pour lui dire que son fils ne cesse de bavarder en classe.

– Et tu lui as dit?

– Non. Pendant le quart d'heure où elle était là, je n'ai pas pu **placer un mot**...

placer un mot – մի բան (խոսք) ասել

* * *

Un candidat au baccalauréat vient de passer son oral.

Il rentre chez lui et son père lui demande:

– Alors **ça a bien marché**?

– Oh, très bien, répond le garçon. Les examinateurs ont été si satisfaits qu'ils m'ont demandé de revenir l'année prochaine...

ça a bien marché? – ամեն ինչ լա՞վ անցավ

* * *

L'examinateur: Vous ne répondez rien, monsieur, y a-t-il une question qui vous embarrasse?

Le candidat: **Pas du tout**, monsieur, les questions sont très claires. Ce sont les réponses qui me gênent.

pas du tout – բոլորովին

* * *

Deux garçons, assis l'un à côté de l'autre, passent un examen.
– Qu'est-ce que tu as fait en mathématiques? demande le premier en sortant.
– J'ai rendu une feuille blanche, et toi?
– Moi aussi.
– Mon Dieu!.. L'examinateur va penser que nous avons **copié l'un sur l'autre.**

copier l'un sur l'autre – մեկը մյուսից արտագրել

UNITÉ 2

LEÇON 1

Bernard Clavel, *écrivain français du XXe siècle, est né dans le département du Jura en 1923. Il commence à écrire dès l'âge de quinze ans. Clavel a publié plusieurs romans dont les plus connus sont:* ***Le Voyage du père, L'Espagnol, Le Seigneur des fleuves****, etc.*

Membre de l'Académie française, Clavel a reçu le prix Goncourt pour son roman ***Les fruits de l'hiver****.*

Dans le récit qui suit, Clavel raconte l'histoire émouvante d'une amitié.

LAMIAUD

Je l'ai rencontré le soir de mon arrivée. J'ai appris tout de suite qu'il s'appelait Lamiaud. Je devais avoir **à peine** dix ans, mais je me souviens très bien de lui, de sa main sèche et nerveuse et de son sourire sur son visage enfariné lorsqu'il se présenta à moi. Cela me frappa tout de suite. Et, voyant ma surprise, il me montra des sacs vides de farine, en disant:

– Tu vois, je viens juste de me réveiller.

– Vous dormez sur ces sacs-là, monsieur Lamiaud?

Il se mit à rire.

– Oui, quoi? Où est-ce que je peux dormir encore?

– Dans votre lit.

– Mais c'est mon lit. Tu sais, dit-il soudain, en se retournant vers moi, il ne faut pas m'appeler monsieur, il faut dire Lamiaud comme tout le monde.

Puis il alla vers le fournil situé sous la boulangerie où ma cousine vendait son pain. En examinant la cuisine, j'avais pu voir par la fenêtre la rivière **d'Ain** coulant **au pied des** maisons. Je lui ai demandé si on pouvait aller à la rivière par la porte de la cuisine.

– Bien sûr, me dit-il en continuant de se laver.

Je me dirigeais déjà vers la porte lorsqu'il cria:

– Non, non, attends-moi, on ira ensemble.

Quand il finit de se laver, il me dit:

– À présent on peut descendre. Passe derrière moi, ne fais pas de bruit avec tes pieds.

Puis il prit une baguette souple et nous sortîmes, moi derrière lui. Alors je compris tout. C'est qu'il y avait beaucoup de vipères le long de la rivière.

J'avais une peur terrible des serpents. Je regardais surtout l'endroit où j'allais poser le pied.

– Il ne faut pas avoir peur, me dit-il, en voyant que je **transpirais à grosses gouttes.** Et, comme pour me rassurer, il me dit qu'il avait tué beaucoup de vipères.

Je connaissais Lamiaud depuis quelques minutes à peine, et il me semblait que je venais de trouver un ami **de toujours,** un frère plus âgé que moi, mais qui n'avait qu'une chose à faire: s'occuper de moi. Il me parlait des vipères, et tout ce qu'il racontait était très passionnant. Il avait bon cœur, Lamiaud.

Deux longs mois passèrent. J'étais toujours avec mon grand ami, partout, du matin jusqu'au soir. Les vacances terminées, Lamiaud voulut venir avec mes cousins m'accompagner à la gare. Sur le quai j'embrassai mes cousins et je serrai fortement la main que Lamiaud me tendait. J'étais si ému que je ne pus prononcer un seul mot. Mais dans le compartiment j'eus la force de crier:

– Lamiaud, Lamiaud!

Et ce fut tout. Lamiaud passa sa main sur ses yeux, puis il agita sa casquette si fort qu'un nuage de poussière blanche en sortit. (D'après B. Clavel)

Expressions expliquées

à peine – հազիվ
au pied de – ներքևում, տակով
l'Ain – rivière de France qui sort du Jura et se jette dans le Rhône
transpirer à grosses gouttes – սաստիկ քրտնել
de toujours – մշտական, ընդմիշտ
et ce fut tout – tout fut fini

SAVEZ-VOUS QUE...

En France ***le boulanger*** est la personne qui fait et qui vend du pain. Le lieu où il fabrique et vend le pain est ***la boulangerie.***

Le boulanger qui fait aussi des gâteaux est ***boulanger-pâtissier*** et sa boutique s'appelle ***boulangerie- pâtisserie***?

Et en Arménie?

AVEZ-VOUS BIEN COMPRIS?

1. Qu'est-ce qui a frappé l'auteur en voyant Lamiaud?
2. Est-ce que Lamiaud dormait dans un vrai lit?
3. Qui était Lamiaud et où travaillait-il?
4. Pourquoi Lamiaud a-t-il voulu que le garçon l'appelle par son nom?
5. Quelle vue s'ouvrait par la fenêtre de la cuisine?
6. Pourquoi Lamiaud n'a-t-il pas permis au garçon d'aller seul au bord de la rivière?
7. À quoi Lamiaud a-t-il compris que l'enfant avait peur des serpents?

8. À la gare, comment a été leur séparation?
9. À votre avis, pourquoi le petit garçon s'est-il lié d'amitié avec Lamiaud?

EXERCICES

ORAL

Pensées sur l'amitié.

"Quoi de plus doux que d'avoir quelqu'un à qui l'on ose parler comme à soi-même?"
(Cicéron, célèbre orateur du 1er siècle)

"Je prendrais
Dans les yeux d'un ami
Ce qu'il y a de plus chaud de plus beau
Et de plus tendre aussi" (Jacques Brel)

Si toutes les filles du monde voulaient se donner la main, tout autour de la mer, elles pourraient faire une ronde. Si tous les gars du monde voulaient bien être marins, ils feraient avec leurs barques un joli pont sur l'onde.
Alors on pourrait faire une ronde autour du monde, si tous les gens du monde voulaient se donner la main. (Paul Fort)

1. **Connaissez-vous des pensées sur l'amitié en arménien?**
2. **Décrivez vos rapports avec votre meilleur(e) ami(e) en vous servant de ce guide.**
   1. Nous nous prêtons de l'argent (des vêtements ...).
   2. Nous nous entendons bien et nous ne nous disputons jamais.
   3. Nous avons les mêmes goûts. Nous aimons tous /toutes/ les deux le sport (le cinéma, la lecture...).
   4. Nous ne mentons jamais.
   5. Nous nous confions tous nos secrets.
   6. Nous nous connaissons depuis longtemps et nous nous comprenons.
   7. Nous nous voyons ou nous nous téléphonons plusieurs fois par semaine.
   8. Nous avons tous /toutes/ les deux le sens de l'humour et nous rions beaucoup ensemble.
   9. Nous ne nous critiquons pas même si nous faisons des bêtises.
3. **Vous arrive-t-il de ne pas être d'accord avec votre ami(e)?**

4. Le caractère de votre ami: dans la colonne de droite trouvez un adjectif pour caractériser votre ami(e).

MODÈLE: *Il n'aime pas dépenser beaucoup. Il est économe.*

1. Il aime commander.
2. Il dit ce qu'il pense.
3. Il aime rêver.
4. Il sait attendre.
5. Il ne pense qu'à lui.
6. II veut savoir ce qui ne le regarde pas.
7. Il comprend vite.
8. Il n'aime pas travailler.
9. Il sourit souvent.
10. Il aime la compagnie.

égoïste
intelligent
souriant
autoritaire
sociable
sincère
curieux
patient
paresseux
rêveur

À CHACUN SON POINT DE VUE.

L'amour et l'amitié

1. Que signifie l'amitié pour vous? Qu'est-ce que vous attendez d'un(e) ami(e)?
2. Quelles sont les qualités de votre meilleur(e) ami(e) que vous appréciez le plus?
3. Qu'est-ce que vous ne supportez pas dans l'amitié?
4. En quelles circonstances avez-vous rencontré votre meilleur(e) ami(e)?
5. Vous querellez-vous souvent?
6. Qu'est-ce qui rend une amitié durable: la compréhension, la loyauté ou le soutien moral?
7. Pouvez-vous compter sur votre ami(e)?

ÉCRIT

Vocabulaire

1. À mettre dans l'ordre.

1. la, serpent, un, est, dangereux, vipère.
2. a, pain, chien, garçon, jeté, le, au, son.
3. notre, fait, le, pain, boulanger, de, bon, quartier, du.
4. pain, ai, du, j', d', oublié, acheter.
5. de, champignons, trouvé, au, enfants, 1', ont, pied, arbre, au, les, des.

2. a) Avec les suffixes *-et, -ette* formez les diminutifs des mots suivants: *jardin(m), maison(f), fille(f), garçon(m), cloche(f), poule(f), chanson(f), table(f), livre(m), casque(m)* (Gr. 1).

b) Complétez avec les mots suivants: *poulet(m), clochette(f), maisonnette(f), garçonnet(m), chansonnette(f)*!

1. Dans la vallée on entend les ... des moutons.
2. Ces ... font beaucoup de bruit en jouant.
3. Nous avons mangé du ... au déjeuner.
4. La jeune fille préparait le dîner en chantant sa ... .
5. Nous avons passé la nuit dans la ... du forestier.

3. Écrivez les noms correspondant aux verbes suivants:

chanter	rire
crier	voler
embrasser	se retourner
se souvenir	se réveiller

4. Trouvez l'équivalent arménien des proverbes:

Au besoin on connaît l'ami.
Les petits cadeaux entretiennent l'amitié.

GRAMMAIRE

1. Refaites les phrases suivantes en employant des participes présents!

MODÈLE: *Colette a aperçu le chat **qui jouait** avec une souris.→ Colette a aperçu le chat **jouant** avec une souris.*

1. Mon oncle qui va souvent à Londres, parle bien anglais.
2. Par la fenêtre de la cuisine, il vit sa sœur qui se promenait au bord de la rivière.
3. Nous sommes sortis par la porte qui donnait sur la plaine.
4. René nous a montré le journal qui annonçait l'arrivée de la délégation française de Lyon.
5. Au mur du salon on voyait un tableau qui représentait un bateau sur un fleuve.

2. Transformez le participe présent en proposition relative!

MODÈLE: *Nous sommes arrivés au bord de l'eau chantant sur les pierres.→ Nous sommes arrivés au bord de l'eau qui chantait sur les pierres.*

1. Dans la vallée il y avait des vipères rampant le long de la rivière.
2. Dans la forêt je découvre des écriteaux donnant des conseils de prudence.
3. Bernard a trouvé Lamiaud dans la cuisine se lavant à l'eau froide.
4. Paul s'est approché d'Annette arrosant ses plantes.
5. Au fournil j'ai vu le boulanger faisant du pain.

3. Dans les phrases suivantes remplacez les groupes des mots soulignés par un gérondif!

MODÈLE: *Le petit garçon marchait le long de la rivière. Il examinait l'endroit.* → *Le petit garçon marchait le long de la rivière* ***en examinant*** *l'endroit.*

1. Il me montra les sacs vides et **me dit** qu'il venait de se réveiller.
2. **Comme je ne savais que** faire, j'ai décidé d'aller voir mon ami.
3. **Si tu apprends bien** les règles d'orthographe, tu ne feras pas de fautes dans ta dictée.
4. **Quand elle a ouvert** la porte, elle a aperçu un inconnu dans le jardin.
5. Je ne pouvais pas aller seul au bord de la rivière **parce que j'avais peur** des vipères.

4. Mettez les verbes entre parenthèses au participe passé!

1. Par la fenêtre (ouvrir) on voyait les champs de blé.
2. La lettre (recevoir) ce matin m'annonçait l'arrivée de mes cousins.
3. J'aime regarder les prairies (fleurir).
4. Ma mère aimait se promener dans les allées bien (nettoyer) de notre parc.
5. Un travail bien (organiser) donne de bons résultats.

5. Transformez les verbes soulignés en adjectifs verbaux!

MODÈLE: *Ce paysage m'attire.* → *C'est un paysage attirant.*

1. Cette ville me **charme.**
2. Ce film nous a **amusé.**
3. Ces nouvelles **l'ont inquiété.**
4. Cette jeune fille **sourit** toujours.
5. Cette route **glisse.**

LEÇON 2

DIALOGUES

– Vous désirez?
– Je voudrais voir cette robe que vous avez en vitrine.
– Celle-là, mademoiselle?
– Oui, la bleue, s'il vous plaît. Combien ça coûte?
– Elle n'est pas très chère, 69 euros.
– Et ce tee-shirt, madame, il coûte combien?
– Soixante-neuf euros, mademoiselle.
– Bon, j'en prends deux, un vert et un rose.

***

Vendeuse: Vous désirez?
Nicolas: On voudrait voir les vestes.
Vendeuse: Bon, je vous laisse regarder.
Nicolas: Mylène, regarde cette veste rouge. C'est pas moche, n'est-ce pas?
Mylène: Oh non, pas ça.
Nicolas: Et cette grise?
Mylène: Tu rigoles? Elle est très large.
Nicolas: Tu trouves? Mais c'est à la mode!
Mylène: Si tu veux, achète-la!

EXERCICES

ORAL

1. Votre toilette et vous.

1. Passez-vous beaucoup de temps devant le miroir chaque matin?
2. Aimez-vous vous parfumer?
3. Êtes-vous au courant de la mode?
4. Allez-vous chez le coiffeur avec plaisir?

2. Qu'est-ce que vous mettez:

	au théâtre?		il fait chaud?
1. pour aller	à la campagne?	2. quand	il fait froid?
	à l'école?		il pleut?
	sur la plage?		
	vous coucher?		

3. Trouvez l'équivalent du proverbe: «Les goûts et les couleurs ne sont pas à discuter».
Partagez-vous l'idée exprimée dans le proverbe?

ÉCRIT

Vocabulaire

voudrais
faites
coûtent
faut

1. Complétez le dialogue avec des verbes!

– Bonjour, madame, je ... une paire de chaussures.
– Vous avez une idée?
– Il me ... des bottes.
– Quelle pointure ...-vous?
– Je fais du 40.
– Nous avons de belles bottes en cuir.
– Elles ... combien?
– 200 euros.

2. Voici quelques noms de vêtements. Classez-les d'après le modèle!

MODÈLE:	***Pour homme***	***Pour femme***	***Pour les deux***
	une chemise	*des collants*	*un pantalon*

LEÇON 3

LA FRANCHE-COMTÉ

Courbet, Les Cribleuses de blé

Les belles routes françaises nous mènent en Franche-Comté qui est une des régions de l'Est de la France. La grande partie de la région est formée de la chaîne du Jura qui s'étend sur la frontière franco-suisse. **Le Jura** est une jeune montagne d'altitude moyenne, aux vallées profondes ornées de lacs.

Dans les pâturages, il y a des troupeaux de vaches avec le lait desquelles on fait le célèbre fromage, **le comté**.

Besançon, chef-lieu de la Franche-Comté, est le premier centre horloger français. Si vous allez à Besançon, n'oubliez pas de visiter l'horloge astronomique qui marque non seulement l'heure, mais aussi les jours de la semaine, les mois, les signes du zodiaque, le nombre d'éclipses du soleil et de la lune, etc.

En Franche-Comté sont nés beaucoup d'hommes célèbres: le grand écrivain Victor Hugo, les frères Lumière, inventeurs du cinématographe, le peintre Courbet, Rouget de Lisle, l'auteur de la Marseillaise, Louis Pasteur, une des plus grandes figures de la science mondiale qui a découvert le vaccin contre la rage.

Mot expliqué

le Jura – Յուրայի լեռնաշղթա

EXERCICES

ORAL

Choisissez la bonne réponse!

1. La Franche-Comté se trouve — **a.** au Nord de la France **b.** à l'Est **c.** au Sud
2. La grande partie de son territoire est occupée par — **a.** les Vosges **b.** Les Alpes **c.** le Jura
3. Le célèbre fromage de cette région est — **a.** le gruyère **b.** le comté **c.** le camembert
4. Besançon est le premier centre — **a.** horloger **b.** textile **c.** aéronautique
5. En Franche-Comté est né — **a.** Honoré de Balzac **b.** Louis Pasteur **c.** Gustave Flaubert

TEST CULTUREL

Complétez avec les mots qui conviennent!

1. ... a reçu le prix Goncourt pour son roman Les Fruits de l'hiver.
2. Les amis de nos amis sont nos ... .
3. L'... est un sentiment qui relie deux amis.
4. Il vient en ... et non en ennemi.
5. Au besoin on connaît l'... .
6. ... est le chef-lieu de la Franche-Comté.
7. Le peintre ... est né en Franche-Comté.
8. Rouget de Lisle est l'auteur de la ... .
9. On fabrique le pain avec de la ... .
10. Louis Pasteur a découvert le vaccin contre la ... .

LEÇON 4

Un poème de Paul Verlaine

II pleure dans mon cœur
Comme il pleut sur la ville,
Quelle est cette langueur
Qui pénètre mon cœur?
Ô bruit doux de la pluie
Par terre et sur les toits!
Pour un cœur qui s'ennuie
Ô le chant de la pluie!
Il pleure sans raison
Dans ce cœur qui s'écœure.
Quoi! nulle trahison?..
Ce deuil est sans raison.
C'est bien la pire peine
De ne savoir pourquoi
Sans amour et sans haine
Mon cœur a tant de peine!

Relevez les mots indiquant la tristesse!

Un poème de Félix-Antoine Savard

PETIT TREMBLE

Petit tremble
qui tremble,
au seul bruit de ton nom,

au seul toucher de la lumière,
petit arbre à frissons
je sais quelqu'un qui te ressemble
comme un frère.

Pouvez-vous dire à qui est adressé ce poème?

HISTOIRES AMUSANTES

Toto et sa sœur Marie déjeunent. Marie qui est maladroite, laisse tomber son gâteau sous la table.

– Ah! mon gâteau qui vient de tomber, le chien va le manger!

– N'aie pas peur, j'ai le pied dessus, dit Toto.

***

Un dimanche matin un garçon revient à la maison, **mouillé jusqu'aux os.**

– Mon Dieu, s'écrie sa mère, qu'as-tu fait?

– Je suis tombé dans la rivière, répond-il.

– Quoi, avec ton pantalon neuf?

– Oui, maman je n'ai pas eu le temps de l'enlever.

mouillé jusqu'aux os – սաստիկ թրջված

***

Un homme entre dans une boulangerie et demande au boulanger:

– Avez-vous des blousons?

– Non, Monsieur! Vous voyez bien, ici c'est une boulangerie.

– **C'est dommage**! Vous perdez un client, Monsieur.

C'est dommage! – շատ ափսո՛ս

UNITÉ 3

LEÇON 1

La République d'Arménie
Carte d'identité

Nom: Arménie
Superficie: 29 800 km^2
Population: environ 3 millions d'habitants
Capitale: Erévan
Religion: christianisme
Langue officielle: arménien
Autres langues parlées: russe, kurde, grec
Climat: continental, étés chauds, hivers rudes
Monnaie: dram

L'Arménie est un État du Caucase. Elle est située au Nord-Est du Plateau arménien. Ses pays voisins au Nord et à l'Est sont la Géorgie et l'Azerbaïdjan, à l'Ouest et au Sud la Turquie et l'Iran.

L'Arménie est un pays de montagnes aux volcans éteints et aux sommets arrondis. Son point culminant est le mont Aragats qui a 4090 mètres d'altitude. Les autres montagnes de l'Arménie sont: le Kapoutdjoug, l'Ajdahak, l'Aramazd, le Vardénis, le Lalvar.

En Arménie il n'y a pas de fleuves sauf l'Arax, fleuve frontalier, qui se jette dans la mer Caspienne. Les rivières qui arrosent l'Arménie sont: l'Akhourian, l'Arpa, le Débed, le Vorotan, le Hrazdan.

Erévan, capitale de l'Arménie, est située sur les deux rives du Hrazdan. La ville a été fondée par le roi Arguichti Ier en 782 avant J.-C. Autrefois Erévan s'appelait Érébouni.

Une des merveilles de l'Arménie est le lac Sévan, le plus grand et le plus haut des lacs de montagne.

Le sous-sol du pays est riche en cuivre, en molybdène, en tuf, en granit, en basalte et en sources minérales (Djermouk, Arzni, Bjni).

L'agriculture est surtout développée dans la plaine fertile de l'Ararat, principal verger de la République. On y cultive des fruits, des légumes et des céréales. La

viticulture, qui est la plus ancienne branche de l'agriculture arménienne y est particulièrement développée.

L'Arménie est connue pour son cognac et ses vins. Elle est la patrie de l'abricot qui a été emporté d'Arménie en Grèce par Alexandre le Grand.

L'emblème de l'Arménie est l'Ararat (5165 m), mont biblique, dominant le paysage de la capitale. Cette montagne sacrée est inséparable de l'image du pays, qui est restée du côté turc de la frontière. Selon la Bible, **l'Arche de Noé** est arrivée au mont Ararat pour sauver sa famille et les espèces animales du Déluge. L'Arménie est le premier État du monde qui a adopté en 301 le christianisme comme religion officielle.

L'Arménie a beaucoup souffert du terrible tremblement de terre du 7 décembre 1988. Les villes de Gumri et de Spitak ont été entièrement détruites.

Après le tremblement de terre l'Arménie s'est trouvée dans une situation socio-économique difficile. Mais les paroles **prophétiques** de Charles Aznavour "Après l'hiver, après l'enfer poussera l'arbre de vie" ont été réalisées. Actuellement l'Arménie connaît un essor économique.

Expressions expliquées

carte f d'identité – 1. անձնագիր, 2. վկայական
l'Arche de Noé – Նոյան տապան
prophétique – մարգարեական

AVEZ-VOUS BIEN COMPRIS?

1. Par quoi est surtout connue l'Arménie dans le monde?
2. Qu'exprime l'emblème de l'Arménie?
3. Relevez les paragraphes qui révèlent le passé, le présent et le futur de l'Arménie?
4. À votre avis les paroles de Charles Aznavour ont-elles été vraiment prophétiques?

ENRICHISSEZ VOS CONNAISSANCES

- Les Arméniens déterminaient les heures de la journée par une montre appelée cadran solaire. Les douze divisions du cadran solaire qui correspondaient aux douze heures de la journée étaient ornées de lettres de l'alphabet arménien. On pourrait voir ces cadrans solaires sur la façade de chaque, église.

- En Arménie, en été, quand il fait particulièrement chaud et que les champs souffrent de la sécheresse, on célèbre la fête de l'eau, le Vardavar; on arrose tout le monde d'eau, les jeunes comme les vieux, les amis et les inconnus. Puis on organise des spectacles: les concours de chanteurs, l'art équestre, la lutte.
- Les mariages arméniens s'accompagnent parfois encore de cérémonies traditionnelles, bien que moins longues qu'autrefois. Auparavant les noces se prolongeaient «sept jours et sept nuits». Tout le monde buvait à la santé des «deux fleurs». Les jeunes gens se mariaient avec l'accord de leur parents.
- Depuis son indépendance l'Arménie cherche à équilibrer ses relations avec ses pays voisins et à s'intégrer dans les institutions européennes: Conseil de l'Europe, Union européenne, Communauté économique européenne, etc.

À CHACUN SON POINT DE VUE.

1. Qu'est-ce que vous appréciez le plus dans la civilisation arménienne (culture, traditions, littérature, art, etc.)?
2. À votre avis la situation géographique de l'Arménie contribue-t-elle au développement du tourisme? Argumentez bien votre avis!
3. Qu'est-ce qui rend l'Arménie un lieu privilégié des touristes (nature, montagnes volcaniques, monuments historiques, hospitalité arménienne, art culinaire)?
4. Si vous étiez maire de la ville que feriez-vous pour la prospérité d'Erévan?
5. Comment voyez-vous l'avenir de l'Arménie?

EXERCICES

ORAL

1. Chaque rue porte le nom d'un Arménien célèbre. Trouvez-le !

1. Grand compositeur de la musique nationale arménienne. Il est mort à Paris, mais il a été enterré au Panthéon d'Erévan.
2. Poète lyrique du XVIIIe siècle qui a écrit et qui a chanté en arménien, en géorgien et en azerbaïdjanais.
3. Sculpteur des statues équestres de **David de Sassoun** et de **Vardan Mamikonian**.
4. Auteur du roman «**Les plaies de l'Arménie**».
5. Compositeur des ballets «**Spartacus**» et «**Gayanée**».

2. Les rues et les places de la capitale portent le nom de ces Arméniens. Par quoi sont-ils célèbres?

1. Grigor Loussavoritch
2. Hovhannes Baghramian
3. Mkhitar Heratsi
4. Charles Aznavour
5. Avetik Issahakian
6. Hovhannès Toumanian
7. Movses Khorenatsi
8. Mesrop Machtots

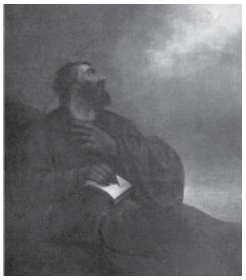

ÉCRIT

Vocabulaire

Pays	**Nationalité** **Il est...**
L'Arménie	arménien,-ne
La Géorgie	géorgien,-ne
L'Azerbaïdjan	azerbaïdjanais,-e
L'Iran	iranien,-ne
La Turquie	turc,-que
La Russie	russe

MODÈLE: *Victor Hambartsoumian est un* ***savant arménien****.*

1. Continuez comme dans le modèle!

1. Aram Manoukian est...
2. Firdusi est...
3. Chota Roustavéli est...
4. Omar Khayyam est...
5. Aram Khatchatourian est...
6. André Sakharov est...

2. Reliez!

Vahram Papazian		un astrophysicien
Hovhannès Chiraz		un romancier
Mesrop Machtots		un compositeur
Arno Babadjanian	est	un peintre
Minas Avétissian		une cantatrice
Raffi		le créateur de l'alphabet arménien
Gohar Gasparian		un poète
Grigor Gourzadian		un acteur

3. Choisissez!

1. En Arménie les étés sont ... **a.** pluvieux **b.** humides **c.** brûlants
2. La nuit, le ciel d'Erévan est ... **a.** étoilé **b.** sombre **c.** brumeux
3. À Gumri les hivers sont... **a.** doux **b.** de courte durée **c.** rudes
4. En été un vent ... souffle. **a.** glacial **b.** léger **c.** violent

4. Complétez avec les mots de la colonne de droite!

1. Le spécialiste des ... est un volcanologue.
2. La Bible est un livre ...
3. Quelle est l'... de cette montagne?
4. Connaissez-vous les sept ... du monde?
5. Le blé et le maïs sont des ...

altitude
céréales
volcans
Sacré
merveilles

GRAMMAIRE

Adjectif qualificatif

masculin	**féminin**
-el	-elle
-eux	-euse
-ier	-ière
-ien	-ienne

1. Complétez les phrases avec les adjectifs suivants: *frontalier, officiel, voisin, montagneux, ancien*. Faites l'accord s'il le faut.

1. Mégri, Artachat, Ararat sont des villes ... .
2. Le Président français fera une visite ... en Arménie.
3. Les enfants dormaient dans la pièce ... .
4. L'Arménie est riche en églises ... .
5. Le Zanguézour est une région ... .

2. Placez l'adjectif avant ou après le nom comme dans le modèle.

MODÈLE: *Monsieur/vieux → C'est un vieux monsieur.*

1. Lettre/amicale
2. réponse/mauvaise
3. appartement/grand
4. élève/attentif
5. robe/blanche
6. garçon/beau
7. table/carrée
8. voyage/agréable
9. caractère/bon
10. question/facile

VOIX ACTIVE, VOIX PASSIVE

Voix active			Voix passive		
Sujet +	**Verbe +**	**compl. direct**	**sujet +**	**verbe + par/de +**	**compl. d'agent**
1. Marie	visite a visité visitera visitait visita avait visité	la France.	1. La France	est a été sera visitée était fut avait été	par Marie.
2. On	a organisé	une soirée.	2. Une soirée	a été organisée.	

3. Transformez les phrases actives à la voix passive!

1. Des rivières arrosent l'Arménie.
2. On a construit cette église au 10e siècle.
3. Les tremblements de terre détruisirent la cathédrale de Zvartnots.
4. Les touristes visiteront toujours le monument aux victimes du génocide de 1915.
5. L'Ararat dominait le paysage de la capitale.
6. Chaque semaine il écrivait une lettre à ses parents.

4. Mettez à la voix active!

1. L'abricot a été emporté d'Arménie en Grèce par Alexandre le Grand.
2. La ville d'Erévan a été fondée par le roi Arguichti Ier en 782 avant J.-C.
3. En 1828 l'Arménie orientale est rattachée à la Russie.
4. L'Arménie orientale est attaquée par les Turcs.
5. Beaucoup de maisons seront construites dans les régions sinistrées.

LEÇON 2

DIALOGUES

– Pardon, Monsieur, l'hôtel «Arménia-Mariotte», s'il vous plaît.

– Vous prenez la rue Abovian qui vous mène à la place de la République. L'hôtel «Arménia-Mariotte» sera en face de vous.

– Merci, Monsieur, vous êtes bien aimable.

– À votre service, Madame.

***

– Pardon, Monsieur, est-ce qu'il y a un bureau de poste près d'ici ?

– Un bureau de poste ? Oui, dans la rue Sarian.

– C'est loin d'ici ?

– Non, Madame, C'est tout près. Au coin de l'avenue Maréchal Baghramian, vous tournez à droite et puis vous allez tout droit. La poste sera à votre droite.

– Merci, Monsieur.

– Je vous en prie, Madame.

***

– Salut, Robert ! Tu as l'air pressé.

– Salut, Albert. Tu as raison. Je vais à l'hôtel «Ani».

– Tu as des hôtes?

– Des Français sont arrivés. Je dois les accompagner à Etchmiadzine. Je t'appellerai ce soir.

– Entendu. À ce soir.

***

– Pardon, Monsieur, la place de la République, s'il vous plaît.

– Désolé, jeune homme, je ne suis pas d'ici.

EXERCICES

ORAL

1. Votre quartier et vous.

1. Êtes- vous content de votre quartier?
2. Est-ce que les rues de votre quartier sont propres? Y a-t-il des poubelles sur les trottoirs? Enlève-t-on les ordures tous les matins?
3. Comment est l'air dans votre quartier (pur, pollué)?
4. Faites-vous vos achats chez les commerçants du quartier ou dans un supermarché?

LEÇON 3

LES MONUMENTS HISTORIQUES ET ARCHITECTURAUX DE L'ARMÉNIE

L'Arménie est un musée à ciel ouvert. Elle compte plus de 20000 monuments anciens: monastères perdus dans les montagnes, églises aux façades richement ornées, khatchkars (croix de pierre) finement travaillés.

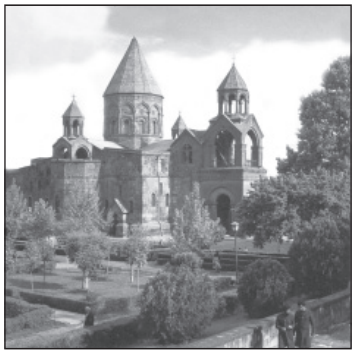

Non loin d'Erévan est située la ville d'Etchmiadzine, ancienne capitale de l'Arménie, où s'élève une belle cathédrale. C'est Saint Grigor Loussavoritch (Saint-Grégoire l'Illuminateur) qui a fait construire au IVe siècle cette magnifique cathédrale, la première de toutes les églises du monde chrétien. Tout près de la cathédrale, on peut voir la résidence du Catholicos de tous les Arméniens.

À deux kilomètres d'Etchmiadzine se dressent les ruines de la cathédrale de Zvartnots, chef-d'œuvre de l'architecture arménienne. Cette merveille architecturale a été détruite par un terrible tremblement de terre en 930.

Le temple du Soleil et de la Beauté, Garni, est un des plus anciens monuments de la vallée de l'Ararat construit au IIIe siècle avant J.-C.

À quelques kilomètres de là se trouve le monastère de Guéghard, taillé dans le rocher.

- **Région de Lori**

Au nord, boisé et verdoyant, riche en monuments historiques, monastère de Sanahine et de Haghpat, église d'Odzoun, mines de cuivre, industrie chimique, stations estivales.

- **Région de Zanguézour**

Au sud, région montagneuse, pittoresque, riche en sources thermales, eaux minérales, mines de molybdène, monuments architecturaux, Université de Gladzor, monastère de Tatev, vergers, cascade Chaki.

2. Choisissez une autre région de l'Arménie et décrivez-la!

TEST CULTUREL

1. Citez les couleurs du drapeau de la République d'Arménie!
2. Citez le nom d'un grand astronome arménien!
3. Qui est l'architecte du premier plan d'Erévan?
4. Qui est le premier Arménien qui a gravi l'Ararat?
5. Où se trouve la tombe du créateur de l'alphabet arménien?
6. En quelle année l'Arménie devient chrétienne?
7. Dites le nom de l'historien considéré comme le père de l'histoire d'Arménie!

LEÇON 4

Un poème de Hovhannès Toumanian

DANS LES MONTAGNES D'ARMÉNIE

La route est sombre, la route est noire,
Noire la nuit,
Immense, infinie,
Et nous grimpons vers les sommets,
Dans les rudes montagnes,
Montagnes d'Arménie.

Et nous portons le lourd trésor de nos ancêtres,
Tout un océan
Ce que notre âme,
Au fond des siècles, a créé
Dans les hautes montagnes,
Montagnes d'Arménie.

Les hordes sinistres des déserts jaunes,
L'une après l'autre,
Combien de fois,
Ont assailli nos caravanes
Dans les montagnes sanglantes,
Montagnes d'Arménie.

Et nos paisibles caravanes
S'acheminaient,
Traînant les plaies,
Noires, profondes des massacres,
Dans les tristes montagnes,
Montagnes d'Arménie.

Et nos regards cherchent en vain,
Dans les ténèbres,
Une lumière,
Un matin clair qui doit surgir
Dans les vertes montagnes,
Montagnes d'Arménie.

1. **Comparez cette adaptation de Pierre Gamarra avec l'original!**
2. **Lisez ce poème et relevez les adjectifs qui caractérisent les montagnes!**

HISTOIRES AMUSANTES

À la gare un homme demande à un employé:
– Cela dure combien d'Erévan à Paris?
– Cinq heures.
– Et de Paris à Erévan?
– On ne peut pas être si bête, mais c'est la même chose.
– Pas toujours, Monsieur. Par exemple de septembre à décembre ça fait trois mois, mais de décembre à septembre neuf mois.

UNITÉ 4

LEÇON 1

ANNAPURNA

Une équipe d'alpinistes français dirigée par Maurice Herzog ***attaque*** *le 3 juin 1950 l'un des plus hauts* ***sommets*** *de l'Himalaya (8078m) du monde.*

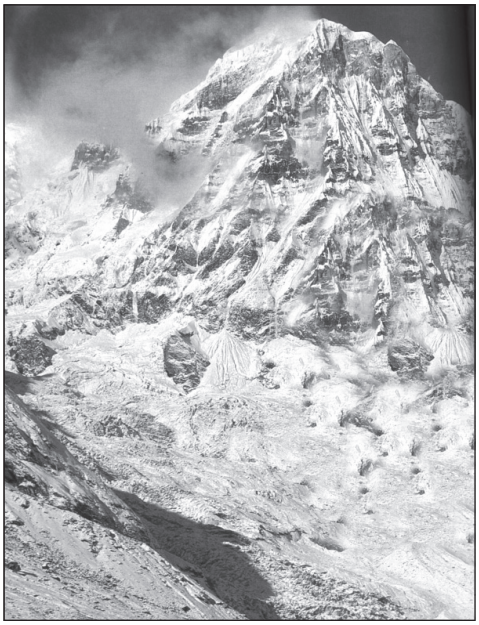

La marche est épuisante. Chaque pas est une victoire de la volonté. Le soleil nous rattrape. Pour saluer son arrivée, nous faisons un arrêt. Lachenal se plaint de plus en plus de ses pieds.

– Je ne sens plus rien, gémit-il. Ça commence à geler.

Je commence à m'inquiéter, je **me rends très bien compte du danger** que nous **courons et je sais par expérience** combien le gel arrive brusquement sans qu'on le sente.

Il défait **à nouveau** ses chaussures. On risque de se geler les pieds. Je suis inquiet. Responsable, je dois penser et prévoir pour les autres. Sans doute le danger est réel. L'Annapurna justifie-t-elle pareils risques? Telle est la question que je me pose et qui me trouble. La traversée est encore bien longue. J'ai froid aux pieds comme Lachenal. Sans arrêt, je fais fonctionner mes orteils, même en marchant. Ils sont insensibles.

Mais nous continuons. Est-ce l'espoir qui nous donne des ailes? Brusquement Lachenal me saisit.

– Si je retourne, qu'est-ce que tu fais?

– Je continuerai seul! Si tu veux redescendre, je ne peux pas te retenir, tu dois choisir en pleine liberté. Mon camarade avait besoin de **cette volonté ferme.** Sans hésiter, il choisit:

– Allons, je te suis!

Ces quelques mots échangés avec Lachenal modifient la situation psychologique. Cette fois, nous sommes frères.

Nous avançons toujours. Lachenal marche merveilleusement. Mais où est le sommet? À gauche ou à droite? Nous allons l'un derrière l'autre, nous arrêtant à chaque pas. Nous essayons de rétablir notre respiration et de calmer les coups de notre cœur qui bat très fort. Maintenant nous sentons que nous y sommes. Nulle

difficulté ne peut nous arrêter. Encore quelques pas... Un vent glacial nous gifle. Nous sommes sur l'Annapurna. 8078 mètres. Notre cœur **déborde d'une joie** immense.

La mission est **accomplie.** Mais quelque chose de beaucoup plus grand est accompli. Que la vie sera belle maintenant! Je n'ai jamais éprouvé une joie aussi grande, ni aussi pure. (D'après M. Herzog, Aventures en montagne)

Expressions expliquées

attaquer le sommet d'une montagne – commencer à y monter avec effort
se rendre compte – ինքն իրեն հաշիվ տալ
courir un danger – վտանգի ենթարկվել
à nouveau – նորից, դարձյալ
savoir par expérience – փորձից իմանալ
une volonté ferme – հաստատուն կամք
déborder de joie – ուրախությունից ցնծալ
la mission est accomplie – առաջադրանքը կատարված է

AVEZ-VOUS BIEN COMPRIS?

1. De quoi s'agit-il dans ce texte?
2. Où se trouve l'Annapurna?
3. Pourquoi l'auteur est-il inquiet?
4. De quoi Lachenal commence-t-il à se plaindre?
5. Quelle question se pose-t-il?
6. Qu'est-ce qui modifie la situation psychologique?
7. Arrivés sur l'Annapurna quels sentiments éprouvent-ils?
8. D'après vous, quels dangers menacent les alpinistes en haute montagne?
9. Quelles qualités physiques et morales doit avoir un alpiniste?
10. Voudriez-vous être alpiniste? Justifiez votre réponse!

ENRICHISSEZ VOS CONNAISSANCES

Le sport en France

- Pour garder la forme, les Français font **du jogging**, de la gymnastique ou de l'aérobic.
- Pour les Français, le sport est **à la fois** un moyen d'entretenir son corps, de lutter contre le vieillissement, et de se faire plaisir.
- Les sports les plus pratiqués par les garçons sont le football et la natation. Ceux pratiqués par les filles sont la natation et la gymnastique.
- Le Tour de France est une course cycliste très populaire en France.

faire du jogging [dʒɔgiŋ] – pratiquer la course à pied
à la fois – միաժամանակ

- **Les sports d'équipe:** le football, le basket-ball, le volley-ball, le rugby, le hockey.
- **Les sports individuels:** l'alpinisme, le cyclisme, la gymnastique, l'équitation, l'aviron, le tennis, l'haltérophilie.
- **Les sports de base:** l'athlétisme, la natation.
- **Les sports de combat:** la boxe, l'escrime, le judo, le karaté, la lutte, le tir.
- **Les sports d'hiver:** le hockey, le ski, le patinage, la luge.
- **"CITIUS, ALTIUS, FORTIUS" C'est la devise des Jeux Olympiques C'est du latin, et en français cela signifie: plus vite, plus haut, plus fort.**

EXERCICES

ORAL

1. J'exprime mon opinion.

MODÈLE: ***Gérard:*** *Michel, quel sport pratiques-tu?*
Michel: *Je joue au basket-ball.*
Gérard: *À ta place je ferais du tennis. Tu as les muscles des bras et des jambes très forts.*

Formez d'autres dialogues en employant: *À ta place, je ferais (je pratiquerais)...*

2. Voici les réponses. Trouvez-en les questions!

– J'aime tous les sports. ...?
– En hiver, je fais du ski et je patine. ...?
– En été, je nage, je fais de l'aviron. ...?
– Mon frère cadet est cycliste. ...?

À CHACUN SON POINT DE VUE.

1. Le sport pour vous est une nécessité vitale ou un plaisir?
2. On dit qu'on apprend à tout âge. Et le sport? On en fait aussi à tout âge?
3. Selon vous quels sont les peuples les plus sportifs?
4. D'après vous le patinage artistique est-il un sport ou un art? Et les échecs? Science ou sport?
5. Qui est à votre avis un vrai supporter (amateur de sport)? Justifiez-vous toujours leur conduite?
6. Pensez-vous qu'il existe des sports féminins et d'autres masculins?

Vocabulaire

1. Complétez avec les mots proposés: ***lancer, faire de la natation, faire de l'alpinisme, battre, faire match nul, attraper, faire du ski.***

1. Les Dupont adorent la montagne: en hiver ils y ... et en été ils y... .
2. Tous les dimanches, nous allons à la piscine pour ... .
3. Au dernier match de football notre équipe a ... .
4. Je vais vous ... le ballon, tâchez de l' ... .
5. L'équipe de Marseille a ... l'équipe de Bordeaux.

2. C'est dans le texte. Trouvez les synonymes des mots soulignés!

1. Ne **changez** rien, c'est très bien comme ça.
2. Il y a **du danger** à escalader cette montagne.
3. Dites-nous ce que vous avez **ressenti** en apprenant que vous avez battu un record.
4. C'est **fatigant** de marcher longtemps sous le soleil.
5. Les alpinistes sont arrivés **à la cime** de la montagne.

3. Découvrez les sens différents du mot *but (m)*!

1. Pendant le match **le gardien de but** était toujours à sa place.
2. Le ballon est entré dans **le but.**
3. Notre équipe de football **a marqué trois buts** à la première mi-temps.
4. C'est l'équipe de Bordeaux qui **a gagné par (le score) deux buts à un.**

4. Complétez avec les mots ci-contre!

1. Notre équipe de football ... beaucoup pour le prochain match.
2. Après sa longue maladie, le coureur a repris ...
3. ... est satisfait du résultat de son équipe.
4. Pour encourager les joueurs ... criaient, chantaient et applaudissaient.

l'entraîneur
s'entraîner
les supporters
ses entraînements

5. Comment est formé le verbe *défaire*?

a) Avec le préfixe *dé (dis-, dés)* et les mots suivants formez des mots nouveaux!
poser, habiller, border, chausser, espérer, paraître, geler, classer, composer.

b) Complétez avec les mots suivants: ***désorganiser, déménager, se désintéresser, disparaître, dépasser.***

1. Il a ... l'an dernier parce que son appartement était trop petit.
2. Un cycliste m'a ... sur la route.
3. Depuis quelque temps Pierre ... de son travail, je ne sais pas pourquoi.

4. Leur équipe de foot a perdu parce qu' elle est ... .
5. Avec ce médicament, vous verrez, votre mal de tête va ... .

6. Continuez ces phrases en exprimant la cause!

MODÈLE: *Nadine et Pauline n'écoutent pas de musique parce qu'elles n'ont pas de cassettes.*

1. Suzanne ne peut pas jouer au tennis parce qu'elle ...
2. Mon cousin et sa petite amie ne peuvent pas regarder la finale de rugby parce qu'ils ...
3. Gérard et Paul ne peuvent pas jouer au football parce qu'ils ...
4. Mes amis ne peuvent pas faire du jogging parce qu'ils ...
5. Brigitte et Aline ne peuvent pas aller à la campagne parce qu'elles ...

de voiture
de ballon
de raquette
de télévision
de baskets

7. Remettez les mots dans l'ordre!

1. qui, loin, Carl Lewis, saute, l'homme, l'Américain, est, le plus.
2. rien, d'impossible, dans, a, vie, il, la, n'y.
3. a, de France, Jeannie Longo, vaincu, au Tour, fois, trois.
4. sports, un, dangereux, tous, sont, les, peu.

8. Trouvez l'équivalent arménien des proverbes français et commentez-les!

Qui ne risque rien n'a rien.
L'esprit sain dans un corps sain.

GRAMMAIRE

1. Mettez les verbes entre parenthèses au subjonctif présent!

1. Ma mère veut que je (prendre) mon imperméable.
2. Il faut que tu (connaître) les noms des oiseaux.
3. Il doute qu'il (faire) beau demain.
4. Je ne crois pas qu'il (être) malade.
5. Penses-tu qu'il (avoir) mal à la tête?
6. Une promenade en montagne est un vrai plaisir pourvu que l'on (savoir) le bon chemin.

2. Écrivez les verbes entre parenthèses au subjonctif ou à l'indicatif!

1. Nous irons au stade à condition qu'il ne (pleuvoir) pas.
2. Patrick voudrait bien que tu (être) présent à son anniversaire.
3. Tu guériras pourvu que tu (prendre) les médicaments.
4. Je pense que cet athlète (être) le meilleur de sa génération.
5. Il faut que vous (s'entraîner) tous les jours.
6. Je suis sûr que demain il (faire) beau.
7. Je doute qu'il (pouvoir) finir ce travail jusqu'à midi.

3. Remplacez les compléments d'objet direct par les pronoms personnels *le, la, les*.

1. Il avait entendu **ces choses** avant d'ouvrir les yeux.
2. Il écartait **les rideaux** pour admirer le lever du soleil.
3. J'ai reconnu **notre voisine**.
4. Elle emmenait **son chien** au bois.
5. Lance-moi **le ballon**!
6. J'ai pratiqué **la natation** à l'âge de 10 ans.

4. Concordance des temps. Mettez les verbes aux temps convenables!

J'ai levé les yeux vers elle. Et tout à coup le souvenir me (revenir). Je (demander) si elle (être) heureuse au moins. Elle (répondre), avec une voix qui (venir) du cœur:
– Oh! Oui, très heureuse. Il me (rendre) très heureuse. Je ne (regretter) rien. (D'après Guy de Maupassant)

LEÇON 2

Le sport est une source de repos et d'amusement.
Restez jeune!
Gardez la forme!
Soyez sportif pour réussir!
Respirez la santé!

SAVEZ-VOUS QUE...

- La cérémomie d'ouverture des 29e Jeux Olympiques de Pékin a été un grand spectacle pour les 91.000 spectateurs rassemblés au stade national de Pekin le « Nid d'oiseaux ». De nombreux chefs d'État étaient présents dans la tribune officielle, parmi lesquels Ceorges W. Bush, Vladimir Poutine, le président français Nicolas Sarkozy et le président de la République d'Arménie Serge Sarkissian.
- En 1998 la France a remporté pour la première fois de son histoire la finale de la Coupe du monde et l'équipe nationale de foot est devenue championne du monde.

DIALOGUES

La sœur: Tu n'as pas oublié tes chaussettes de laine?
Le frère: Non, j'en ai pris quatre paires.
La sœur: Tu es sûr qu'il y ait de la neige à la campagne?

Le frère: Oui, la météo a annoncé qu'il a beaucoup neigé la semaine dernière.
La sœur: Et tes skis? Tu les prends avec toi?
Le frère: Oui.
La sœur: Alors, bon séjour. Sois prudent !

***

Gérard: Tu viens chez moi?
Henri: Si tu veux. Qu'est-ce qu'il y a à la télé?
Gérard: Je ne sais pas. Où est le programme?
Henri: Le voici.
Gérard: Zut! J'avais oublié. Il y a du foot ce soir sur Antenne 2. Nice joue contre Marseille.

***

– Salut Bernard, tu écoutes la météo?
– Oui, c'est qu'avec mes amis, je pars en week-end dans les Pyrénées.
– Tu es amateur de promenade en montagne?
– Oui, c'est ça, j'aime marcher des journées entières.
– Alors, il te faut de bonnes chaussures et des lunettes de soleil.

***

– Vous êtes très sportif. Quelle est votre profession?
– Je suis guide de montagne.
– Formidable! En France, quelles montagnes vous attirent le plus?
– Les Alpes et les Pyrénées.
– Est-ce que vous avez escaladé d'autres montagnes?
– Oui, le mont Everest dans le massif de l'Himalaya.
– Vous avez une profession dangereuse.
– D'accord, mais elle est passionnante.

EXERCICES

ORAL

1. Quel sport est-ce?

le football
la boxe
le tennis
le basket-ball
l'alpinisme
la lutte
le cyclisme
le hockey
le judo
le volley-ball
le karaté

est

un sport d'équipe
un sport individuel
un sport de combat

2. À quel sport peuvent s'appliquer les activités suivantes:

1. sauter	5. attraper
2. frapper	6. courir
3. soulever	7. pédaler
4. plonger	8. passer

3. Le vocabulaire du sport a beaucoup de mots anglais. Trouvez leur équivalent en français dans la colonne de gauche!

un leader [lidœr]	une course de vitesse
un score	une rencontre
un sprint [sprint]	le premier
un match	un résultat

4. Dans la colonne de droite trouvez les qualités que doivent avoir les sportifs de la colonne de gauche!

un basketteur	doit être: fort, souple, adroit, rapide, léger, résistant
un haltérophile	
un gardien de but	doit avoir: de la force dans les bras, dans les jambes, du courage, du souffle.
un skieur	
un boxeur	
un gymnaste	

5. De quel sport s'agit-il?

a. marquer un but
b. soulever 150 kg
c. gagner le Tour de France
d. nager dans la piscine
e. danser sur la glace
f. faire un saut de 7 mètres

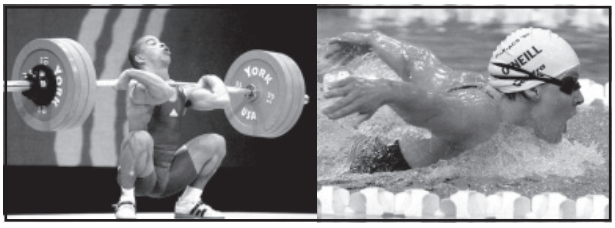

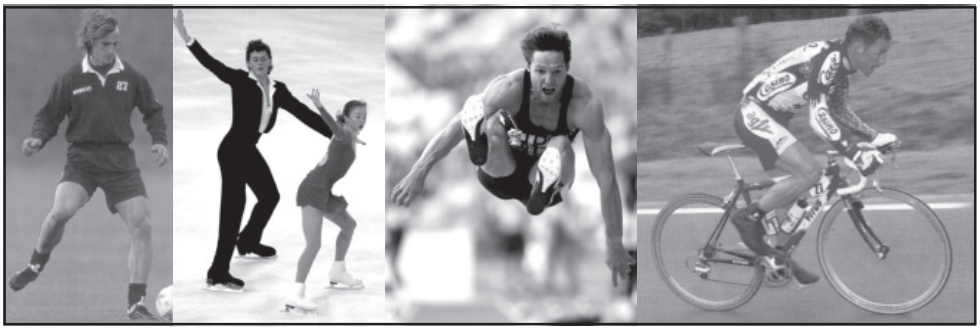

LEÇON 3

RHÔNE-ALPES

La Région Rhône-Alpes se trouve au Sud-Est de la France. Elle est formée **en grande partie** de montagnes: les Alpes, une partie du Massif central et du Jura.

Rhône-Alpes est un pays de vergers et de vignobles. Les côtes du Rhône sont célèbres par leurs vins. Deux anciennes provinces françaises font partie de la région: la Savoie et le Dauphiné. Glaciers, pentes neigeuses, gorges profondes, lacs, stations de sports d'hiver font de cette région un paradis.

Les villes principales de la région sont: Lyon, chef-lieu de la Région Rhône-Alpes et du département, Grenoble, Saint-Étienne, Valence, etc.

Beaucoup de grands hommes français sont nés dans cette région: le physicien et mathématicien André Ampère, l'inventeur de la machine à coudre Barthélemy Thimonnier, les écrivains Stendhal et Antoine de Saint-Exupéry, le grand compositeur Hector Berlioz, etc.

Deux fois, en 1968 et 1992, les Jeux Olympiques ont eu lieu dans cette région, à Grenoble et à Albertville.

Expression expliquée

en grande partie – մեծամասամբ

EXERCICES

ORAL

Choisissez la bonne réponse!

1. Rhône-Alpes se trouve	**a.** au Nord **b.** au Sud-Est **c.** au Sud
2. La région est célèbre par	**a.** ses vins **b.** ses bières **c.** ses cognacs
3. Deux anciennes provinces françaises font partie de la région	**a.** la Normandie et la Picardie **b.** la Savoie et le Dauphiné **c.** l'Auvergne et le Centre
4. À Grenoble est né	**a.** Balzac **b.** Hugo **c**. Stendhal
5. Les Jeux Olympiques de 1992 ont eu lieu à	**a.** Valence **b.** Saint-Étienne **c.** Albertville

TEST CULTUREL

1. Citez le nom:

1. du pays où ont eu lieu les premiers Jeux Olympiques
2. de la ville où ont eu lieu les 29e Jeux Olympiques
3. du plus haut sommet du monde
4. de la course cycliste annuelle qui se passe en France
5. de l'équipe de foot qui est devenue championne du monde en 1998
6. du sport le plus pratiqué par les garçons
7. d'un sport de combat
8. d'un sport de base

2. Reliez les noms suivants!

1. Richelieu	a. la télévision
2. l'Annapurna	b. la Picardie
3. René Barthélemy	c. le Centre
4. Amiens	d. le Népal
5. la cathédrale de Bourges	e. l'Académie française

LEÇON 4

Un poème de Pierre Gamarra

LE SKI

Un garçon glissant sur ses skis
disait: "Ah! le ski, c'est exquis,
Je me demande bien ce qui
est plus commode que le ski".
Comme il filait à toute allure,
un rocher se dressa soudain.
Ce fut la fin de l'aventure
II s'écria, plein de dédain.

"Vraiment, je ne suis pas conquis,
Je n'ai bu ni vin, ni whisky
et cependant, je perds mes skis.
Non, le ski, ce n'est pas exquis".
Lorsqu'une chose nous dérange,
Notre avis change.

1. Pourquoi le garçon change-t-il d'avis en disant: "Le ski, ce n'est pas exquis!"

2. Êtes-vous d'accord avec l'auteur? "Lorsqu'une chose nous dérange,
Notre avis change."

L'instituteur interroge un élève qui s'intéresse au football plus qu'aux mathématiques.

– Combien font 2 et 2?

– Match nul, monsieur.

***

Toto regarde une course de chevaux à la télévision.

– Maman, ils courent après quoi, les chevaux?

– Après rien du tout, mais le premier qui arrive gagne un prix.

– Le premier seulement. Mais alors pourquoi les autres courent-ils?

***

BIENFAITS DE LA GYMNASTIQUE

– La gymnastique, il n'y a que cela, voyez-vous, pour conserver la santé et prolonger la vie.

– Mais nos ancêtres n'en faisaient pas, et pourtant ils se portaient bien.

– Ils se portaient bien, ils se portaient bien... n'empêche qu'ils sont tous morts.

UNITÉ 5

LEÇON 1

AU RESTAURANT

À la réception de l'hôtel j'ai demandé le Japonais M. Yoko Tatsuke qui m'avait fixé le rendez-vous. Il m'attendait au restaurant du dix-septième étage. L'ascenseur glissait dans un silence parfait. Une inscription en lettres d'or courait sur le mur d'acier: "PIZZERIA PANORAMIQUE FLAMINIO", et une flèche indiquait **la direction à prendre**. Des haut-parleurs invisibles diffusaient une belle musique. Le garçon en veste bordeaux m'a indiqué une table, au fond, près de la fenêtre.

Je me trouvais **en présence** d'un Japonais distingué avec son costume gris. Il s'est levé et il m'a salué. Il m'a observé avec un sourire amical, puis il m'a dit en anglais:

– Enchanté de vous voir, M. Guise.

Le garçon est venu nous apporter la carte et le Japonais lui-même **a fait la commande** dans un français très pur:

– Deux salades Flaminio, deux pizzas siciliennes et une bouteille de vin rouge. Des salades Flaminio bien assaisonnées, n'est-ce pas?

Puis se tournant vers moi, il m'a dit:

– Vous pouvez **avoir confiance en moi...** C'est la meilleure pizzeria dans Paris... J'**en ai assez de** la cuisine française. Je veux quelque chose de différent... Sûrement, vous préféreriez un restaurant français!

– **Pas du tout.**

– Oui... je me suis trompé... . J'aurais voulu vous inviter dans un restaurant français ...

– Ne vous inquiétez pas, mon vieux. J'aime bien les pizzas, lui ai-je dit en français.

– Vous... vous parlez très bien français...

– Mais vous aussi...

Je lui ai souri gentiment. Il a paru flatté.

– J'ai travaillé pendant cinq ans, en France, dans une agence de presse.

On nous servait les salades Flaminio.

– Vous aimez ça? m'a-t-il demandé.

– Beaucoup. Cela **me ferait plaisir** si nous continuions à parler français.

– Comme vous voulez... Le français est une si belle langue...

La musique s'était tue. Autour d'une grande table, près de l'entrée du restaurant, un groupe de Japonais, debout, **portaient un toast** en levant leurs coupes de champagne (D'après Patrick Modiano, Quartier perdu)...

Expressions expliquées

la direction à prendre – որ ուղղությամբ գնալ
en présence de – ներկայությամբ
faire la commande – commander
avoir confiance en qn – վստահել
en avoir assez de – ձանձրանալ, զզվել
pas du tout – ամենևին, բոլորովին
faire plaisir à qn – հաճույք պատճառել
porter un toast [tost] – բաժակաճառ ասել, կենաց խմել

AVEZ-VOUS BIEN COMPRIS?

1. Où le Japonais avait-il fixé le rendez-vous à l'auteur?
2. Comment le Japonais a-t-il accueilli l'auteur?
3. Qu'est-ce qu'ils ont commandé?
4. Pourquoi le Japonais avait-il choisi ce restaurant?
5. Où le Japonais avait-il appris le français?
6. Pourquoi ont-ils continué à parler français?

ENRICHISSEZ VOS CONNAISSANCES

Traditions culinaires

• Certains plats se préparent uniquement pendant certaines saisons pour des occasions particulières.

La **bûche de Noël**, on la prépare lors des fêtes de Noël et de fin d'année. **La galette des rois** se prépare pour le 6 janvier, jour qui, selon la tradition, commémore **les Rois mages** (մոգեր). La personne qui découvre la fève cachée dans son morceau de gâteau devient roi ou reine du moment et reçoit une couronne de papier doré.

• Le vin est la boisson nationale des Français. Ils boivent surtout du vin rouge ordinaire. Au dessert ils boivent aussi du vin blanc. Pour les grandes occasions, ils boivent des vins de qualité. Les grands vins portent les noms des régions où ils sont produits: **bordeaux**, **bourgogne**, **champagne**, **beaujolais**.

• D'habituite quand un jeune Français veut rencontrer res amis, il leur donne rendez-vous au café. Le café est l'endroit idéal pour passer un bon moment avec ses amis et, bien sûr, pour commander un sandwich ou boire un jus de fruit ou un café.

• Un des plats les plus aimés des Arméniens est **le dolma**, qui se prépare au printemps avec des feuilles de vigne.

• Les Arméniens avec du jus de raisin font du vin et **du dochab**, sirop parfumé ayant une qualité curative.

CUISINE FRANÇAISE
PERFECTIONNEZ VOS CONNAISSANCES CULINAIRES
RECETTE

Oeufs au miroir aux tomates provençales.

Pour 4 personnes: 4 tomates, 8 œufs, 1/2 bouquet de persil, 2 gousses d'ail, 2 cuillers à soupe d'huile d'olive, sel, poivre.

Épluchez les gousses d'ail. Lavez le persil. Coupez l'ail en 4 et mixez-les avec les feuilles de persil. Faites chauffer l'huile dans une large poêle. Mettez-y les tomates découpées en rondelles. Poivrez, salez, parsemez de persil et d'ail. Couvrez la poêle et laissez mijoter 10 minutes. Cassez les œufs dans 2 bols. Faites-les glisser sur les tomates. Couvrez de nouveau la poêle et faites cuire à feu vif environ 5 minutes. Le jaune de l'œuf doit être recouvert de blanc. Salez et poivrez.

Recette de la ratatouille niçoise.

Pour 6 personnes prendre: 1 oignon, 6 tomates, 2 aubergines, 2 poivrons verts, 2 poivrons rouges, 5 courgettes, de l'huile d'olive, de l'ail, du thym et du laurier.

Couper les légumes sans les éplucher. Peler **l'oignon** et le **faire revenir** dans l'huile d'olive. Ajouter les courgettes et laisser dorer quelques minutes. Les mettre dans un plat. Faire la même chose avec les aubergines, puis les poivrons. Remettre tous les légumes dans la casserole. Ajouter les tomates, l'ail haché, les herbes, saler et poivrer. Couvrir et laisser cuire à feu doux pendant 30 minutes. Servir chaud ou froid.

faire revenir l'oignon – սոխաառած անել

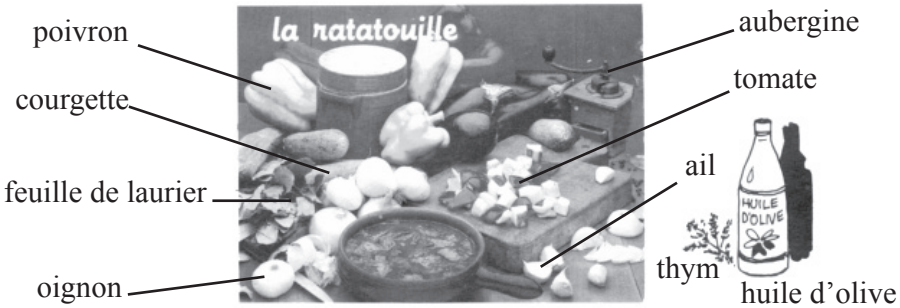

Connaissez-vous une recette arménienne?

EXERCICES

ORAL

1. Formules de politesse.

Vous êtes invité chez un ami à dîner et vous avez bien mangé. Vous n'avez plus faim, mais il continue de vous servir. Qu'est-ce que vous lui répondez pour ne pas le blesser? Jouez la scène avec votre camarade!

MODÈLE: – *Tu veux encore de la soupe?*
– *Merci, elle est délicieuse, mais j'en ai pris assez.*

1. Tu as goûté ces chocolats?	Plus de café, merci, j'en ai déjà trop pris.
2. Encore du rôti?	Merci, il est délicieux, excellent, mais je n'ai plus faim.
3. Tu veux du café?	Rien de plus, merci, j'ai très bien mangé.
4. Essaie ces légumes!	
5. Encore du jus?	

2. Avec votre camarade, jouez les rôles du client (de la cliente) et du serveur (ou de la serveuse)!

Le serveur: Vous désirez, Mademoiselle?
La cliente: Comme hors-d'œuvre, je voudrais...
Le serveur: Et comme salade?
La cliente: ...
Le serveur: Et avec ça, c'est tout?
La cliente: ...

3. Jouez la scène avec votre camarade. Choisissez les plats, commandez, goûtez et appréciez, demandez l'addition!

À CHACUN SON POINT DE VUE.

1. Aujourd'hui les Arméniens préfèrent célébrer leurs fêtes au restaurant. Est-ce une tradition arménienne?
2. Dans un restaurant vous choisissez les plats d'après le prix ou le nom?
3. Pouvez-vous commenter les paroles d'Henri IV: «Les grands mangeurs et les grands dormeurs sont incapables de quelque chose de grand».
4. Est-ce qu'on peut caractériser un peuple d'après sa cuisine?

Vocabulaire

1. Répondez selon vos goûts: *moi aussi, moi non plus, moi non, moi si.*

MODÈLE: *– Il aime le poisson. Et vous?*
– Moi aussi.

1. Elle ne boit pas de lait. Et vous?
2. Pierre aime les escargots. Et vous?
3. Après le dîner Élise ne prend pas de café. Et vous?
4. J'aime le jambon. Et vous?
5. Mon neveu ne mange pas de fromage. Et vous?

2. Voici les adjectifs qui marquent le goût des aliments. Caractérisez-les!

amer [amɛr], amère
fade
sucré, -e
acide
doux, douce

la bière le thé la pomme le citron la soupe

3. Choisissez!

1. Quand on a des invités, il faut	a. ranger la table b. débarrasser la table c. mettre la table
2. Quand on a fini de manger, il faut	a. mettre la table b. débarrasser la table c. ranger la table
3. Et après, il faut	a. faire la lessive b. faire la chambre c. faire la vaisselle.

4. Découvrez les sens différents des mots *carte(f), cuisine(f), manger.*

1. Je cherche la Champagne sur **la carte**.
2. Pendant les vacances, j'ai envoyé beaucoup de **cartes** à mes amis.
3. Si on jouait **aux cartes**!
4. Garçon, donnez-nous **la carte** des vins!
5. **Leur cuisine** est si grande qu'ils peuvent y manger à quatre.
6. Si on allait au restaurant! Ce soir, je n'ai pas envie de faire **la cuisine.**
7. Tu préfères **la cuisine** chinoise ou **la cuisine** japonaise?
8. Tu n'as rien **mangé**, tu es malade?
9. Je ne le comprends pas, il **mange** ses mots.

10. La cheminée **mange** trop de bois.
11. Le garçon **mangeait** son amie des yeux.
12. Pendant le voyage il **a mangé** vingt mille francs.

5. Traduisez en français!

1. Մատուցո՛ղ, ես կցանկանայի հորթի միս կանաչ լոբիով:
2. Որպես աղանդեր՝ մենք պաղպաղակ և միրգ պատվիրեցինք:
3. Գինին, գարեջուրը, շամպայնը և մրգահյութը խմիչք են:
4. Սունկը շատ համեղ է, ուզո՞ւմ ես:
5. Այս աղցանը համ չունի, մոռացել եմ այն համեմել:

6. Trouvez l'équivalent arménien des proverbes:

L'appétit vient en mangeant.
Ventre affamé n'a pas d'oreilles.

GRAMMAIRE

1. Complétez avec l'article qui convient!

Sophie: Tu veux ... lait?
Gérard: Non, merci, je n'aime pas ... lait. Je préfère le café. Est-ce que tu as ... café?
Sophie: Non, je suis désolée. J'ai ... thé et ... jus d'orange. Tu ne veux pas ... jus d'orange?
Il y a ... soleil et ... vitamines dans le jus d'orange.
Gérard: D'accord, je prends un verre ... jus d'orange.

2. Même exercice.

1. Au menu il y a ... bœuf, ... petits pois et ... poulet ... riz. Je n'aime pas ... poulet, je voudrais ... bœuf.
2. J'aime bien ... fromage. Est-ce qu'il y a ... fromage au dessert?
3. Qu'est-ce qu'il y a pour le déjeuner? ... salade de tomates, ... poisson et ... fruits.
4. ... thé est prêt. Est-ce que vous voulez ... thé?
5. Comme dessert, je voudrais ... tarte ... fraises.

3. Complétez avec *un peu de, quelques, un morceau de*.

1. Voulez-vous ... vin? – Non, merci, je voudrais ... bière, s'il vous plaît.
2. Je veux prendre encore ... fromage.
3. Prenez encore ... gâteaux. Non, merci, je vais prendre ... glace.
4. Je prends le thé avec ... lait.
5. Voulez-vous encore ... tomates? Non, merci, mais je veux bien ... salade.

4. Répondez en utilisant le pronom qui convient: *en* ou *le, la, les*.

1. Veux-tu du jus?
2. Aimez-vous les escargots?
3. Bois-tu du café le matin?
4. Où a-t-il acheté ce yaourt?
5. Vous prendrez un peu de gâteau?
6. Aimes-tu la bière?
7. Produit-on du vin dans le Midi et en Bourgogne?

LEÇON 2

DIALOGUES

Garçon: Bonjour. Voilà la carte, je vous laisse choisir.
Hélène: J'ai une de ces faims!
Claude: Moi aussi, je meurs de faim! Voyons, qu'est-ce que tu veux? De la viande?
Hélène: Non, je suis au régime.
Claude: Du poisson, alors? Il y a de la truite aux amandes.
Hélène: Oui, d'accord. Et toi, qu'est-ce que tu prends?
Claude: Je prends un steak [stɛk] frites.

***

Garçon: Voici le menu. Le plat du jour, c'est du bœuf bourguignon.
Laurent: Alors je prends du bœuf bourguignon. Et toi?
Carine: Je voudrais des escargots, s'il vous plaît!
Garçon: Et **comme entrée**? Le pâté de foie gras est excellent!
Carine: Non, je préfère une salade verte.
Laurent: Et moi, une salade de tomates et de concombres.

comme entrée – որպես առաջին կերակրատեսակ

***

– Bonjour, Monsieur. Est-ce qu'on peut déjeuner?
– Oui, bien sûr. J'ai du poulet, des huîtres et du rôti de bœuf.
– Je prends du poulet.

– Qu'est-ce que je vous sers **comme hors-d'œuvre?**
– Des crudités.
– Et comme boisson?
– Du bourgogne.

comme hors-d'œuvre – որպես նախուտեստ

***

– Garçon, l'addition, s'il vous plaît.
– Tout de suite, Madame. Voilà, 30 euros.
– Service compris?
– Oui, Madame.
– Voilà 40 euros. Gardez la monnaie.
– Merci, Madame.

À la pâtisserie

Philippe: Il y a des gâteaux, des tartes, des éclairs, des croissants.
Brigitte: Un petit gâteau.
Philippe: Pourquoi un petit gâteau?
Brigitte: Parce que je n'ai pas faim.
Philippe: Et moi, je choisis un gros gâteau.
Brigitte: Un gros gâteau?
Philippe: Écoute, je n'ai pas de problème avec mon appétit.
Brigitte: Oui, mon cher, mais tu vas grossir.

EXERCICES

ORAL

1. Que prenez-vous pendant une journée habituelle?
MODÈLE: *Je prends (toujours, souvent, quelquefois, rarement) ...*

1. Pour le petit déjeuner
   a. du beurre avec du miel, de la confiture, du fromage
   b. du café au lait avec des gâteaux
   c. du lait
   d. du thé
   e. des œufs
   f. une omelette.

2. Pour le déjeuner
   a. un hamburger [ãburgœr]
   b. des frites
   c. une pizza
   d. une salade
   e. de la soupe

3. Pour le dîner

a. des crudités
b. du poulet
c. du pâté
d. du poisson

2. Qu'est-ce que vous aimez boire quand ...

1. il fait très chaud en été?
2. vous rencontrez vos amis au café?
3. il fait froid et qu'il neige?
4. vous faites du sport?
5. vous êtes au régime?
6. vous préparez un examen?

du chocolat
de l'eau minérale
de la limonade
de l'eau fraîche
du Coca
du café
du jus de fruits

3. Votre ami va partir en France. Donnez-lui des conseils sur les habitudes alimentaires des Français en vous servant des mots et expressions suivants.

Prendre son apéritif (apéro) avant le repas; manger «sur le pouce» et pas cher; une crêpe; un croque-monsieur (sandwitch chaud au fromage); boire de l'eau minérale (plate ou gazeuse); boire du champagne brut ou sec, mais bien frappé (frais).

4. Dites où vous achetez?

des champignons, du beurre, des pâtés, du poivre, des volailles, des saucisses, des huîtres, des escargots, du pain, des fruits, une tarte, de la viande (du bœuf, du veau, du mouton, du porc), des radis.

à la boulangerie
à la poissonnerie
au marché
à l'épicerie
à la boucherie
à la pâtisserie
à la charcuterie
chez le volailler
à la crémerie (la laiterie)

des champignons

du beurre

des pâtés

du poivre

des volailles

des saucisses

des huîtres

des escargots

du pain

des fruits

une tarte

de la viande (du bœuf, du veau, du mouton, du porc)

des radis

5. Pique-nique. Vous voulez organiser un pique-nique. Faites la liste des produits que vous devez acheter. Écrivez en quelle quantité!

MODÈLE: *De la viande, nous devons en acheter 5 kilos. Des fruits, nous allons en acheter 10 kilos.*

LEÇON 3

MIDI-PYRÉNÉES

Pour bien connaître la France, il faut connaître ses provinces. Nous allons visiter le Midi-Pyrénées qui se trouve au Sud de la France.

La Garonne est l'artère vitale de la région. Toulouse, sur la Garonne, est la capitale française de l'aéronautique. On l'appelle "la ville rose" à cause de ses constructions en brique rose. Le plat typique de Toulouse est **le cassoulet**.

La chaîne des Pyrénées aux sommets couverts de glaciers donne un charme particulier à la région. Elles séparent la France de l'Espagne.

Lourdes, un des plus grands centres de pèlerinage du monde catholique, se trouve dans les Pyrénées. En 1858, une petite bergère de Lourdes a eu une merveilleuse vision. La Vierge, mère du Christ, lui est apparue dans une grotte et a fait jaillir du rocher une source miraculeuse. Depuis ce temps-là des malades viennent prier la Vierge de les guérir.

Le Midi-Pyrénées est la patrie du roi Henri IV et du peintre Toulouse-Lautrec.

SAVEZ-VOUS QUE...

En France il y a environ 350 sortes de fromages. On les sert entre le plat principal et le dessert. Certains fromages sont très connus, par exemple, le camembert, le roquefort, le gruyère et le brie. Le roquefort est un fromage de brebis. On le fait depuis 200 ans dans le Midi-Pyrénées. Les Français disent: **«Un repas sans fromage est une jolie fille qui n'a qu'un œil».**

EXERCICES

ORAL

1. Trouvez la bonne réponse!

1.	Le Midi-Pyrénées se trouve	**a.** au Nord **b.** au Sud **c.** à l'Est
2.	Le plus grand centre de pèlerinage est	**a.** Toulouse **b.** Lourdes **c.** Bordeaux
3.	Dans la région on fabrique	**a.** le roquefort **b.** le camembert **c.** le brie
4.	Toulouse est devenue la capitale de	**a.** l'industrie lourde **b.** l'aéronautique française **c.** l'industrie textile
5.	Le Midi-Pyrénées est arrosé par	**a.** la Loire **b.** le Rhône **c.** la Garonne

2. Fromages.

1. Combien de sortes de fromages y a-t-il en France?
2. Quand les Français mangent-ils du fromage? Et les Arméniens?
3. Quels fromages français peut-on acheter en Arménie?
4. Où fabrique-t-on le roquefort? Depuis quand?

TEST CULTUREL

Pouvez-vous citer le nom:

1. de la pâtisserie préparée pour les fêtes de Noël?
2. du gâteau préparé pour le 6 janvier?
3. du plat national des Arméniens le plus aimé ?
4. du nom du sirop qui a une qualité curative ?
5. de la ville qui est un centre de pèlerinage ?
6. de la fable de La Fontaine où le fromage est figuré?

LEÇON 4

Un poème de Jacques Prévert

DÉJEUNER DU MATIN

II a mis le café
Dans la tasse
Il a mis le lait
Dans la tasse de café
Il a mis le sucre
Dans le café au lait
Avec la petite cuillère
Il a tourné
Il a bu le café au lait.
Et il a reposé la tasse
Sans me parler
II a allumé
Une cigarette
II a fait des ronds
Avec la fumée
Il a mis les cendres
Dans le cendrier
Sans me parler
Sans me regarder
Il s'est levé
Il a mis
Son chapeau sur sa tête

Il a mis
Son manteau de pluie
Parce qu'il pleuvait
Et il est sorti
Sous la pluie
Sans une parole
Sans me regarder
Et moi j'ai pris
Ma tête dans ma main
Et j'ai pleuré.

1. **Dans quel but le poète recourt à la répétition? À votre avis le héros du poème est-il content de sa vie?**

HISTOIRES AMUSANTES

Au restaurant

– Garçon, est-ce que c'est du thé ou du café, ce que vous venez de me servir?
– Quel goût ça a-t-il, Monsieur?
– Quel goût? Et bien, on dirait du pétrole.
– Ah! bon, alors, c'est du thé.

***

– Garçon, vous mettez votre doigt dans ma soupe!
– Ça ne fait rien, Monsieur, elle n'est pas chaude.

***

Le client: – Voilà une heure que j'ai demandé un demi-poulet.
Le garçon: – Nous attendons qu'un autre client commande l'autre moitié pour tuer le poulet.

***

– Garçon, donnez-moi un bouillon!
– Bien, Monsieur. Un bouillon véritable ou un bouillon artificiel?
– Votre bouillon artificiel est fait comment?
– Avec un petit cube de Maggi.
– Et le vrai?
– Avec 2 cubes.

UNITÉ 6

LEÇON 1

Elsa Triolet est née en 1896 à Moscou. Elle quitte la Russie en 1918, arrive à Paris où, en 1928, elle rencontre Louis Aragon dont elle devient la femme. Elle entre dans la Résistance en 1944. Elle reçoit le prix Goncourt en 1945. Elle meurt en 1970.

L'extrait ci-dessous est tiré de son roman ***«Roses à crédit».***

MARTINE À LA TÉLÉ

Un jour Martine télégraphia à son mari Daniel: "**Arrange-toi pour** voir la télévision ce jeudi, vingt heures trente".

Daniel arriva à Paris. Qu'est-ce que cela voulait dire? **Martine n'était pas là.** Daniel alluma toutes les lampes. Il y avait des fleurs dans les vases. Daniel éteignit les lumières et **fit marcher la télé.** Il vit sur l'écran Martine, debout à côté d'un monsieur souriant.

– Alors la candidate 4. Vous vous appelez Martine Donelle, vous êtes manucure, mariée, et vous n'avez pas d'enfants... Vous vous présentez pour la chanson... Voyons, voyons... si vous êtes aussi calée que belle. **Bonne chance,** Madame.

Martine tira une carte parmi celles que lui tendait le monsieur.

– Donc, Madame, vous serez fort aimable de répondre aux questions qui se trouvent sur la carte que vous avez tirée.

"Premièrement: de qui sont les trois chansons suivantes?"

"Deuxièmement: qui sont les interprètes qui les ont rendues célèbres?"

"Troisièmement: Vous nous feriez grand plaisir, si vous vouliez bien chanter le refrain de chacune de ces chansons."

Martine se taisait et le cœur de Daniel battait très fort.

– Allons, Madame, dit le monsieur gentiment, il ne reste plus que vingt secondes... Martine donna de bonnes réponses aux deux premières questions. La salle applaudissait.

– Bravo, cria le monsieur joyeusement, exact, parfait, magnifique. Il vous reste le troisième devoir. Si vous chantez sans faute, vous aurez aussitôt vingt-sept mille francs...

L'orchestre se mit à jouer. Martine chanta sans faute les trois refrains.

– Parfait! Je suis ravi.

– La salle **éclata en applaudissement.**

– Bravo, Madame, vous avez beaucoup de connaissances.

L'écran se couvrit de zigzags lumineux. C'était la fin de l'émission. Daniel éteignit le poste. *(D'après E. Triolet, Roses à crédit)*

Expressions expliquées

Louis Aragon – écrivain français du XXe siècle
arrange-toi pour – այնպես արա, որ...
éclater en applaudissement – ծափահարություններից թնդալ
elle n'était pas là – նա տանը չէր
faire marcher la télé – հեռուստացույցը միացնել
bonne chance! – հաջողություն

AVEZ-VOUS BIEN COMPRIS?

1. Pourquoi Daniel est-il arrivé d'urgence à Paris?
2. Qu'est-ce qu'il a fait en voyant que sa femme était sortie?
3. Comment l'animateur a-t-il présenté Martine?
4. Est-ce qu'elle a répondu facilement aux questions?
5. Que devait faire Martine pour gagner 27 mille francs?
6. Est-ce que Martine a réussi son concours?

ENRICHISSEZ VOS CONNAISSANCES

- Il y a 6 chaînes de télévision en France.
- La télévision telle que nous la connaissons a été découverte en 1923 par l'ingénieur écossais John Baird. En 1928, il a créé la télévision en couleurs.
- Le physicien français René Barthélemy est l'un des créateurs de la télévision en France en 1931.
- Le 28 décembre 1895 est considéré comme la date de la naissance du cinéma qui a été inventé par les frères Lumière.
- Le premier film en couleurs est né en 1921.
- En 1927, on a réalisé le premier film parlant d'après le principe de Léon Gaumont.
- La presse, la radio, la télévision, le cinéma, la publicité sont des moyens d'information. Leur ensemble s'appelle mass-média ou média (զանգվածային լրատվության միջոցներ).
- Les deux quotidiens nationaux à plus grand tirage sont: Le Monde et Le Figaro.

- Les grands magazines hebdomadaires sont: Paris-Match, Le Point, L'Express, Le Nouvel Observateur.

***

- La presse arménienne a une histoire de deux cents ans. Le premier journal arménien **Azdarar (Le Messager)** a été publié en 1794 dans **la ville de Madras, en Inde**.

EXERCICES

ORAL

1. Quelle forme de publicité préférez-vous? Image? Texte? Film? Affiche?

2. Les goûts et les préférences.

MODÈLE: – *Qu'est-ce que vous préférez, le cinéma ou la télévision?*
– *Le cinéma.*
– *Moi, ça m'est égal.*

le rock
le jazz
la musique classique
la musique instrumentale
la danse folklorique
le concert
le chant folklorique
l'opéra
la romance

je préfère (j'aime mieux)

j'adore... **j'admire...** **j'aime beaucoup...**

je suis intéressé(e) par... **je n'aime pas du tout...**

je déteste... **je n'aime pas...**

À CHACUN SON POINT DE VUE.

1. Depuis que tout le monde a la télé, la conversation entre les membres de la famille a disparu.
2. La télé et les films ont plus d'influence sur les enfants que leurs parents.
3. La télé et le cinéma augmentent la violence et le crime.
4. S'il n'y avait pas de publicités, la télé serait moins amusante.
5. Les gens ont perdu toute activité (sport, lecture, promenade, théâtre, cinéma) à cause de la télé. Ils ne savent plus s'amuser autrement.

ÉCRIT

Vocabulaire

1. Trouvez les synonymes des mots soulignés dans votre texte!

1. Merci beaucoup, vous êtes très **gentil.**
2. Véronique n'arrive pas à **allumer** la télé.
3. Je ne sais pas ce que **signifie** cette expression.
4. Gérard Depardieu est **un acteur célèbre** du cinéma français.
5. Il nous a répondu **gentiment**.

2. Trouvez le contraire des mots soulignés!

1. **Debout** à côté d'un monsieur.
2. L'orchestre **s'est mis à** jouer.
3. Françoise est **célibataire**.
4. N'oublie pas **d'allumer** la télé.
5. Bruno **arrive** mardi soir.

3. Complétez avec les mots proposés!

1. ... annonce l'arrivée de mon oncle.
2. ... sonne, tu vas répondre?
3. ... permet de passer d'une chaîne de télévision à d'autres.
4. Ils ont deux ..., une en noir et blanc, l'autre en couleurs.
5. On peut observer les étoiles avec ... .

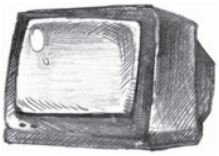

télévision (f)

téléphone (m)

télescope (m)

télécommande (f)

TELEGRAMME

Arrive demain soir

Train 17 Mille baisers

Marie

télégramme (m)

4. Complétez avec le vocabulaire des médias: ***radio (f), information (f), journal (m), magazine (m), télé (f), quotidien (m), télécommande (f), chaîne (f), rediffusion (f).***

1. ... est une revue illustrée.
2. On passe un bon film sur la première...
3. J'ai entendu cette nouvelle à la ... et le soir on en a parlé dans le ... télévisé.
4. Je vais regarder la... de cette emission.
5. ... est un journal qui paraît tous les jours.
6. Je veux changer de chaîne. Où est la... ?
7. Qu'est-ce qu'on passe ce soir à la ...?
8. Tu as écouté les ...? - Oui, il n'y a rien de nouveau.

5. Retrouvez les verbes correspondant aux noms suivants.

1. producteur (m)
2. réalisateur (m)
3. film (m)
4. information (f)
5. animateur (m)
6. présentateur (m)

6. Les mots *chaîne (f), bouton (m), poste (m)* appartiennent au vocabulaire de la radio et de la télévision. Ils ont des sens différents dans ces phrases. Découvrez-les!

1. Élise porte autour du cou une jolie **chaîne** en or.
2. Il y a un film intéressant ce soir sur la première **chaîne.**
3. **La chaîne** des Alpes est très haute.
4. Tu n'as pas trouvé **mon bouton** de chemise?
5. Il faut appuyer sur **ce bouton** pour faire marcher la télé.
6. **Un bouton** de rose.
7. Pendant sa maladie sa figure était couverte **de boutons.**
8. Pour son anniversaire on lui a offert **un** petit **poste** de radio.
9. On l'a emmené **au poste** de police.
10. Ma sœur a enfin obtenu **un poste** à l'école.

7. Traduisez en français!

1. Եթե հետաքրքիր հաղորդում չկա, անջատի՛ր հեռուստացույցը:
2. Վերցրո՛ւ վահանակը և փոխի՛ր ալիքը:
3. Ի՞նչ ֆիլմ է ցուցադրվում ձեր թաղամասի կինոթատրոնում:
4. Երեխաները սիրում են դիտել մուլտֆիլմեր:
5. Ես ֆրանսերեն եմ սովորում, որպեսզի չկրկնօրինակված ֆիլմեր դիտեմ:

GRAMMAIRE

1. Complétez en utilisant les expressions de temps ci-contre!

1. ... ma mère prépare le café, mon père lit son journal.
2. Attendez-moi ... je finisse mon travail.
3. ... le printemps arrive, les arbres verdissent et fleurissent.
4. Il a bien changé ... je le connais.
5. Tu préfères rester à la maison ... il fait si beau dehors.
6. ...Gavroche allait voir sa mère.
7. Dépêchons-nous, le train part ... .
8. Je suis sûr que Claude était là ... .
9. ... le malade va très bien.
10. ... j'achète des fleurs à ma soeur.

depuis que
alors que
maintenant
quand
pendant que
tout de suite
jusqu' à ce que
tout à l'heure
de temps en temps
quelquefois

2. Mettez les verbes aux temps qui conviennent!

1. Tous les jours, à la même heure, il (ouvrir) les fenêtres de la maison.
2. Je (dormir) profondément quand quelqu'un (frapper) à la porte.
3. Alors seulement on me (demander) qui je (être) et d'où je (venir).
4. Si je n'étais pas ton ami, je te (dire) des choses très dures.
5. Il (reconnaître) la maison à un vieux chêne qui l'(ombrager).

3. Transposez ces phrases du discours indirect au discours direct!

1. Alice m'a dit que je pourrais voir ce film à la télé.
2. Ma mère me dit d'être à la maison à huit heures.
3. Il m'a demandé ce que je regardais.
4. Il lui demande s'il est l'auteur de ce scénario.
5. Il me demande quand ce film a été tourné.

4. Complétez avec *tout, toute, tous, toutes!*

1. ... les matins il achète des journaux.
2. Il lit ... les informations sur la vie politique.
3. Il a chanté ... les refrains.
4. Il a passé ... la soirée au cinéma.
5. Je ne peux pas lire ... le magazine.

5. Pour éviter les répétitions employez des pronoms relatifs!

1. J'ai vu un film de Truffaut. Le film de Truffaut m'a beaucoup plu.
2. L'Opéra a une très belle salle de spectacle. Je vais souvent à l'Opéra.
3. J'ai oublié le nom du réalisateur de ce film. Hier tu m'as parlé de ce réalisateur.
4. Où as-tu mis la télécommande? Hier j'ai acheté une télécommande.
5. Comment s'appelait l'émission d'hier? Tu as vu cette émission le soir.

LEÇON 2

DIALOGUES

– Oh, déjà sept heures, je file.
– Qu'est-ce qu'il y a?
– Je ne veux pas manquer un épisode de mon feuilleton à la télé.
– Moi, je n'allume jamais la télé.
– Pourquoi?
– Parce que l'interruption constante des films par la pub m'énerve beaucoup.

Un jour de pluie!

Agnès: Ah, zut! Il pleut. Je n'aime pas la pluie.
Élise: Moi, si!
Agnès: Qu'est-ce que tu fais cet après-midi?
Élise: Pas grand chose. Pourquoi?
Agnès: Je voudrais voir le nouveau film avec Catherine Deneuve.
Élise: Une idée géniale.

***

– Comment choisis-tu tes programmes à la télé?
– En zappant. Et toi?
– Moi, je préfère consulter un magazine de télé.

***

– Que fait-on ce soir, Albert?
– Je propose d'aller au cinéma.
– Quel film passe-t-on?
– Un film français avec Jean Gabin.

***

– Tu aimes ça, Catherine, cette vieille histoire d'amour?
– Mais, oui!
– Tu ne m'avais pas dit que ça se donnait en version originale.
– Il faut lire les sous-titres.
– C'est ennuyeux. C'est que pendant qu'on les lit, on ne voit pas les images.
– Eh bien, une autre fois, je choisirai un film doublé.

***

– Pierre que préfères-tu, la musique classique ou le jazz?
– J'aime mieux la musique classique.
– Alors, je te propose d'aller à l'opéra.
– Et qu'est-ce qu'on joue?
– Faust.
– D'accord, j'adore la musique de Charles Gounod.

***

– Tu es libre dimanche?
– Oui. Qu'est-ce qu'on fait alors? On va à la campagne?
– Je suis fatigué. Je préfère rester en ville.
– Alors, j'ai un programme: une partie de tennis, un bon film et puis à la discothèque.
– D'accord pour le cinéma et le tennis, mais je suis contre pour la discothèque. Je n'aime pas du tout danser.
– Moi, j'adore danser. Mais si tu n'es pas d'accord, on ira au cinéma.
– Merci, entendu.

EXERCICES

ORAL

1. Demandez à votre ami:

1. s'il préfère aller au cinéma ou à la discothèque.
2. quels genres de films il aime (policier, d'aventures, d'épouvante, de science-fiction, comique, de cow-boys = un western).
3. comment il préfère s'informer, par la presse, la radio ou la télé.
4. s'il s'intéresse à la lecture.
5. que signifie la télé pour lui (source de culture, source d'information, passe-temps, ennui).
6. quelle est son émission préférée (film publicitaire, météo, journal télévisé, émission éducative, sportive, feuilleton).
7. s'il lui est arrivé de participer à un jeu télévisé.
8. s'il va souvent aux clubs (spotif, karaoké) et avec qui.

2. Parlez d'un film que vous avez vu!

Le titre:
Les actrices et les acteurs principaux:
Le sujet: c'est l'histoire d'un homme (d'une femme) qui... C'est un bon film parce que ...

ÉCRIT

Vocabulaire

1. Qui fait quoi pour créer un film?

1. le producteur	a. écrit le sujet du film, le scénario
2. le réalisateur (ou metteur en scène)	b. s'occupe du financement d'un film
3. le scénariste	c. joue un rôle à l'écran (ou à la scène)
4. le cameraman (le cadreur)	d. dirige la réalisation du film avec sa caméra
5. l'acteur/l'actrice	e. filme avec sa caméra

2. Complétez avec l'un des deux mots!

1. (nouvelle-information) Ouvre la radio, c'est l'heure des ... Je voudrais savoir ce qui se passe à l'étranger.
2. (programme-émission) Hier soir, j'ai vu un(e) très bon(ne) ... à la télévision.
3. (publicité-annonce) Il a mis une... dans le journal pour vendre sa caméra.
4. (journal-magazine) Le Point et le Nouvel Observateur sont des ... d'information.

3. Choisissez!

1. On ... de très bons films à ce cinéma.	a. tourne	b. réalise	c. passe
2. ... fait la mise en scène.	a. le producteur	b. le réalisateur	c. le scénariste
3. On va ... ce film japonais.	a. tourner	b. passer	c. doubler
4. ... anime une émission de télé ou dirige un jeu.	a. la vedette	b. l'animateur	c. le réalisateur
5. Ce film a été ... sur la Côte d'Azur.	a. tourné	b. passé	c. dirigé

LEÇON 3

LE POITOU-CHARENTES

En quittant les pays de la Loire, nous arrivons au Poitou-Charentes largement ouvert sur l'Atlantique.

La vie des habitants de la côte reste liée à la mer. On y pêche des grenouilles et des fruits de mer: huîtres, crabes, moules. Le vignoble est concentré au Sud, dans la région de Cognac qui produit du cognac, mondialement connu.

Poitiers, chef-lieu de la région, est riche en magnifiques églises romanes et gothiques. Les autres villes principales sont: Angoulême, Rochefort et la Rochelle.

Choisissez la bonne réponse!

1. Le Poitou-Charentes se trouve	a. à l'Est	b. à l'Ouest	c. au centre
2. Les habitants de la côte s'occupent de	a. la pêche	b. l'élevage	c. la chasse
3. On cultive la vigne	a. à l'Ouest	b. au Nord	c. au Sud
4. La région est connue par	a. son cognac	b. son champagne	c. ses bières
5. Le chef-lieu de la région est	a. Angoulême	b. La Rochelle	c. Poitiers

TEST CULTUREL

1. Pouvez-vous citer le nom:

1. de la ville où chaque année ont lieu des festivals de cinéma?
2. des inventeurs du cinéma?
3. de l'inventeur du premier film parlant?
4. du premier journal arménien?
5. du compositeur français de l'opéra «Faust»?
6. du compositeur arménien qui a écrit la musique du ballet «Spartacus»?

LEÇON 4

Un poème de Jacques Prévert

LES ENFANTS QUI S'AIMENT

Les enfants qui s'aiment s'embrassent debout
Contre les portes de la nuit
Et les passants qui passent les désignent du doigt
Mais les enfants qui s'aiment
Ne sont là pour personne
Et c'est seulement leur ombre
Qui tremble dans la nuit
Excitant la rage des passants
Leur rage leur mépris leurs rires et leur envie
Les enfants qui s'aiment
Ne sont là pour personne
Ils sont ailleurs bien plus loin que la nuit
Bien plus haut que le jour
Dans l'éblouissante clarté de leur premier amour.

1. **Lisez ce poème et dites quelle est la réaction des passants en voyant les enfants qui s'embrassent.**

2. **Trouvez-vous juste une telle réaction?**

HISTOIRES AMUSANTES

Publicité

Au cimetière de Brooklyn on peut lire ce placard: "Tombes de premier ordre. Panorama merveilleux sur la mer. Tranquillité absolue. Ceux qui essayent notre cimetière ne veulent plus le quitter."

***

Après avoir visité un studio de cinéma, une dame dit au réalisateur:

– Je suis impressionnée par le courage de votre cascadeur: sauter d'une voiture, plonger du haut d'une falaise, faire des acrobaties sur une aile d'avion... Comment peut-il survivre à tout cela?

– Je n'en sais rien, on en change à chaque fois.

UNITÉ 7

LEÇON 1

Henri Troyat (Lev Tarassov), *romancier français d'origine arménienne, est né à Moscou en 1911. Il est l'auteur des cycles romanesques* ***Les Semailles et les moissons, La Lumière des justes, Les Eygletière****. L'extrait ci-dessous est tiré de son roman* ***Les Semailles et les moissons.***

TRAIN DE NUIT

Le train ralentit, siffla, souffla et s'arrêta dans une gare. Éveillée par la dernière secousse, Amélie ouvrit les yeux et se demanda si elle rêvait encore. La lanterne du compartiment répandait une lueur bleue et sombre.

Sur la banquette d'en face, un gros homme barbu, une petite vieille, un militaire, une jeune fille à la longue figure, ronflaient **côte à côte.**

Dehors on voyait des lumières et des gens qui passaient en courant sur le quai. Quelqu'un parlait fort, criait. Où se trouvait-on? Quelle heure était-il? Des portières claquèrent. Le train s'ébranla. Le bruit des roues s'apaisait, devenait aussi doux qu'une musique.

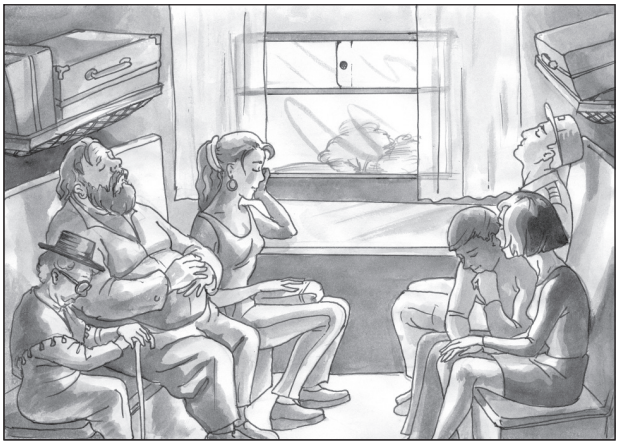

Les voyageurs dormaient aussi profondément que les valises rangées au-dessus d'eux dans le filet à bagages. Le militaire étendit ses jambes. Amélie posa sa main sur la main de Pierre. Il tourna le visage vers elle, ouvrit **à demi** les yeux. Elle murmura: "Pierre!" Il ne répondit pas. **Le sommeil l'avait** déjà **repris.**

Le jour se levait. Le train courait à travers les champs. Deux gamines arrêtées au bord de la voie, saluaient les wagons en agitant la main. Quelqu'un baissa une vitre. Un courant d'air pénétra dans le compartiment avec le bruit des roues et l'odeur de la fumée. Amélie avait envie d'un bon café au lait et de tartines. Devant ses yeux le paysage changeait. Des maisons **de plus en plus** hautes, de plus en plus sales. Partout l'herbe cédait la place à la pierre et au fer. Les routes devenaient des rues. Le train roulait entre les maisons. Quelques voyageurs descendaient leurs valises des porte-bagages. Il y avait beaucoup de monde dans le couloir. Des messieurs fumaient. Des dames rajustaient leurs chapeaux.

– Et maintenant, sommes-nous à Paris? demanda Amélie.

– Non, dit Pierre. Pas encore. La banlieue seulement.

(D'après H. Troyat, Les Semailles et les moissons)

Expressions expliquées

côte à côte – կողք-կողքի
à demi – կիսով չափ
le sommeil l'avait repris – նա նորից քուն էր մտել
de plus en plus – ավելի ու ավելի

AVEZ-VOUS BIEN COMPRIS?

1. Qu'est-ce qui montre que le train entrait en gare?
2. Qui étaient les personnages du compartiment? Que faisaient-ils?
3. Que faisaient les gens sur le quai?
4. Où étaient rangées les valises?
5. À quoi voyait-on qu'on s'approchait d'une grande ville?

ENRICHISSEZ VOS CONNAISSANCES

Le train le plus rapide est le TGV français (train à grande vitesse). La vitesse actuelle du TGV est de 300 km/h.

Voyages ! Voyages ! Voyages !

EXERCICES

ORAL

1. Visitez la France! Consultez vos textes étudiés et une carte géographique!

Régions	Où se trouve?	Qu'est-ce qu'on peut y voir?
la Provence	?	?
l'Alsace		
le Poitou-Charentes		
la Franche-Comté		
Les Pays de la Loire		

2. Voyages dans le monde.

Dites dans quels pays et dans quelle ville on peut	Villes	Pays
1. visiter le Kremlin?	Venise	l'Italie
2. voir les pyramides et le Sphinx?	Paris	la France
3. monter sur la Tour Eiffel?	Madrid	l'Espagne
4. visiter le palais des Doges?	Moscou	la Russie
5. voir l'Acropole?	Le Caire	l'Égypte
6. visiter le musée du Prado?	Athènes	la Grèce

3. À vous de trouver. À quoi sert?...

un filet de pêche?
un filet à provisions?
un filet à bagages?
un filet de tennis, de volley-ball?
un filet à papillons?

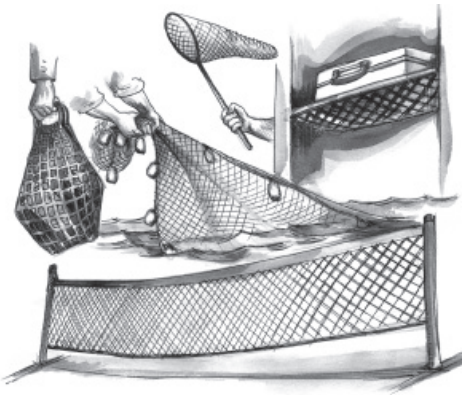

A chacun son point de vue.

1. Aimez-vous voyager et qu'est-ce que le voyage pour vous?
2. Comment aimez-vous voyager? en avion? en bateau? en train? Argumentez votre choix!
3. Le proverbe français assure: "Le voyage forme la jeunesse". Commentez le proverbe. Êtes-vous d'accord que le voyage instruit?
4. Est-ce qu'il y a un pays qui vous attire beaucoup et vous rêvez d'y faire un voyage?
5. Vous préférez faire un voyage seul ou avec des copins?

ÉCRIT

Vocabulaire

1. C'est dans votre texte. Trouvez les verbes qui s'emploient avec le mot *train (m)*!

2. Complétez avec les expressions proposées: *faire sa valise, faire enregistrer ses bagages, monter en voiture, manquer son train, avoir du retard.*

1. Les voyageurs à destination de Marseille sont priés de ... .
2. À cause du mauvais temps le vol pour Nice ... .
3. On part ce soir, mais je n'ai pas encore eu le temps de ... .
4. J'ai ... parce qu'il y avait un embouteillage.
5. Il faut ... avant de prendre l'avion.

3. Trouvez le contraire des mots soulignés!

1. Elle a **ouvert** les yeux.
2. Le train **s'est ébranlé.**
3. Quelqu'un **a baissé** une vitre.
4. Les voyageurs **descendaient** les valises.
5. Il y avait **beaucoup** de monde.

4. Complétez avec les mots suivants: ***compartiment (m), ronfler, rajuster, portière (f), secousse (f), banlieue (f), s'ébranler, claquer.***

1. Jean n'habite pas à Paris même, il habite ... .
2. L'enfant ne pouvait pas dormir dans la voiture à cause des ... .
3. Les portes ... sans cesse, ferme la fenêtre, il y a un courant d'air.
4. Tous les ... étaient pleins, même ceux de première classe.
5. Elle se leva, ... sa robe et ses cheveux.
6. Le train ... lentement.
7. Bernard ... si fort que je ne peux pas dormir.
8. Il est défendu de se pencher par ... du train en marche.

5. Découvrez les sens différents des mots ***quai (m), café (m), doux*****!**

1. Les voyageurs attendaient leur train sur **le quai**.
2. Je l'ai rencontré hier, il se promenait sur **les quais** de la Seine.
3. Connais-tu un pays où l'on cultive **le café**?
4. Annette, prépare-nous deux **cafés**.
5. **Les cafés** du boulevard sont toujours pleins de monde.
6. Je n'aime pas ce vin, il est trop **doux**.
7. Jeanne est très **douce** avec les enfants.
8. Tu as senti comme cette laine est **douce**?

6. Traduisez en français!

1. Մայր ու աղջիկ, կողք-կողքի նստած, գնացքի պատուհանից հիանում էին գեղեցիկ բնապատկերով:
2. Դեռ չեմ որոշել, թե երբ եմ մեկնելու ճանապարհորդության:
3. Խորհուրդ եմ տալիս իրերդ դնել ճամփորդական պայուսակի մեջ:
4. Նրանք մեկ ժամ սպասեցին սպասասրահում, որովհետև գնացքն ուշանում էր:
5. Մաքսատանը նրանք հայտարարելու ոչինչ չունեին:
6. Երբ գնացքը մտավ կայարան՝ կառամատույցում շատ մարդ կար:

GRAMMAIRE

1. Dans chaque série un verbe a un participe passé différent. Trouvez-le!

ralentir-ouvrir-dormir	répandre-étendre-prendre
courir-devenir-partir	avoir-voir-pouvoir
connaître-paraître-naître	dire-écrire-lire

2. Complétez avec ***quelqu'un, personne, quelque chose, rien*****.**

MODÈLE: Vous voyez quelqu'un venir vers nous? – Non, je ne vois personne.

1. Tu entends ... marcher dans le couloir? – Non, je n'entends...
2. Tu connais ... dans cette ville? – Non, je ne connais...
3. Vous voulez acheter ...? – Non, je ne veux ... acheter.
4. Y a-t-il ... dans le compartiment voisin? – Non, il n'a ...
5. Vous avez besoin de ...? – Non, merci, je n'ai besoin de ...

3. Traduisez en faisant attention à l'emploi du pronom indéfini *on*.

1. On frappe à la porte.
2. Quand on entend des choses pareilles, on ne sait plus que croire.
3. On voyait qu'il avait sommeil.
4. Dans la maison on n'entendait plus rien.
5. Qu'est-ce qu'on fait maintenant?

4. Mettez les verbes aux temps passés qui conviennent!

Le wagon de troisième classe dans lequel (monter) Léon (ressembler) à un compartiment. Le couloir (être) plein de voyageurs, de sacs, de valises, de boîtes et de paniers. Léon ne (voir) jamais tant de choses. Il (passer) dans un autre wagon. Il (penser) un instant à changer son billet de troisième contre une première, mais cela ne lui (paraître) pas raisonnable.

5. Transposez ces phrases au discours indirect!

1. Ma mère m'a demandé: "As-tu déjà fait ta valise?"
2. L'employé nous a dit: "Allez, s'il vous plaît, dans la salle d'attente, le train a du retard".
3. "Qu'avez-vous comme bagages?" m'a-t-il demandé.
4. L'hôtesse de l'air lui a demandé: "Que voulez-vous boire?"
5. Je lui demande: "Qu'est-ce qui t'empêche de voyager en bateau?"
6. À l'aéroport on m'a demandé: "Sur quel vol voulez-vous réserver une place?"
7. Elle leur a demandé: "Est-ce que vous avez l'horaire des trains pour Marseille?"

LEÇON 2

Bon voyage !

DIALOGUES

Au guichet de la gare.

– Un aller simple pour Lille, s'il vous plaît.
– Première ou seconde?
– Seconde.
– Voulez-vous un coin côté fenêtre ou côté couloir?
– Côté fenêtre.
– Un compartiment fumeur ou non fumeur?
– Non fumeur.

***

– Pour aller à la gare, s'il vous plaît.
– Tournez à gauche, puis à droite et suivez la rue, elle vous mènera à la gare.

– Combien de temps me faut-il pour faire ce trajet à pied?
– Oh, environ une demi-heure.
– Et où pourrai-je trouver un taxi?
– Il y a une station au coin de la rue.
– Merci, au revoir.

***

– Pardon, Monsieur, le train pour Paris, c'est à quelle heure?
– Il y a plusieurs trains à destination de Paris.
– Je voudrais consulter l'horaire des trains.
– Il y a un tableau derrière vous.
– Mais je ne trouve rien sur votre tableau.
– Alors, allez au bureau de renseignements, guichet 12.
– Merci.

***

– On prend l'avion ou le train?
– Je pense qu'il faut aller en voiture. Nous avons pas mal de bagages.
– Tu as raison. Et puis, on sera plus libres de circuler, n'est-ce pas?
– Alors il faut faire le plein (d'essence).

À la frontière

– Vos papiers, s'il vous plaît.
– Je n'ai pas mon passeport, je suis désolée.
– Vous êtes française? Une carte d'identité suffit.
– Oui, le voilà.
– Merci, bon voyage.

À la douane

– Vous n'avez rien à déclarer?
– Non.
– Pas de tableaux, pas de devises?
– Non, je n'ai ni tableau, ni devises, mais j'ai des bijoux en or.
– Remplissez cette déclaration, s'il vous plaît.
– Ah, bon... voilà.
– Merci, bon voyage.

À l'aéroport

– Pardon, Monsieur, le vol pour Marseille, s'il vous plaît.
– Désolé, Madame. Il est déjà parti.
– Zut alors! J'ai manqué le vol à cause d'un embouteillage juste avant Orly.
– Ce n'est pas terrible, Madame. Il y a un vol dans une heure.
– Merci, Monsieur.
– Je vous en prie.

EXERCICES

ORAL

1. Imaginez les dialogues!

1. Vous racontez à des amis comment vous avez passé la douane. Le douanier vous a demandé d'ouvrir vos bagages.
2. Vous voulez aller à Lyon et vous demandez des renseignements sur les horaires de train.

2. Comment préférez-vous voyager? Justifiez votre choix!

a. en voyage organisé
b. seul
c. avec un(e) ami(e)
d. avec plusieurs amis

3. Jouez les scènes. Vous voulez voyager en France.

a. Choisissez la région que vous allez visiter. Demandez conseil à un(e) ami(e), à une agence de voyage.
b. Préparez vos bagages. Que mettez-vous dans votre valise?
c. À l'aéroport: Le vol pour Nice a 3 heures de retard. Que faites-vous en attendant?

4. Choisissez votre moyen de transport ou allez à pied.

Comment préfères-tu...
aller à l'école?
aller faire des achats?
aller dans un pays étranger?
visiter Paris?
visiter l'Arménie?
visiter une région de montagnes?

J'aime bien aller à l'école...

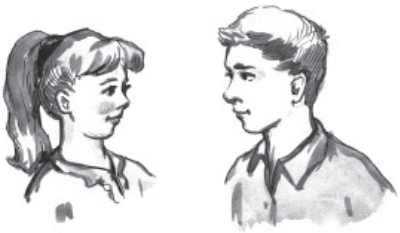

5. Où les voyageurs peuvent-ils entendre les expressions suivantes?

1. Qu'avez-vous à déclarer?
2. Il faut faire enregistrer les bagages.
3. Mets le sac dans le filet à bagages.
4. Remplissez, s'il vous plaît, cette fiche.
5. Voulez-vous un coin côté fenêtre ou côté couloir?

a. dans un compartiment
b. au guichet de la gare
c. à la douane
d. à la réception d'un hôtel
e. à l'aéroport

ÉCRIT

Vocabulaire

1. Caractérisez les moyens de transport!

le train		agréable
l'avion		fatigant
le bateau		rapide
le car	est	cher
le taxi		intéressant
la moto		dangereux
		pratique

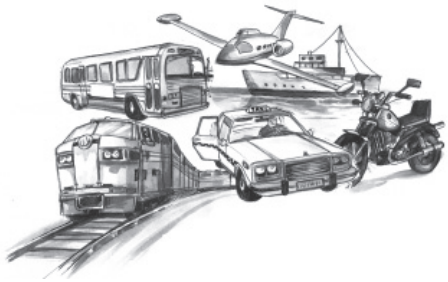

2. Trouvez la définition des moyens de transport dans la colonne de gauche!

1. un autobus
2. un car
3. un bateau
4. un avion
5. un train
6. le T.G.V.
7. le métro
8. un taxi

c'est un(e)

a) voiture avec chauffeur qu'on prend pour aller d'un endroit à l'autre.
b) train qui roule à grande vitesse.
c) moyen de transport qui circule dans les villes.
d) train souterrain qui transporte des voyageurs.
e) moyen de transport qui va sur la mer transportant des passagers et des marchandises.
f) type d'autobus qui circule entre les villes.
g) moyen de transport qui roule sur les rails ou voie ferrée.
h) moyen de transport aérien.

3. Il y a des termes qu'il faut savoir pour voyager. Trouvez la définition de ces termes dans la colonne ci-contre!

1. le vol	a) on le montre au moment de passer à la douane.
2. le permis de conduire international	b) on le retarde souvent à cause du mauvais temps.
3. la douane	c) on le prend si on veut conduire à l'étranger.
4. le billet aller-retour	d) chaque voyageur est obligé d'y passer (s'y arrêter) avant d'entrer dans un pays étranger.
5. le consulat	e) on le prend après avoir décidé des dates du départ et du retour.
6. le passeport	f) bureau dans un pays étranger où l'on s'adresse pour obtenir son visa.

LEÇON 3

LA CHAMPAGNE

Quand vous voyagerez à l'Est de la France, n'oubliez pas d'aller en Champagne. C'est un pays plat, assez fertile. Elle ressemble beaucoup à la Picardie. La Champagne est connue par ses vignobles. Vous y verrez comment le vin devient mousseux. On le garde au fond des caves pendant des années pour qu'il fermente.

Le chef-lieu de la Champagne est Reims, célèbre pour son admirable cathédrale gothique où ont été sacrés les rois de France.

EXERCICES

ORAL

Choisissez la bonne réponse!

1. La Champagne se trouve	**a.** à l'Ouest, **b.** au Sud, **c.** à l'Est
2. Elle ressemble à	**a.** l'Alsace, **b.** la Picardie, **c.** la Provence
3. Cette région est célèbre par	**a.** son cognac, **b.** sa bière, **c.** son champagne
4. Son chef-lieu est	**a.** Rennes, **b.** Reims, **c.** Besançon
5. On sacrait les rois de France à	**a.** Amiens, **b.** Poitiers, **c.** Reims

TEST CULTUREL

1. Quel est le train le plus rapide?
2. Qui est l'auteur du roman "Les Eygletière"?
3. Qu'est-ce qu'il faut montrer au moment de passer à la douane?
4. Qu'est-ce qu'il faut faire avant de prendre l'avion?
5. Comment s'appelle le vin mousseux et pétillant produit en Champagne?
6. Citez un monument intéressant à voir:
   a. en Champagne
   b. en Normandie
   c. en Picardie.

LEÇON 4

Un poème de Cécile Chabor

PARTIR

Partir!
Aller n'importe où,
vers le ciel
ou vers la mer,
vers la montagne
ou vers la plaine!
Partir!
Aller n'importe où,
vers le travail
vers la beauté
ou vers l'amour!
Mais que ce soit avec une âme pleine
de rêves et de lumières,
avec une âme pleine
de bonté, de force et de pardon!

Êtes-vous d'accord avec les idées de l'auteur?
À qui sont-elles adressées?

HISTOIRES AMUSANTES

Au cours d'une croisière une passagère passe par-dessus la rambarde de bateau et tombe dans une mer infestée de requins.

Les passagers sont horrifiés. Soudain un homme saute à la mer, attrape la passagère et l'aide à remonter sur le navire.

Le capitaine se précipite vers le courageux sauveteur:

– Ah ! s'exclame-t-il, bravo... Je tiens à vous féliciter pour votre geste héroïque....

– Et moi, dit le passager, je tiens à connaître le nom de l'individu qui m'a poussé par-dessus bord!...

***

Un voyageur place une grosse valise au-dessus d'un autre voyageur. Celui-ci demande:

– Il n'y a pas de danger?

– Oh! non, elle est fermée à clé.

UNITÉ 8

LEÇON 1

De son vrai nom **Achod Malakian, Henri Verneuil** *est connu dans le cinéma français. Il est né en 1920 à Rostodo (Turquie). Quand il a 4 ans, ses parents fuient les massacres turques et arrivent à Marseille. À la fin de ses études secondaires, il s'inscrit à l'École Nationale des Arts et Métiers d'Aix-en-Provence, obtient son diplôme d'ingénieur. Plus tard il devient rédacteur en chef du journal* ***Horizons****. Il a écrit un seul roman,* ***Mayrig****, roman autobiographique où il décrit la fuite tragique de sa famille, les débuts difficiles à Marseille, l'amour et le sacrifice d'une mère. L'extrait ci-dessous est tiré de son roman* ***Mayrig****.* ***Suite*** *au génocide du peuple arménien, le jeune narrateur et sa famille (son père, sa mère, ses deux tantes) ont fui leur pays. Ils sont peu à Marseille.*

MAYRIG

Comme **pour trouver notre chemin**, les gestes, **à défaut des mots**, suffirent pour **faire nos premiers achats d'urgence**.

Mon père avait une gesticulation expressive pour désigner les objets. Chez le droguiste, son poing fermé frottant le sol nous procura une bouteille d'eau de Javel et un balai. D'une main, imitant un robinet que l'on tourne, puis les deux mains se frottant l'une contre l'autre, provoquèrent, avec le rire du marchand, deux gros carrés de savon de Marseille.

Il y a eu un sérieux problème chez le boucher. Mon père regarda les viandes exposées sur l'étal, mais, visiblement, il ne trouvait pas ce qu'il cherchait. Quand ce fut notre tour, il essaya d'expliquer ce qu'il voulait en montrant un morceau de viande, puis en lui donnant une forme imaginaire que ses deux mains traçaient dans l'espace. Mais là, sa parole traduite par **un langage corporel** ne fut pas comprise. Il disait bien le mot dans les trois langues qu'il parlait mais personne ne comprenait le turc, le grec, ni l'arménien.

Les clients, le boucher, la caissière, tous regardaient cet homme d'un autre monde, agitant ses bras en l'air pour parler probablement d'un animal fabuleux, inconnu en France.

Il y a eu soudain un grand silence dans le magasin. Alors, désespéré, mon père frappa très fort, trois fois, contre sa cuisse droite et forma **d'une voix chevrotante** un bêlement:

«Bêêê !»

Le mot partit d'un seul coup de toutes les poitrines. Cet homme voulait un gigot.

La tournée du pantomime se termina là.

L'acteur du mimodrame et son fils s'en allèrent vers leur maison.

J'ai honte, aujourd'hui, d'avoir eu honte ce jour-là.

(D'après H. Verneuil, Mayrig)

Expressions expliquées

pour trouver notre chemin – pour trouver comme moyen
à défaut de – en l'absence de; faute de
faire des achats d'urgence – առաջին անհրաժեշտության գնումներ կատարել
le langage corporel – մարմնի լեզու
une voix chevrotante – կերկերուն ձայն
suite à – հետո

AVEZ-VOUS BIEN COMPRIS?

1. À quelle époque et où se passe l'histoire?
2. Quel langage le père utilise-t-il pour demander un renseignement, pour acheter quelque chose?
3. Quelle est la réaction des clients et des vendeurs du magasin?
4. Quelles sont les deux dernières tentatives du père pour se faire comprendre? Quel cri d'animal imite-t-il?
5. Quelles langues connaît le père que les personnes présentes ne comprennent pas?
6. Quel sentiment éprouve le fils en voyant les gesticulations de son père?

ENRICHISSEZ VOS CONNAISSANCES

- Lorsqu'on réfléchit à la présence de la France dans le monde, la langue française vient d'abord à l'esprit.
- La défense de la langue française devient de plus en plus une action collective à laquelle participent la plupart des États francophones, considérant que le français est leur patrimoine commun et non celui de la seule France.
- Aujourd'hui encore, le français conserve un rôle important comme langue de formation de l'esprit, de travail et de communication.
- Moyen d'expression élégant et précis, le français reste dans bien des cas irremplaçable.
- Aujourd'hui le nombre des personnes qui étudient le français dans le monde se situe entre 700 et 750 millions.

EXERCICES

ORAL

1. **Divisez le texte en paragraphes (unité de sens). Donnez un titre à chaque paragraphe et faites-en le résumé!**
2. **Retrouvez dans le texte les mots/groupes de mots qui se rapportent au langage corporel!**

   Connaissez-vous d'autres gestes de ce «langage»?
3. **Trouvez le mot qui se répète dans la dernière phrase. Commentez cette phrase!**

À chacun son point de vue.

1. Vous est-il arrivé de vous trouver dans un milieu où l'arménien n'est pas parlé? Comment vous êtes-vous débrouillé?
2. À votre avis dans quelle situation peut-on ressentir le sentiment de la honte?
3. Quels sentiments éprouvez-vous quand un étranger parle arménien?
4. Êtes-vous d'accord que ces derniers temps le rôle de la langue française a augmenté en Arménie? Quels événements y ont contribué?
5. Selon vous, aujourd'hui le plurilinguisme est-il indispensable pour l'individu? Argumentez bien votre point de vue!
6. Êtes-vous pour l'enseignement de plusieurs langues étrangères dans les écoles arméniennes?

Trouvez l'equivalent arménien du proverbe «Qui langue a à Rome va» et commentez-le!

ÉCRIT

Vocabulaire

1. **Sur le modèle suivant transformez les phrases en remplaçant le verbe par le nom de la même famille.**

   MODÈLE: *La classe **chuchote**. Cela m'énerve → **Le chuchotement** de la classe m'énerve.*
   *Le père **communiquait** par le langage corporel. Cela n'a pas été compris →*
   *La **communication** du père par le langage corporel n'a pas été comprise.*

1. Pour faire comprendre qu'il voulait un gigot mon père **bêla**.
2. Ta sœur **est étonnée**. Cela me fait rire.
3. Mon père essaya **d'expliquer** ce qu'il voulait. Cela a fait rire les clients.

4. La roue avant de mon vélo **frotte**. Cela m'inquiète.
5. À Marseille la vie de la famille **a** beaucoup **changé.** Cela attristait le père de la famille.
6. Le père **gesticulait** d'une manière expressive. Cela le fit enfin comprendre.
7. On **enseigne** plusieurs langues étrangères dans les écoles. Cela contribue au développement du plurilinguisme.
8. Les viandes n'**étaient** pas bien **exposées**. Cela empêchait mon père de trouver ce qu'il cherchait.

2. Dans laquelle de ces quatre phrases le mot *étaler* a le même sens que dans le texte?

1. On **avait étalé** un grand tapis sur l'herbe pour le pique-nique.
2. L'enfant **avait étalé** ses timbres avant de les classer.
3. Les commerçants **avaient étalé** leurs marchandises pour donner envie aux clients de les acheter.
4. La fillette regarde comment sa maman **étale** de la crème sur la tarte.

3. Dans les phrases ci-dessous remplacez les mots soulignés par les synonymes suivants: *fournir, étaler, tenter de, exprimer, indiquer.*

1. Mon père avait une gesticulation expressive pour **désigner** les objets.
2. Mon père regarda les viandes **exposées**.
3. Son poing fermé frottant le sol nous **procura** une bouteille d'eau de Javel et un balai.
4. Il **essaya** d'expliquer ce qu'il voulait en montrant un morceau de viande.
5. Sa parole **traduite** par un langage corporel ne fut pas comprise.

4. Chez qui vous achetez les marchandises suivantes: *les viandes*, *les saucisses, l'eau de Javel, le poisson, le pain, le foie gras, le croissant, la brosse, une éponge, la farine, le balai, les crevettes, le seau, la baguette, les huîtres, le saucisson, le gigot, la lessive, le caviar, la pince à linge, les produits d'entretien (*լվացող պարագաներ*), le jambon, les escargots, le pâté, le poulet, le bœuf, le porc, le veau?*

Le boulanger	**Le charcutier**	**Le boucher**	**Le poissonnier**	**Le droguiste**
La baguette	Du jambon	Du bœuf	Des escargots	Un seau

5. Traduisez!

1. Հայրս իր ուրախությունն արտահայտեց՝ ձեռքերն իրար շփելով:
2. Անծանոթ քաղաքում նա փնտրում էր հանրախանութ, որտեղ կարող էր կատարել առաջին անհրաժեշտության գնումներ:

3. Երկրի լեզուն չիմանալու պատճառով՝ զբոսաշրջիկը շարժումներով հասկացնում էր, թե ինչ էր ուզում:
4. Խանութում բոլորը զարմացած նայում էին օտարականին, որը ձեռքերը թափահարում էր օդում՝ փորձելով ինչ-որ բան հասկացնել:
5. Վերջապես մսավաճառը հասկացավ, որ հայրս ուզում էր ազդրամիս գնել:
6. «Մայրիկ» վեպում հեղինակը պատմում է 1915թ. եղեռնի ողբերգական իրադարձությունների մասին:

GRAMMAIRE

1. Reliez les deux phrases avec *parce que, comme, puisque*.

MODÈLE: *Je ne suis pas parti avec eux. Je n'en avais pas envie.* → *Je ne suis pas parti avec eux* ***parce que*** *je n'en avais pas envie.*

1. Mon père ne parlait pas français. Pour faire comprendre au boucher ce qu'il voulait il se mit à gesticuler.
2. Tu es arrivé trop tard. J'ai décidé de dîner seul.
3. Le concert a été annulé. Les chanteurs n'avaient pas admis les conditions.
4. Je me suis fâché. Il n'a pas tenu sa promesse.
5. Les circonstances étaient favorables. Nous avons décidé de lui parler.

2. Complétez les phrases suivantes par les prépositions qui conviennent.

1. J'ai acheté des croissants et des brioches ... le boulanger.
2. Mon père regarda les viandes exposées ... l'étal.
3. Les piétons doivent marcher ... le trottoir.
4. L'acteur du mimodrame et son fils s'en allèrent ... leur maison.
5. Ce jour-là le petit garçon a eu honte ... son action.
6. Mon père a essayé ... expliquer ce qu'il voulait.
7. Le professeur a parlé ... ses élèves ... la vie d'Henri Verneuil.
8. À l'age ... 4 ans sa famille s'installe ... Marseille.

3. Formulez les questions portant sur les termes soulignés!

MODÈLE: *Ils sont* ***trois****.* → ***Combien*** *sont-ils?*

1. **L'été prochain** nous irons **à la mer**.
2. Jeanne s'étendait **sur l'herbe**.
3. Une barque venait **la** chercher.
4. Elle rêvait **à la mer**.
5. Je marchais **difficilement**.
6. Nous étions partis **à la fin des vacances**.
7. Marie connaît bien **les parfums**.

4. Remplacez les points par un mot interrogatif!

MODÈLE: *... dites-vous?* → ***Que*** *dites-vous?*

1. ... se jette la Seine?
2. ... a inventé la télévision en couleurs?
3. ... est le chef-lieu de la région Midi-Pyrénées?
4. ... ont-ils ajourné leur départ?
5. ... est né Guy de Maupassant?

5. Sur quel terme porte l'interrogation?

1. Que faites-vous ici?
2. Où est Marie?
3. Qui attends-tu?
4. À quoi pensez-vous?
5. Quand nous reverrons-nous?
6. Combien de fois as-tu voyagé?
7. Qui est allé chercher de l'eau?
8. Qu'est-ce qui brille dans le ciel?

6. Placez des virgules aux endroits convenables!

1. Nous étions Fontanet et moi voisins et amis.
2. Dans un parc sept ou huit garçons les yeux bandés poursuivaient un malheureux cochon.
3. Lorsqu'elle était loin du rivage se mettait sur le dos les bras croisés sur sa poitrine bercée par les vagues en regardant l'azur du ciel.
4. Puis Jeanne se redressait et dans une grande joie poussait des cris en battant l'eau de ses deux mains.
5. Elle rentrait au château pâle de faim mais légère souriante et heureuse.

LEÇON 2

UN NÈGRE À PARIS

T'ai-je parlé du «pourboire» ? À l'origine, le vin du valet, le garçon. On lui donnait du vin pour le payer d'un service rendu, puis, avec le temps, ce vin au lieu d'être payé en nature, est donné **en espèces**. **En somme** on ne donnait plus à ce garçon, le boire mais le pourboire. Ne t'étonne donc pas que les gens ici tiennent à cette pratique vénérable. Ma première surprise dans Paris? Ce fut le pourboire. Un chauffeur, après m'avoir promené près d'une heure à la recherche d'un hôtel, tourna enfin le bouton du compteur. Je payai.

- Ce n'est pas tout, Monsieur.
- C'est bien la somme indiquée, je pense.
- Certainement, mais le pourboire n'y est pas.

Je dus m'exécuter puisque c'est dans leurs lois, mais je trouve cela abusif. Que j'envoie un homme, je lui dois un pourboire, mais qu'un chauffeur fasse son travail et exige de moi un pourboire, je ne comprends pas. Que le garçon mette un certain empressement à me servir, je puis lui donner un pourboire, mais qu'il fasse attendre et qu'ensuite, il s'arme de son crayon et me présente une note avec des pourcentages, je me révolte. Le Parisien trouve cela normal. Ça fait partie de ses mœurs. Et je me soumets. Je suis à Paris. Je subis ses lois. *(D'après Bernard B. Dadié, Un Nègre à Paris)*

Expressions expliquées

en espèces - donner de l'argent
en somme - en conclusion

SAVEZ- VOUS QUE...

Un pourboire est une somme d'argent plus ou moins importante que l'on donne à quelqu'un pour un service, une gratification, etc. En France, il y a une habitude de donner un pourboire au garçon de café, au chauffeur de taxi, à celui qui porte les bagages du client d'un hôtel ... Cette pratique n'est pas inscrite dans la loi, mais relève de la coutume.

Et dans votre pays est-ce qu'il existe une habitude pareille?

EXERCICES

ORAL

1. **À votre avis le pourboire est-ce une bonne ou mauvaise habitude? Argumentez bien votre réponse!**
2. **Vous êtes dans un pays étranger. Vous écrivez à un(une) ami(e) pour lui dire vos impressions, ce qui vous choque, vous étonne, vous plaît.**

LEÇON 3

LE CALENDRIER DES FÊTES FRANÇAISES

La France est un pays où la plupart des fêtes ont une origine chrétienne. Chaque cérémonie est suivie d'un repas de fête.

Noël: Le 25 décembre

C'est une fête chrétienne. Le 25 décembre on célèbre la naissance du Christ. D'habitude on passe Noël en famille. Le repas que l'on fait le soir du 24 décembre s'appelle le réveillon.

Le plat principal est en général une dinde farcie avec des marrons. Le dessert est un gâteau appelé “bûche de Noël”. On échange des cadeaux. Les enfants ont deux semaines de vacances.

Le Nouvel An: Le 1er janvier

La nuit du 31 décembre au 1er janvier on fête le Nouvel An. À minuit on souhaite “Bonne et heureuse année” à ses amis. Cette fête est moins familiale. On réveillonne chez des amis ou au restaurant. Le repas ressemble à celui de Noël. Le 1er janvier on donne des étrennes aux enfants, mais aussi à la concierge, au facteur, à la femme de ménage, etc. Les enfants ont 15 jours de vacances.

Pâques

Pâques est une fête religieuse qui tombe un dimanche en mars ou en avril. Cette fête commémore la résurrection du Christ. Le lundi de Pâques est un jour férié.

Le 14 juillet: fête nationale

Ce jour-là on célèbre l’anniversaire de la prise de la Bastille. Il y a des défilés militaires dans toutes les villes, des bals, des feux d’artifice. C’est un jour férié.

Le 1er mai: fête du Travail

Les travailleurs défilent dans les rues. C’est aussi la fête du muguet, porte-bonheur. On offre un brin de muguet à ses proches.

La fête des Mères (le dernier dimanche de juin) et la fête des Pères (le troisième dimanche de juin)

Les enfants font des cadeaux à leurs parents.

La Toussaint: le 1er novembre

La Toussaint est une fête religieuse célébrée en l’honneur de tous les saints. Le 2 novembre est le Jour des Morts. On porte des fleurs, surtout des chrysanthèmes, dans les cimetières.

Le 11 novembre

C’est l’anniversaire de l’Armistice de 1918, fin de la première guerre mondiale. C’est un jour férié. Ce jour-là les Français honorent la mémoire de leurs fils tombés pour la France. On dépose des fleurs devant les monuments aux morts.

EXERCICES

ORAL

1. Choisissez la bonne réponse!

1. Les Français célèbrent **Noël**
   a. le 6 janvier
   b. le 25 décembre
   c. le 31 décembre
2. Le plat principal de **Noël** est
   a. le cassoulet
   b. la bouillabaisse
   c. une dinde farcie avec des marrons
3. Pâques commémore
   a. la naissance du Christ
   b. la résurrection
   c. la mort
4. Le 1er mai est
   a. la fête des enfants
   b. la fête des parents
   c. la fête du travail

TEST CULTUREL

Répondez par oui ou non!

1. Henri Verneuil est un romancier et cinéaste d'origine russe.
2. Dans le roman Mayrig la famille du narrateur fuit le génocide et s'installe à Marseille.
3. Aujourd'hui encore, le français conserve un rôle important comme langue de formation de l'esprit, de travail et de communication.
4. L'Arménie n'est pas membre associé de l'OIF (Organisation Internationale de la Francophonie).
5. Le pourboire n'est pas une coutume obligatoire en France.
6. Les Français célèbrent leur fête nationale le 14 juillet.

LEÇON 4

Un poème de Charles Baudelaire

L'ÉTRANGER

– Qui aimes-tu le mieux, homme énigmatique, dis? Ton père, ta mère, ta sœur ou ton frère?

– Je n'ai ni père, ni mère, ni sœur, ni frère.

– Tes amis?

– Vous vous servez là d'une parole dont le sens m'est resté jusqu'à ce jour inconnu.

– Ta patrie?

– J'ignore sous quelle latitude elle est située.

– La beauté?

– Je l'aimerais volontiers, déesse et immortelle.

– L'or?

– Je le hais comme vous haïssez Dieu?

– Eh! Qu'aimes-tu donc, extraordinaire étranger?

– J'aime les nuages, ... les nuages qui passent... là-bas, ... les merveilleux nuages!

1. **Ce poème vous a-t-il ému?**
2. **Et pour vous, qu'est-ce qui est le plus cher pour vous?**
3. **Qu'est-ce qui est la patrie pour vous?**

HISTOIRES AMUSANTES

UN PERROQUET BELGE

Un monsieur entre dans le magasin d'un marchand d'oiseaux, à Bruxelles, et il demande à voir un perroquet.

Au bout d'un petit moment, son choix se fixe sur un superbe perroquet, et il interroge le vendeur:

– Est-ce qu'il parle?

– Un peu, mais si vous avez un peu de patience, et si vous lui apprenez, il parlera très bien et très vite.

– Bon, je le prends.

Trois jours plus tard, le monsieur revient furieux portant son perroquet.

– Le perroquet, malgré ce que vous m'avez dit, il ne parle pas. Chaque jour, j'ai beau lui faire la leçon, rien à faire.

À ce moment-là, le perroquet ouvre le bec et lance:

– Eh, dis donc, tu saurais parler le flamand en trois jours, toi?

IL VEND TOUT

Un charcutier jette un coup d'œil sur ses marchandises quelques minutes avant la fermeture de son magasin en présence d'un nouveau commis engagé le matin:

– Dites donc, commis, dit-il, où est le vieux morceau de jambon qui était là?

– Vendu au monsieur d'en face, monsieur.

– Et le reste du saucisson qui était là?

– Vendu au monsieur d'en face.

– Et les six œufs qui étaient dans ce coin depuis quinze jours?

– Vendus au même client, répond triomphalement le commis.

– Imbécile! crie le charcutier, je dîne chez lui ce soir...

UNITÉ 9

LEÇON 1

Il y a une règle dans notre vie: nous devons toujours être responsables de notre planète. Il faut se sentir non seulement responsable, mais tout faire pour que notre planète soit bien traitée. Si nous sommes indifférents à notre terre, à notre nature, si nous négligeons la richesse de notre planète, nos descendants vivront dans le désert. Chaque matin le petit prince faisait soigneusement la toilette de sa planète bien que ce travail soit ennuyeux. Nous devons aussi faire la toilette de notre planète. Les adultes doivent résoudre des problèmes difficiles: la pollution de l'atmosphère et de l'eau, l'extermination des animaux, etc. Nous sommes obligés de faire tout notre possible pour sauvegarder notre planète et sa beauté. Certainement, cela dépend de notre discipline. Et nous pouvons apprendre à être disciplinés.

Antoine de Saint- Exupéry, Le Petit Prince

LES PROBLÈMES DE LA PLANÈTE DU PETIT PRINCE

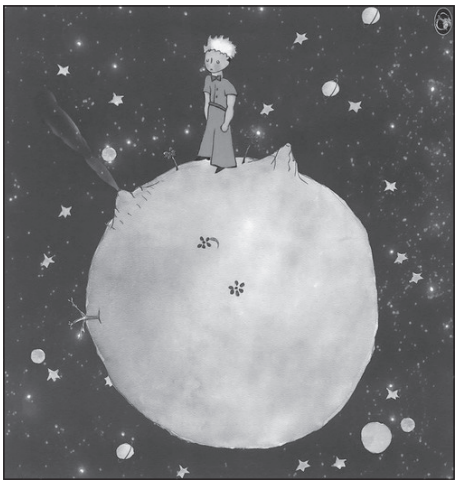

Chaque jour j'apprenais quelque chose sur la planète du Petit Prince. C'est ainsi que je connus le drame des baobabs.

Cette fois-ci encore ce fut **grâce au** mouton, car brusquement le petit prince m'interrogea:

– C'est bien vrai, n'est-ce pas, que les moutons mangent les arbustes?

– Oui. C'est vrai.

– Ah! Je suis content. **Par conséquent** ils mangent aussi les baobabs?

– C'est exact! Mais pourquoi veux-tu que tes moutons mangent les petits baobabs?

Il me répondit: «Ben! Voyons!». Il me fallut un grand effort d'intelligence pour comprendre à moi seul ce problème.

Et **en effet**, sur la planète du petit prince, il y avait comme sur toutes les planètes, de bonnes herbes et de **mauvaises herbes**. Mais **s'il s'agit d**'une mauvaise plante, il faut arracher la plante aussitôt. Or il y avait des graines terribles sur la planète du petit prince...c'étaient les graines de baobabs. Le sol de la planète en était infesté. Un baobab, si l'on s'y prend trop tard, on ne peut jamais plus s'en débarrasser. Il encombre toute la planète. Et si la planète est trop petite, et si les baobabs sont trop nombreux, ils la font éclater.

«C'est une question de discipline », me disait plus tard le petit prince. «Quand on a terminé sa toilette du matin, il faut faire soigneusement la toilette de la planète. Il faut arracher les baobabs dès qu'on les distingue d'avec les rosiers auxquels ils ressemblent beaucoup quand ils sont très jeunes. C'est un travail très ennuyeux, mais très facile».

Et un jour il me conseilla de m'appliquer à réussir un beau dessin, pour bien faire entrer ça dans la tête des enfants de chez moi. Et sur les indications du petit prince j'ai dessiné cette planète. Je n'aime guère prendre le ton d'un moraliste. Mais le danger des baobabs est si connu que je veux dire aux enfants: «Enfants! Faites attention aux baobabs!». C'est pour avertir mes amis d'un danger qui courait depuis longtemps. Vous vous demanderez peut- être: « Pourquoi n'avez-vous pas d'autres dessins aussi grandioses, que le dessin des baobabs?» La réponse est bien simple: «Quand j'ai dessiné les baobabs j'ai été animé par le sentiment de l'urgence». (D'après A. de Saint- Exupéry, Le Petit Prince)

Expressions expliquées

grâce à – շնորհիվ
en effet – réelement, vraiment
les mauvaises herbes – մոլախոտ
par conséquent – հետևաբար
il s'agit de – il est question de, cela concerne qn, qch

AVEZ-VOUS BIEN COMPRIS?

1. Pourquoi est-ce que le petit prince est content que ses moutons mangent les petits baobabs?
2. Quelles plantes existaient sur la planète du petit prince?
3. En quoi était infesté le sol de la planète?
4. Selon le petit prince pourquoi fallait-il se débarrasser des baobabs le plus tôt possible?
5. Qu'est-ce qui est important selon lui pour garder la planète propre?
6. Quels conseils donne le petit prince aux enfants concernant le soin de la planète?
7. Par quel sentiment était animé l'auteur en dessinant les baobabs?

EXERCICES

ORAL

1. Pour fuir le danger, chaque jour le petit prince déracinait les plantes de baobabs. Qu'est-ce que les baobabs symbolisent dans le texte?
2. Dans quel but l'auteur oppose le baobab au rosier?
3. Quel titre pouvez-vous donner au paragraphe où le petit prince parle de la discipline? Commentez-le!
4. À l'exemple du petit prince quel message vous pouvez adresser à l'humanité concernant la protection de la planète?

Ex. «Peuple du monde entier! faites attention à ... !»

À CHACUN SON POINT DE VUE.

1. Selon vous quels sont les problèmes de notre planète?
2. D'après vous, aujourd'hui quel est le danger le plus considérable qui menace notre planète?
3. À votre tour, vous-même, imaginez une planète. Qui en seront les habitants, la faune et la flore? Comment la soignerez-vous?
4. Quel est le rôle joué des enfants de votre âge dans la protection de notre planète?
5. Comment voyez-vous l'avenir de notre planète?

ÉCRIT

Vocabulaire

1. Dans laquelle de ces phrases le mot *arracher* a le même sens que dans le texte?

1. Je dois aller chez le dentiste pour me faire **arracher** la dent qui me fait mal.
2. Le grand-père passe ses dimanches dans son jardin à **arracher** les mauvaises herbes.
3. Je lui **ai arraché** la promesse d'aller voir son médecin.
4. En automne les paysans **arrachent** les pommes de terre.
5. Prends les tenailles et **arrache** ce clou.

2. Choisissez la bonne réponse!

1. C'est ainsi que **j'ai connu** le drame des baobabs. C'est...
   a. j'ai appris le drame des baobabs
   b. j'ai expliqué le drame des baobabs
   c. j'ai voulu trouver le drame des baobabs
2. Chaque jour j'apprenais quelque chose **sur** la planète. C'est...
   a. dans la planète
   b. vers la planète
   c. au sujet de la planète
3. **Par conséquent** les moutons mangent aussi des baobabs. C'est...
   a. puisque les moutons mangent des baobabs
   b. donc les moutons mangent des baobabs
   c. parce que les moutons mangent des baobabs
4. C'est une question de **discipline.** C'est ...
   a. une question de politesse
   b. une question de règle
   c. une question de sagesse

3. Dans les phrases ci-dessous remplacez les mots soulignés par les synonymes suivants: *juste, réelement, envahi, embarrasser, renseignement (m), prévenir.*

1. C'est pour **avertir** mes amis d'un danger qui courait depuis longtemps.
2. Le sol de la planète **en était infesté.**
3. **C'est exact!** Mais pourquoi veux-tu que tes moutons mangent les petits baobabs?
4. Il **encombre** toute la planète.
5. Et **en effet**, sur la planète du petit prince, il y avait de bonnes herbes et de mauvaises herbes.
6. Et sur **les indications** du petit prince j'ai dessiné cette planète.

4. Remplacez les mots soulignés par les antonymes suivants: *mauvais, rare, compliqué, découragé, passionnant, inconnu.*

1. Sur la planète du petit prince il y avait aussi de **bonnes** herbes.
2. Le danger des baobabs était **connu** sur la planète du petit prince.
3. La réponse est bien **simple.**
4. Quand j'ai dessiné les baobabs **j'ai été animé** par différents sentiments.
5. La planète du petit prince est trop petite, et les rosiers sont **nombreux**.
6. C'est un travail très **ennuyeux.**

5. Traduisez!

1. Փոքրիկ Իշխանի շնորհիվ՝ ես շատ բան իմացա նրա մոլորակի մասին:
2. Բաոբաբները, երբ շատ փոքր են, նման են վարդենիներին:
3. Հարկավոր է ազատվել մոլախոտերից, քանի որ դրանք սպառնում են պիտանի բույսերին:
4. Մենք դիմում ենք ամբողջ աշխարհի մարդկությանը. «Զգուշացե՛ք մոլորակի աղտոտությունից»:
5. Մեզանից յուրաքանչյուրը պետք է հնարավոր ամեն ինչ անի բնության պաշտպանության համար:

GRAMMAIRE

1. Ajoutez aux groupes nominaux les adjectifs donnés entre parenthèses et faites accord s'il le faut!

MODÈLE: *Une nouvelle (exceptionnel)→ Cette nouvelle est exceptionnelle.*

1. Une vérité (évident).
2. Une réponse (exact).
3. De (mauvais) herbes.
4. Une famille (nombreux).
5. Des graines (terrible).
6. Un sol (infesté).
7. Une (vieux) femme (seul).
8. Une occupation très (ennuyeux) mais très (facile).

2. Sur le modèle donné transformez les phrases interrogatives en phrases interro-negatives!

MODÈLE: *Avez-vous d'autres dessins aussi grandioses?* → *N'avez-vous pas d'autres dessins aussi grandioses?*

1. Qu'est-ce qu'on voit sur la planète?
2. Que diront tes amis?
3. Quelles histoires ton frère nous raconte-t-il?
4. Où Alain va-t-il se promener?
5. Avez-vous apprécié mes tâches?
6. Que dira-t-on encore à ce propos?

3. Transformez les phrases suivantes d'après le modèle!

MODÈLE: La planète était habitée par un paresseux. → Un paresseux habitait la panète.

1. J'ai été animé par le sentiment d'urgence.
2. Beaucoup de régions arméniennes sont visitées par les touristes étrangers.
3. Chaque année le lac Sévan est soigneusement gardé.
4. Les mauvaises herbes doivent être arrachées aussitôt.
5. Toute la planète du petit prince était envahie par les baobabs.

4. Remplacez chaque groupe nominal souligné par le pronom personnel correspondant.

MODÈLE: *Ces indications m'offraient alors* ***une idée précise****.* → *Ces indications me l'offraient.*

1. Le médecin leur donnait **les soins nécessaires**.
2. Ne racontez pas **ces histoires drôles** aux enfants!
3. Distribuez les prix **aux gagnants du concours!**
4. Au zoo n'as-tu pas photographié **les éléphants et les girafes.**
5. As-tu arrosé **les rosiers** que ton père avait plantés.

5. Exprimez la conséquence!

MODÈLE: *Il pardonne les caprices de sa sœur (être bon).* → ***Il est si bon qu'****il pardonne les caprices de sa sœur.*

1. J'ai oublié le rendez-vous (être occupé).
2. Il est inderdit de se baigner dans la rivière (être profond).
3. Chaque matin il fait soigneusement la toilette de sa chambre (être discipliné).
4. Il a fait de grands progrès dans l'étude du français (être appliqué).
5. L'eau de la source n'est pas potable (être pollué).

LEÇON 2

FLEUR MENACÉE DE DISPARITION ...

Et le géographe, ayant ouvert son registre, **tailla son crayon**. On note d'abord au crayon les récits des explorateurs. On attend ...

– Alors? interrogea le géographe.

– Oh! Chez moi, dit le petit prince, ce n'est pas très intéressant, c'est tout petit. J'ai trois volcans. Deux **volcans en activité**, et un volcan éteint. Mais on ne sait jamais.

– **On ne sait jamais**, dit le géographe.

– J'ai aussi une fleur.

– Nous ne notons pas les fleurs, dit le géographe.

– Pourqoui ça! C'est le plus joli!

– Parce que les fleurs sont éphémères.

– Qu'est-ce que signifie «éphémère»?

– Les géographies, dit le géographe, sont des livres les plus précieux de tous les livres. Elles ne se démodent jamais. Il est très rare qu'une montagne change de place. Il est très rare qu'un océan se vide de son eau. Nous écrivons des choses éternelles.

– Mais qu'est-ce que signifie «éphémère»? répéta le petit prince.

– Ça signifie «qui est **menacé de disparition** prochaine».

– Ma fleur est menacée de disparition prochaine?

– Bien sûr.

«Ma fleur est éphémère, se dit le petit prince, et elle n'a que quatre épines pour se défendre contre le monde! Et je l'ai laissée toute seule chez moi!»

Et le petit prince s'en alla, songeant à sa fleur. (D'après A. de Saint- Exupéry, Le Petit Prince)

Expressions expliquées

tailler son crayon – մատիտը սրել
un volcan en activité – գործող հրաբուխ
menacé de disparition – en danger de disparition
on ne sait jamais - qui sait

ENRICHISSEZ VOS CONNAISSANCES

- Le mot **«écologie»** vient de deux mots grecs qui se traduisent «logement» et «science». Les écologistes considèrent la nature comme la maison commune pour tous les êtres vivants de la Terre: hommes, animaux, oiseaux, végétaux, poissons.
- Pour gagner de l'espace, partout on coupe les arbres. La perte des forêts, la poussière industrielle polluent l'atmosphère. Par conséquent, quelques espèces d'animaux, d'oiseaux, de poissons et de plantes ont disparu.

- **«Le Livre Rouge»** est un document où sont inscrits les animaux et les végétaux rares menacés de disparition. Ce livre vise à protéger les animaux et les plantes contre le vandalisme de l'homme.

EXERCICES

ORAL

1. **Pourquoi le mot «éphémère» a touché le cœur du petit prince? Et vous, avez-vous eu une plante ou un animal aimé dont la disparition vous a causé du chagrin ?**
2. **Pouvez-vous citer quelques animaux qui sont menacés de disparition dans votre pays? Sont-ils inscrits dans *le Livre Rouge* ?**
3. **Complétez le dialogue suivant avec *pourquoi, parce que, c'est pour ça que, alors que.***

   – Nous ne notons pas les fleurs, dit le géographe.
   – ... ça! C'est le plus joli!
   – ... les fleurs sont éphémères.
   – Nous écrivons des choses éternelles, dit le géographe.
   – ... les volcans éteints peuvent se réveiller, interrompit le petit prince.
   – .... nous notons les volcans éteints dans le registre.

ÉCRIT

Vocabulaire

1. **Complétez les phrases en employant les mots suivants: *pollution, ont disparu, sauvegarder, protégées, menacés, commerce illégal***
   1. Pendant longtemps, le commerce des animaux a été libre, voilà pourquoi certains animaux ... et les autres sont ... .
   2. Notre but est de ... les animaux en voie de disparition.
   3. Si on n'achète plus les animaux sauvages, les trafiquants n'auront plus de clients et ils arrêteront de faire du ... .
   4. Que faut-il faire pour lutter contre ... de l'atmosphère?
   5. Les forêts sont ... par les agences de protection.

2. **Compétez par les mots ci-contre!**
   1. La Terre ... sur elle-même.
   2. Le Soleil ... à l'est et ... à l'ouest.
   3. L'élève ne sait pas où le Rhône ... sa source.
   4. Le fleuve ... dans la mer.
   5. Ce bateau-ci suit le courant, celui-là, au contraire, ... le courant.
   6. On ... une forêt.
   7. On ... un fleuve.

   se jette
   se lève
   se couche
   traverse
   prend
   tourne
   longe
   remonte

LEÇON 3

LA CRÉATION DE LA TERRE

Au commencement Dieu créa le ciel et la terre. La terre était informe et vide. Les ténèbres étaient partout et l'esprit de Dieu planait sur l'abîme.

Dieu dit: *Que la lumière soit!* Et la lumière fut. Dieu vit qu'elle était bonne et il la sépara des ténèbres. Dieu appela la lumière Jour et les ténèbres Nuit.

Puis Dieu dit: *Que les eaux qui sont au-dessous du ciel se rassemblent en un seul lieu et que les continents apparaissent.* Et il en fut ainsi. Dieu nomma les continents Terre, et il nomma les eaux Mers.

Après avoir créé tout cela Dieu dit: *Que la terre produise de l'herbe, des plantes portant semence et des arbres fruitiers*. Il en fut ainsi et Dieu vit que tout cela était bon.

Puis Dieu dit: *Que les eaux produisent en grand nombre des êtres vivants et que des oiseaux volent au-dessus de la terre dans la libre étendue du ciel.* Dieu créa les oiseaux et les bénit.

Dieu dit: *Que la terre produise des animaux de toutes sortes, du bétail, des reptiles, des bêtes sauvages.* Il en fut ainsi et Dieu vit que tout cela était bon.

Puis Dieu dit: *Faisons l'homme à notre image, selon notre ressemblance, et qu'il règne sur les poissons de la mer, sur les oiseaux du ciel, sur le bétail, sur toute la terre....*

Et Dieu créa l'homme à son image.

EXERCICES

ORAL

1. Mettez en ordre les étapes de la création du monde!

Dieu créa:

a. l'homme
b. les animaux (bétail, reptile)
c. l'herbe et les plantes
d. le ciel et la terre
e. les oiseaux
f. les continents et les eaux

2. Choisissez la bonne réponse!

1. Au commencement la terre était
   a. informe et vide
   b. ronde et pleine d'oiseaux
   c. carrée et à moitié vide

2. Dieu sépara
   a. les reptiles et les oiseaux
   b. l'homme et la femme
   c. la lumière et les ténèbres

3. Dieu appela la lumière
   a. Terre
   b. Océan
   c. Jour

4. Dieu créa l'homme
   a. à l'image d'un poisson
   b. à son image
   c. à l'image d'une fleur

5. Dieu vit sa création et
   a. fut surpris
   b. fut content
   c. fut fâché

ÉCRIT

1. Trouvez les antonymes des mots soulignés dans votre texte!

1. En Arménie il y a des **volcans éteints**, mais il n'y a pas de volcan ... .
2. Les montagnes sont **éternelles,** pourtant les fleurs sont ... .
3. **Les animaux sauvages** sont dans les forêts, tandis que ... sont dans les fermes**.**
4. Le matin les étoiles **disparaissent** et la nuit elles ... .
5. Dieu appela **les ténèbre**s Nuit et ... Jour.

LEÇON 4

Un poème de Paul Fort

L'ÉCUREUIL

Écureuil du printemps, écureuil de l'été, qui domines la terre avec vivacité, que penses-tu, là-haut, de notre humanité ?

– Les hommes sont des fous qui manquent de gaieté.

Écureuil, queue touffue, doré trésor des bois, ornement de la vie et fleur de la nature, juché sur ton pin vert, dis-nous ce que tu vois ?

– La terre qui poudroie sous des pas qui murmurent.

Écureuil voltigeant, frère du pic bavard, cousin du rossignol, ami de la corneille, dis-nous ce que tu vois par-delà nos brouillards?

– Des lances, des fusils menacer le soleil.

Écureuil, ... dis-nous ce que tu vois sous la rougeur des cieux?

– Des soldats, des drapeaux qui traversent l'empire.

Écureuil aux yeux vifs, pétillants, noirs et beaux, que vois-tu sur la plaine autour de nos hameaux?

– Monter le lac de sang des hommes qui se battent.

Écureuil de l'automne, écureuil de l'hiver, qui lance vers l'azur, avec tant de gaieté, ces pommes... que vois-tu ? – Demain tout comme Hier.

– Les hommes sont des fous et pour l'éternité.

1. **Ce poème, à votre avis, est-il uniquement la description d'un écureuil?**
2. **Relevez tous les adjectifs qui caractérisent l'écureuil!**
3. **Relevez les mots et expressions qui caractérisent l'homme!**
4. **Quelles sont les idées principales du poème?**
5. **Êtes-vous d'accord avec le poète?**

HISTOIRES AMUSANTES

SAUVETAGE

Ce gros paquebot est en train de faire naufrage et s'enfonce peu à peu dans la mer démontée.

Tout le monde est pris de panique. Tout le monde, sauf un Anglais qui s'approche d'un officier, ôte poliment sa pipe de sa bouche et demande:

– Pourriez-vous me donner un petit renseignement, je vous prie?
– Certainement.
– Voulez-vous m'indiquer le canot de sauvetage pour fumeur?

LE BÛCHERON

Une entreprise forestière désire avoir un bûcheron et a fait paraître une annonce dans le journal local.

Le lendemain le patron voit arriver dans son bureau un petit bonhomme malingre et chétif qui lui dit:

– Je viens pour annonce.

Le patron regarde longuement et dit:

– Vous êtes bûcheron, vous?

– Oui, monsieur.

– On ne le dirait pas.

Le petit bonhomme dit alors:

– Voulez-vous me suivre?

Ils sortent et se rendent dans la forêt voisine. Le bonhomme commence à travailler et, en quelques coups, abat un arbre énorme. Le patron ne cache pas sa stupéfaction.

– Où avez-vous appris à travailler ainsi?

– Au Sahara.

Nouvelle stupéfaction du patron.

– Comment cela, au Sahara? Mais il n'y a pas d'arbres au Sahara!

– Pardon, dit l'autre, il n'y a plus!

TEXTES D'AUDITION

TEXTE 1

LES LOISIRS DE JEANNE

Une vie charmante et libre commençait pour Jeanne. Elle lisait, rêvait et vagabondait toute seule aux environs. Elle allait **à pas lents le long** des routes, ou bien elle descendait les petites vallées couvertes de fleurs. Leur odeur forte et douce l'enivrait.

Parfois elle s'étendait sur l'herbe et regardait la mer bleue qui brillait au soleil. Elle se mettait souvent à courir sur la plage, heureuse de se mouvoir sans fatigue, comme les poissons dans l'eau et les hirondelles dans l'air.

Elle se mit à prendre des bains avec passion. Elle nageait, à perte de vue, sans avoir peur du danger. Elle se sentait bien dans cette eau froide, limpide et bleue. Lorsqu' elle était loin du rivage, se mettait sur le dos, les bras croisés sur sa poitrine, bercée par les vagues, en regardant l'azur du ciel. Et puis Jeanne se redressait et, dans une grande joie, **poussait des cris** en battant l'eau de ses deux mains.

Parfois quand elle allait trop loin, une barque venait la chercher.

Elle rentrait au château, pâle de faim, mais légère, souriante et heureuse.

Expressions expliquées

à pas lents – lentement
le long de – երկայնքով
pousser des cris – ճիչեր արձակել, բղավել

TEST D'AUDITION

1. Choisissez la bonne réponse!

1. À quoi Jeanne occupait-elle ses loisirs?
   a. elle faisait du vélo
   b. elle bavardait avec ses amies
   c. elle lisait, rêvait et vagabondait

2. Qu'est-ce qui enivrait Jeanne ?
   a. l'odeur forte et douce des fleurs
   b. l'odeur du tabac
   c. l'odeur du vin

3. Comment était l'eau de la mer ?
   a. froide, polluée et verte
   b. chaude, limpide et sombre
   c. froide, limpide et bleue

4. Comment se sentait-elle après les bains de mer?
   a. légère, mais triste et malheureuse
   b. légère, souriante et heureuse
   c. fatiguée, mais souriante et heureuse

2. Vrai ou faux

1. Une vie dure et pénible commençait pour Jeanne.
2. Parfois elle s'étendait sur l'herbe et regardait la mer bleue.
3. Elle était heureuse de se mouvoir sans fatigue.
4. Elle se mit à prendre des bains avec dégoût.
5. Jeanne avait peur de s'éloigner du rivage.
6. Bercée par les vagues, Jeanne regardait l'azur du ciel.

3. Dites les mots et expressions qui montrent que Jeanne passait une vie heureuse au bord de la mer!

TEXTE 2

LA MATINÉE À LA FERME

À l'aube, quand tout était encore sombre, la mère Achel, la fermière, descendait dans la cuisine. Fritz, tout en écoutant la bonne femme allumer du feu et remuer des casseroles, écartait les rideaux pour admirer le lever du soleil.

La ferme était déjà pleine de bruit: dans la cour, le coq, les poules, le chien, tout allait, venait, caquetait, aboyait. Dans la cuisine les casseroles tintaient, le feu pétillait, les portes s'ouvraient et se refermaient. On entendait trotter au loin les ouvriers.

Puis tout à coup tout devenait blanc: c'était lui... le soleil, qui venait enfin de paraître. Il était là, rouge, étincelant comme de l'or. Fritz, le regardant monter, pensait: «Dieu est grand!».

Plus bas on voyait les ouvriers piocher, traîner la brouette. Après le repas du matin, les gens de la ferme attachaient la charrue et **se mettaient en route**.

Fritz rentrait dans sa chambre et fumait en regardant les ouvriers piocher le jardin et mener le bétail à la rivière. La mère Achel semait les petits pois, et Suzel entrait dans l'étable avec son petit seau pour traire les vaches, ce qu'elle faisait le matin vers sept heures et le soir à huit heures après le souper.

Ainsi s'écoulait le temps à la ferme.

Expression expliquée

se mettre en route – ճանապարհ ընկնել

TEST D'AUDITION

1. Choisissez la bonne réponse!

1. À quel moment de la journée la mère Achel descendait-elle dans la cuisine?
   a. dans l'après- midi
   b. très tard dans la nuit
   c. à l'aube, quand tout était encore sombre

2. Pourquoi Fritz écartait les rideaux ?
   a. pour admirer le coucher du soleil
   b. pour admirer le lever du soleil
   c. pour admirer le travail de la mère Achel

3. Comment était le soleil qui venait de paraître ?
   a. rouge, étincelant comme de l'or
   b. rouge, étincelant comme de l'argent
   c. pâle, étincelant comme du cuivre

4. Que faisait la mère Achel après le repas du matin ?
   a. arrachait les mauvaises herbes
   b. cultivait des fleurs
   c. semait les petits pois

5. Pourquoi Suzel entrait dans l'étable avec son petit seau?
   a. pour traire les vaches
   b. pour faire boire les vaches
   c. pour nettoyer l'étable

2. Vrai ou faux.

1. À l'aube la mère Achel descendait dans la cuisine.
2. Dans la cuisine la fermière faisait la lessive.
3. Plus bas on voyait les ouvriers piocher, traîner la brouette.
4. Après le déjeuner les gens de la ferme se mettaient en route.
5. En rentrant dans sa chambre Fritz lisaient les journaux.
6. Fritz regardait les ouvriers danser dans la cour.

3. Dites les mots et expressions qui se rapportent aux travaux de la ferme!

TEXTE 3

VISITE D'UN APPARTEMENT

Un jour de décembre, Jallez se trouvait sur le boulevard Haussman. Il cherchait un appartement. Il regardait les façades. À gauche d'une porte un concierge, son journal à la main, était assis. Il observait Jallez. Il lui demanda:

– Vous cherchez peut-être un appartement?
– Mais oui... Vous en avez un dans la maison?
Le concierge hésita, examina le jeune homme, puis dit:
– Il vous faut quelque chose de grand?
– Non!
Le concierge se leva, posa son journal sur la chaise.
– Venez toujours avec moi, je vais vous montrer quelque chose. Pendant qu'ils montaient l'escalier, le concierge commença à donner quelques détails sur l'appartement situé au dernier étage.
– Il n'y a pas d'ascenseur?
– Si, mais il **est en réparation**.
Le concierge montait les étages lentement, et à chaque palier il s'arrêtait une ou deux minutes **pour souffler.**
– Le chauffage fonctionne combien de mois dans l'année ? demanda Jallez.
– Vous avez de la chance. Le grand appartement du second est occupé par un riche monsieur. Il est l'ami du propriétaire. Il veut être chauffé du 15 octobre au 15 avril. Alors pour le chauffer, on est obligé de chauffer toute la maison.

Expressions expliquées

être en réparation – վերանորոգման մեջ լինել
pour souffler – հանգստանալու համար, շունչ քաշելու համար

TEST D'AUDITION

1. Vrai ou faux.

1. Un jour de mai, Jallez se trouvait sur le boulevard Haussman.
2. À gauche d'une porte un concierge, son journal à la main, observait Jallez..
3. Le concierge demanda à Jallez: «Vous cherchez un kiosque à journaux?»
4. La maison a un ascenseur qui est en réparation.
5. Le concierge s'arrêtait à chaque palier pour souffler.
6. Le chauffage fonctionne toute l'année.

2. Terminez les phrases dans l'esprit du texte que vous venez d'écouter.

1. Le concierge hésita, ...
2. Pendant qu'ils montaient l'escalier, le concierge ...
3. Le grand appartement du second ...
4. Il veut être chauffé ...
5. Alors pour le chauffer, on...

3. Quelle suite pouvez-vous donner au texte?

4. Vous êtes un agent immobilier et vous présentez un appartement à louer au client. Jouez la scène!

TEXTE 4

LE PRISONNIER DE MONACO

Un jour à Monaco un homme tue sa femme dans un moment de colère. Le criminel est **condamné à mort**. Il faut l'exécuter, mais il n'y a ni bourreau, ni guillotine dans le pays. Que faire? Le ministre des Affaires étrangères propose au prince de Monaco de demander au gouvernement français ou italien un bourreau avec la guillotine.

Le gouvernement français répond qu'il faut payer seize mille francs pour la guillotine et le bourreau. Le prince dit que le criminel ne vaut pas cette somme. Alors le ministre propose de ne pas exécuter le criminel et de le **condamner à la prison perpétuelle**. Mais comme il n'y a pas de prison à Monaco, il faut en installer une et il faut aussi un gardien. Tout va bien pendant six mois. Le prisonnier dort toute la journée dans sa prison et le gardien, assis sur une chaise devant la porte, regarde passer les voyageurs.

Mais le prince est économe et il trouve que le prisonnier et le gardien coûtent trop cher à l'État. Alors, on propose au climinel de quitter Monaco. Le prisonnier refuse.

– Je n'ai pas de famille, dit-il. Je n'ai pas d'argent. J'ai été condamné à mort. Vous ne m'avez pas exécuté. Je n'ai rien dit. Vous m'avez condamné à la prison perpétuelle. Je n'ai rien dit. Mais vous voulez me chasser du pays. Ah! Non. Je suis votre prisonnier, je reste ici.

Alors, on lui propose une petite pension de six cents francs pour aller vivre à l'étranger. Il accepte. Il vit maintenant dans une petite maison avec un jardin, à cinq minutes de Monaco, heureux et cultivant sa terre.

D'après Guy de Maupassant «Le prisonnier de Monaco»

Expressions expliquées

condamner à mort – մահվան դատապարտել
condamner à la prison perpétuelle – դատապարտել ցմահ բանտարկության

TEST D'AUDITION

1. Trouvez la bonne réponse pour terminer les phrases!

1. Le criminel est condamné ...
   a. à mort
   b. à cinq ans de prison
   c. à trois mois de prison

2. Le gouvernement français répond qu'il faut payer ...
   a. seize mille francs pour le bourreau
   b. six mille francs pour le bourreau et la guillotine
   c. seize mille francs pour la guillotine et le bourreau

3. Tout va bien pendant ...
   a. dix mois
   b. six mois
   d. seize mois

4. Alors, on propose au criminel de quitter Monaco et ...
   a. il accepte
   b. il n'a rien dit
   c. il refuse

5. Le prince dit que le criminel ...
   a. doit être exécuté
   b. doit rester en prison
   c. doit aller vivre à l'étranger

2. Trouvez la bonne réponse!

1. Qui propose de demander un bourreau au gouvernement français?
   a. le prince de Monaco
   b. le Préfet
   c. le Ministre des Affaires étrangères

2. Qui est assis sur une chaise et regarde les voyageurs?
   a. le prisonnier
   b. le gardien
   c. le bourreau

3. Qu'est-ce qu'on propose au criminel?
   a. deux mille francs
   b. une petite pension de six cents francs
   c. une très grande pension

4. Où le prisonnier vit-il maintenant?
   a. dans une maison à Monaco
   b. dans une maison loin de Monaco
   c. dans une petite maison à cinq minutes de Monaco

3. Vrai ou faux.

1. Un jour à Marseille un homme tue sa femme dans un moment de tristesse.
2. Il faut l'exécuter, il y a un bourreau, mais il n'y a pas de guillotine.
3. Le prisonnier refuse de payer seize mille francs pour la guillotine et le bourreau.
4. Dans la prison le prisonnier passe toute la journée à travailler.
5. On propose au criminel de quitter Monaco. Le prisonnier refuse.
6. Le prisonnier vit maintenant dans une petite maison avec un jardin, en Angleterre.

4. Répondez aux questions!

1. Pourquoi propose-t-on au criminel de quitter le pays?
2. Pourquoi le prisonnier refuse-t-il de quitter sa prison?

TEST LEXICO-GRAMMATICAL

TEST N1

1. À chacun des mots suivants correspond soit un nom terminé en *–eur,* soit un nom terminé en *-ment* ou en *-erie.* Trouvez-le!

1. développer	5. applaudir	9. visiter
2. vendre	6. se baigner	10. boucher (m)
3. argent (m)	7. établir	11. sentir
4. crème (f)	8. lait (m)	12. danser

2. Compléter avec les homonymes suivants: *près, prêt, pré (m); temps (m), tant; mûr, mur (m), mûre (f).*

1. Il faut faire chaque chose en son ...
2. Il a ... travaillé qu'il est arrivé à un bon résultat.
3. La rivière coule au pied de notre ...
4. Il faut cueillir les poires quand elles sont ...
5. Alors, Christine, tu es ... ? Dépêche-toi, nous sortons.
6. Tu peux venir à pied, tu habites tout ...
7. Nous nous sommes installés dans le ... pour déjeuner sur l'herbe.
8. Ma grand-mère a fait une confiture de ...

3. Transformez les phrases suivantes en phrases infinitives!

1. Ne te baigne jamais dans les grosses vagues.
2. Ramasse ce qui pollue la rivière.
3. Protège-toi avec un chapeau et des lunettes.
4. Ne mange pas n'importe quel fruit.
5. N'abandonne pas les ordures sur place.

4. Transformez les phrases suivantes en phrases interrogatives!

1. Une promenade en montagne est un vrai plaisir.
2. Véronique écoutait les clochettes des vaches qui rentraient au village.
3. Les étoiles avaient disparu.
4. À la montagne tu découvriras des lacs.
5. La chèvre a entendu derrière elle un bruit de feuilles.

5. Transformez le discours direct en discours indirect!

1. Les voyageurs disent: «Nous sommes fatigués».
2. Le professeur dit aux élèves: «L'examen aura lieu le 2 juin».
3. L'enfant répétait: «Je ne veux pas aller à l'école».
4. La mère dit aux enfants: «Ne jouez pas dans la rue».
5. Je veux savoir: «Qui est-ce qui a téléphoné tout à l'heure».

6. Transformez le discours indirect en discours direct!

1. Le garçon a demandé à la dame ce qu'elle voulait au dessert.
2. Le touriste a dit au maître d'hôtel de lui appeler un taxi.
3. Mes amis m'ont demandé si j'allais en promenade avec eux.
4. Le maître a demandé qui était absent ce jour-là.
5. Ma sœur m'a demandé si j'avais visité mon ami malade la veille.

TEST N2

1. Complétez les points par les pronoms relatifs *qui, que, dont, lequel, laquelle, où.*

1. J'attends mes amis ... viennent de Londres.
2. Cécile a rencontré un jeune Italien ... la famille est d'origine allemande.
3. Nous nous dirigeons vers le grand chêne sous ... les touristes se reposaient.
4. Monique m'a apporté le livre ... j'avais besoin pour mon exposé.
5. Le village ... vivaient mes grands-parents se trouvait au pied d'une belle montagne.
6. C'est un ami ... je connais depuis longtemps.
7. Pierre est un ami fidèle sur ... tu peux compter toujours.

2. Complétez les points par les pronoms compléments *le, la, les, lui, leur*!

1. Ma mère a téléphoné au médecin pour ... demander un conseil.
2. À la bibliothèque Marie a pris un dictionnaire et ... a mis dans son sac.
3. Pierre veut téléphoner à ses amis pour ... prévenir de sa visite.
4. Les touristes écoutaient attentivement le guide qui ... donnait des renseignements sur le Panthéon.
5. Sophie a acheté une belle montre et ... a offerte à sa sœur.

3. Remplacez les compléments en gras par des pronoms personnels correspondants!

1. Offre **les fleurs à ta mère**.
2. Demande **son adresse à la secrétaire**.
3. Ne cachez pas **la vérité à vos parents**.
4. Ne propose pas **ce trajet aux touristes**.
5. Raconte-moi **cette histoire intéressante.**

4. Donnez une réponse affirmative ou négative en remplaçant les mots en gras par *en* ou *y*!

1. Avez-vous jamais été **en France?**
2. As-tu participé **au concours de français?**
3. Est-ce que ton copain t'a parlé **de son voyage en Égypte?**
4. En se mariant avec Pierre ta sœur pense-t-elle **à son avenir?**
5. Est-ce que Mireille a besoin **de ton aide?**

5. Transformez ces phrases: remplacez les mots en italique par *en ou y* selon le cas!

1. Tu refuses mon aide. Je tiendrai en considération **de ça.**
2. Hélène s'intéresse **à l'écologie** depuis son adolescence.
3. On invente **de nouvelles technologies** tout le temps.
4. Mon voisin parle souvent **de son voyage** en Inde.
5. Je tiens beaucoup **à son amitié**.

6. Formulez les questions portant sur les termes en gras!

1. Depuis longtemps **Marie** rêve **d'un ordinateur.**
2. **Notre hôtel** était situé **au sommet d'une colline.**
3. Les étudiants sont rentrés de leur excursion **contents et satisfaits.**
4. Nous sommes arrivés à l'hôtel **par une petite allée.**
5. Nous avons fixé le rendez-vous **à 7 heures du soir.**
6. Pierre connaît bien **l'histoire de France.**

7. Complétez les phrases par les prépositions convenables!

1. Qui est cette jeune femme assise ... de Pierre?
2. Nous envisageons notre retour en ville ... 3 jours.
3. ... 2 semaines qu'ils sont arrivés à Paris.
4. J'ai remarqué des gens inconnus assis ... de la salle.
5. ... le Jardin du Luxembourg il y a toujours beaucoup d'étudiants.
6. Alexandre fait ses études ... la faculté de droit.

ՔԵՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
PRÉCIS DE GRAMMAIRE

ԲԱՌԱԿԱԶՄՈՒԹՅՈՒՆ - FORMATION DES MOTS

§ 1. ՎԵՐՋԱԾԱՆՑՆԵՐ SUFFIXES

I. Գոյականակերտ վերջածանցներ Suffixes des noms

ածանց	խոսքի մաս, որի հիմքին ավելանում է տվյալ ածանցը	արտահայտած իմաստը	օրինակներ
- âge	գոյական	ա. բազմակիություն բ. գործող անձ գ. գործողություն, գործողության արդյունք	feuille f – feuillage m personne f – personnage m nettoyer – nettoyage m
- ée	գոյական բայ	ա. պարունակություն բ. տևողություն գ. գործողություն	bouche f – bouchée f matin m – matinée f entrer – entrée f
- erie	գոյական	ա. վայր բ. հավաքական իմաստ	épice f – épicerie f soie f – soierie f
- et - ette	գոյական	փոքրացուցիչ իմաստ	jardin m – jardinet m fille f – fillette f
- eur (- euse) - euse	բայ	ա. գործող անձ բ. գյուղատնտեսական մեքենա	vendre – vendeur m, vendeuse f moissonner – moissonneuse f
- ier	գոյական	ծառատեսակ	prune f – prunier m
- ier (- ière)	գոյական	գործող անձ	ferme f – fermier m, fermière f
- ier (- ière)		աման, սպասք	encre f – encrier m soupe f – soupière f
- iste	գոյական	գործող անձ	violon m – violoniste m
- ment	բայ	գործողություն	commencer – commencement

II. Ածականակերտ վերջածանցներ Suffixes des adjectifs

- able	գոյական բայ	հատկանիշ	vérité f – véritable admirer – admirable
- ique	գոյական	հարաբերություն՝ արմատի արտահայտած իմաստի նկատմամբ	géographie f – géographique touriste m – touristique artiste m – artistique

III. Բայակերտ վերջածանցներ Suffixes des verbes

- er - ir	գոյական ածական	գործողություն գործողություն	chant m – chanter rouge – rougir

IV. Մակբայակերտ վերջածանցներ Suffixes adverbiaux

- ment	ածական	գործողության ձև	sérieux – sérieusement poli – poliment

§ 2. ՆԱԽԱԾԱՆՑՆԵՐ PRÉFIXES

a- (ac-, aff-,	գոյական	ուղղություն դեպի	rive f – arriver
al-, app-, arr-,	ածական	նպատակը	profond – approfondir
as-, at-)	բայ	մոտեցում	tirer – attirer
dé- (dés-,	բայ	արմատի արտահայտած	armer – désarmer
dis-)	գոյական ածական	իմաստի ժխտում	accord m – désaccord m uni – désuni
in- (im-, il-, ir-)	ածական	արմատի արտահայտած իմաստի ժխտում	actif – inactif possible – impossible
re-	բայ	գործողության կրկնողություն	voir – revoir
sur-	բայ ածական գոյական	արմատի արտահայտած իմաստի սաստկացում	chauffer – surchauffer humain – surhumain nom m – surnom m

ՁԵՎԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ MORPHOLOGIE

§ 3. ԱՆՈՐՈՇ ԴԵՐԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ԱԾԱԿԱՆՆԵՐ

ADJECTIFS INDÉFINIS

Անորոշ դերանվանական ածականներն են **aucun**, **autre**, **certain**, **chaque**, **même**, **nul**, **plusieurs, quelques**, **tel**, **tout**: Անորոշ դերանվանական ածականները հանդես են գալիս գոյականների հետ:

Aucun, **aucune**, **nul**, **nulle** /ոչ մի/ գործածվում են առանց հոդի, եզակի թվի հետ և փոխարինում երկրորդ ժխտական մասնիկին:

Aucun travail ne l'intéresse.

Quelques /մի քանի/ գործածվում է հիմնականում հոգնակի թվով գոյականների հետ:

J'ai passé quelques jours en Corse.

Tel, **telle** /այսպիսի, այդպիսի/, /այսպես, այդպես/:

On ne répond pas de **telle** manière.

Chaque /յուրաքանչյուր/ գործածվում է երկու սեռի եզակի գոյականների հետ, հոդերի փոխարեն:

Chaque matin je me lève à 7 heures.

Autre /մի այլ, մի ուրիշ, այլ/ դրվում է գոյականներից առաջ և գործածվում հոդերի հետ:

Je peux vous donner un autre livre.

Դիտողություն.– **l'autre jour** անվանական կապակցությունը հայերեն թարգմանվում է **անցյալ օրը**:

L'autre jour je l'ai rencontré dans la rue.

Certains, **certaines** /որոշ/ գործածվում է առանց հոդի գոյականների հետ, հիմնականում հոգնակի թվով:

Certaines régions sont riches.

Plusieurs /բազմաթիվ, շատ/ գործածվում է երկու սեռի հոգնակի թվի գոյականների հետ:

Elle lui a posé plusieurs questions.

Même-ի իմաստները կախված են նրա առաջադաս կամ ետադաս գործածությունից: Առաջադաս գործածության դեպքում այն թարգմանվում է **նույն, միևնույն** բառերով:

C'était le même bateau, le même capitaine. Rien n'avait changé.

Ետադաս գործածության դեպքում՝ «հենց, ինքը» բառերով:

L'hôtel « Ani » se trouve dans la ville même.

Շեշտված անձնական դերանունների հետ՝ même-ը ետադաս է և գրվում է գծիկով:

moi-même, toi-même, nous-mêmes, eux-mêmes, elles-mêmes

Tout-ը թվով և սեռով համաձայնում է այն գոյականի հետ, որին նա վերաբերում է:

tout le livre, toute la classe, tous les livres, toutes les classes.

Դիտողություն.

1. **Tout**-ը եզակի թվի արական և իգական սեռի գոյականներից առաջ թարգմանվում է «ամբողջ» բառով:

J'ai lu tout le livre.

2. Հոգնակի թվի որոշյալ հոդով նախորդված գոյականների հետ գործածվելիս այն թարգմանվում է «բոլոր» բառով:

J'ai corrigé toutes les fautes.

3. **Tout**-ն առանց հոդի գոյականների հետ գործածվելիս թարգմանվում է «ամեն մի», «յուրաքանչյուր» բառերով:

Tout élève doit faire tous ses devoirs.

Tout-ն անորոշ հոդով նախորդված գոյականների հետ գործածվելիս թարգմանվում է «մի ամբողջ» բառերով:

Elle a lu tout un roman.

§ 4. ԱՆՈՐՈՇ ԴԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐ PRONOMS INDÉFINIS

Անորոշ դերանուններն են **aucun, certains, on, autre, personne, plusieurs, quelqu'un.**

Անորոշ դերանունները փոխարինում են գոյականներին, ընդունում վերջիններիս սեռն ու թիվը:

Անորոշ դերանունների գործածությունը
Emploi des pronoms indéfinis

On-ը ֆրանսերենում հանդես է գալիս որպես ենթակա և ցույց է տալիս անորոշ, հավաքական անձեր:

On nous attend. Մեզ սպասում են:

On-ը չի թարգմանվում: Նրա հետ գործածվող բայը դրվում է **եզակի թվի երրորդ դեմքով**, իսկ թարգմանվում է հայերեն **հոգնակի թվի երրորդ դեմքով**:

On dit qu'il fera froid cet hiver. – Ասում են, ցուրտ ձմեռ կլինի այս տարի:

On դերանունը հատկապես խոսակցական լեզվում կարող է հանդես գալ je, tu, nous, vous անձնական դերանունների փոխարեն:

On va au cinéma? Կինո գնա՞նք:

Դիտողություն. On entend, on peut, on sait, on voit բայական ձևերը թարգմանվում են համապատասխանաբար «լսվում է / են», «կարելի է», «հայտնի է», «երևում է / են»:

Aucun, **aucune**, /ոչ ոք, ոչ մեկը/ **nul**, **nulle** /ոչ ոք/, **rien** /ոչինչ/ դերանունները եզակի թվով են և ժխտական նախադասություններում գործածվում են **pas**-ի փոխարեն:

Personne n'est venu.

Je n'ai vu **personne**.

Rien ne l'intéresse.

Il ne voit **rien**.

Autre դերանունը գործածվում է հոդերի հետ. **l'un, l'autre, les uns, les autres, un autre, d'autres.**

Un autre peut vous accompagner.

Certains, **certaines** /ոմանք/ դերանունը գործածվում է հոգնակի թվի գոյականների փոխարեն:

Certains préfèrent le train, d'autres préfèrent l'avion.

Plusieurs /ոմանք, շատերը/ դերանունը գործածվում է հոգնակի թվի գոյականների փոխարեն:

Plusieurs de mes amis connaissent quatre langues.

Chacun, **chacune** /յուրաքանչյուրը/ դերանունը եզակի թվով է, գործածվում է երկու սեռի գոյականների փոխարեն:

Ces fleurs coûtent 10 francs **chacune**. **Chacun** doit penser à son avenir.

Quelque chose (ինչ-որ բան, որևէ բան) գործածվում է եզակի թվով գոյականների հետ և արական սեռի է:

Quelque chose est arrivé.

Nous appercevons **quelque chose**.

Quelqu'un, **quelqu'une** /ինչ-որ մեկը/, **quelques-uns**, **quelques-unes** /ոմանք/ դերանունները ցույց են տալիս հավասարապես անորոշ անձ կամ առարկա:

Quelques-uns de vous peuvent aussi partir.

Il m'a montré **quelques-unes** de ses photos.

Tout /ամեն ինչ/ դերանունը եզակի թիվ է և գործածվում է երկու սեռերի համար:

Tout est facile. J'ai tout vu.

Tous, toutes /բոլորը/ դերանունը ցույց է տալիս անորոշ քանակի անձեր կամ առարկաներ:

Je les connais tous.

Tous sont venus.

Toutes m'ont plu. Je les connais **toutes.**

Դիտողություն. **Tous** դերանվան **s**-ն արտասանվում է:

Tout կարող է գործածվել նաև մակբայաբար ածականներից և մակբայներից առաջ: Այն թարգմանվում է /շատ, ամբողջովին, լրիվ, բոլորովին/ բառերով: **Tout** համաձայնվում է բաղաձայնով կամ շնչեղ **h**-ով սկսվող իգական սեռի ածականի հետ:

Օրինակ՝ Elle est **toute** honteuse. Elle est **toute** contente.
բայց՝ Elles sont **tout** heureuses.

§ 5. ՑՈՒՑԱԿԱՆ ԴԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐ
PRONOMS DÉMONSTRATIFS

Ցուցական դերանունները փոխարինում են գոյականներին և ընդունում դրանց սեռն ու թիվը: Ցուցական դերանունները լինում են պարզ և բարդ:

Ցուցական դերանունների աղյուսակ

	Singulier եզ. թիվ			Pluriel հոգն. թիվ	
Forme simple պարզ ձև	neutre չեզոք	masculin արական	féminin իգական	masculin արական	féminin իգական
	ce (c’)	celui	celle	ceux	celles
Forme composée բարդ ձև	ceci	celui-ci	celle-ci	ceux-ci	celles-ci
	cela (ça)	celui-là	celle-là	ceux-là	celles-là

1. Պարզ ցուցական դերանունների գործածությունը
Emploi des pronoms démonstratifs simples

I. Ce ցուցական դերանունը գործածվում է.

ա) **être, devoir** և այլ բայերի հետ որպես ենթակա:

C’est intéressant. **Ce** doit être un ami, **c’**est moi. **C’**est nous, **c’**est vous, **ce** sont eux.

բ) **qui, que, dont** հարաբերական դերանուններից առաջ որպես հարաբերյալ:

Je ne sais pas ce qui se passe ici.

Je veux savoir **ce que** vous écrivez.

II. ա) **Celui**, **celle**, **ceux**, **celles** ցուցական դերանունները գործածվում են **de** նախդիրով գոյականի հետ.

La robe de Sophie → **celle** de Sophie

La robe de Sophie est plus courte que **celle** d’Anne.

բ) **qui, que, dont, où** հարաբերական դերանուններից առաջ որպես հարաբերյալ:

Celui qui traverse la rue est mon cousin.

2. Բարդ ցուցական դերանունների գործածությունը
Emploi des pronoms démonstratifs composés

Բարդ ցուցական դերանունները կազմված են **celui, celle, ceux**, **celles** պարզ դերանուններից և **ci**, **là** մասնիկներից ու գրվում են գծիկով. **ci**-ն ցույց է տալիս խոսողին մոտ, իսկ **là**-ն՝ հեռու գտնվող առարկաներ և անձեր:

De ces deux fleurs je prends **celle-ci.**

Բարդ ցուցական դերանունները գործածվում են առարկաներ (անձեր) հակադրելու կամ համեմատելու համար:

De mes deux enfants **celui-ci** est plus sage que **celui-là**.

Quelle chemise préférez-vous, **celle-ci** ou **celle-là**?

Ceci, **cela**, **ça** (**cela**-ի կրճատ ձևը) գրվում են առանց գծիկի, ունեն միայն եզակի թիվ և փոխարինում են մի ամբողջ նախադասության կամ մի բառի:

Le camping, j'adore **ça.**

Virginie a de la fièvre, **cela** m'inquiète.

Comment **ça** va? **Ça** va mieux.

§ 6. ՀԱՐԱԲԵՐԱԿԱՆ ԴԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐ
PRONOMS RELATIFS

Հարաբերական դերանունները գլխավոր նախադասության գոյական որևէ անդամ կապում են ստորադասական նախադասության հետ և այդպիսի նախադասությունների համարժեքները հայերենում որոշիչ երկրորդական նախադասություններն են:

Հարաբերական դերանունները կազմությամբ լինում են **պարզ** և **բաղադրյալ**:

Հարաբերական դերանունների աղյուսակ

Simples	Composés			
	Singulier եզակի թիվ		Pluriel հոգնակի թիվ	
	masculin արական	féminin իգական	masculin արական	féminin իգական

Qui que, (qu’) quoi dont où	lequel duquel auquel	laquelle de laquelle à laquelle	lesquels desquels auxquels	lesquelles desquelles auxquelles

1. Պարզ հարաբերական դերանունների գործածությունը
Emploi des pronoms relatifs simples

Qui հարաբերական դերանունը ստորադասական նախադասության ենթական է:

Je regarde les enfants **qui** jouent dans la cour.

Que հարաբերական դերանունը ստորադասական նախադասության ուղիղ խնդիրն է:

Nous n’oublierons jamais les villes **que** nous avons visitées.

Dont հարաբերական դերանունը ստորադասական նախադասության մեջ հանդես է գալիս որպես հատկացուցիչ կամ անուղղակի խնդիր՝ փոխարինելով **de** նախդիրով նախորդված գոյականին:

C’est un compositeur arménien. Les œuvres **de ce compositeur** sont célèbres. C’est un compositeur arménien **dont** les œuvres sont célèbres.

Où հարաբերական դերանունը ստորադասական նախադասության տեղի կամ ժամանակի պարագան է:

Je me rappelle bien le jour **où** nous sommes venus à Paris.

Il a tout de suite reconnu le village **où** il avait passé son enfance.

Quoi -ն գործածվում է միայն նախդիրների հետ՝ à, de, par, sous և այլն:

Il n’a plus de **quoi** vivre. Նա այլևս ապրուստի միջոց չունի:

2. Բարդ հարաբերական դերանունների գործածությունը
Emploi des pronoms relatifs composés

Բարդ հարաբերական դերանունները գործածվում են **à, de, pour**, **parmi, devant, derrière** և այլ նախդիրների հետ:

Le stylo **avec lequel** j’écris est rouge.

À և **de** նախդիրների հետ գործածվելիս կազմում են **auquel**, **auxquels**, **auxquelles**, **duquel**, **desquels**, **desquelles** միաձուլված ձևերը:

Դիտողություն. **à** և **de** նախիրդները **laquelle** դերանվան հետ չեն միաձուլվում:

Օրինակ. La soirée **à laquelle** je participe est très intéressante.

ԲԱՅԻ ԱՆԴԵՄ ՁԵՎԵՐ
FORMES NON-PERSONNELLES DU VERBE

Ֆրանսերենում բայի անդեմ ձևերն են.

Infinitif (անորոշ դերբայ), **Participe passé**-ն (հարակատար դերբայ), **Participe présent**-ը (ենթակայական դերբայ) և **Gérondif**-ը (անկատար կամ համակատար դերբայ):

§ 7. ԱՆՈՐՈՇ ԴԵՐԲԱՅ INFINITIF

Այս բայաձևի վերջավորություններով են որոշվում ֆրանսերենի բայախմբերը, որոնք երեքն են.

Առաջին խմբին են պատկանում **-er** (aimer, parler) վերջավորություն ունեցող բայերը (բացառությամբ aller, envoyer): Սրանք կանոնավոր խոնարհման բայեր են:

Երկրորդ խմբին են պատկանում **-ir** (finir, rougir) վերջավորություն ունեցող բայերը: Սրանք ներկա ժամանակի հոգնակի թվի երեք դեմքերում էլ հիմքի և վերջավորության միջև ունեն **-iss** ածանցը և նույնպես կանոնավոր խոնարհման բայեր են:

Երրորդ խմբին են պատկանում **-re** (faire, dire, répondre, écrire, prendre, lire և այլն), **-ir** (sortir, servir, partir, dormir, sentir և այլն), **-oir** (devoir, pouvoir, savoir, vouloir և այլն), ինչպես նաև **aller** և **envoyer** բայերը: Սրանք անկանոն խոնարհման բայեր են:

Infinitif-ն արտահայտում է գործողության կամ եղելության գաղափար՝ չնշելով ո՛չ դեմք, ո՛չ թիվ, ո՛չ եղանակ:

Նախադասության մեջ բայի գործառությամբ **Infinitif**-ը կարող է հանդես գալ.

ա. հրահանգ, խորհուրդ արտահայտող միակազմ նախադասություններում.

Prière de ne pas fumer. S’adresser au gichet N10. Prendre 3 comprimés par jour.

բ. Հարցական միակազմ նախադասություններում.

Où aller? Comment agir?

Գոյականի գործառությամբ Infinitif-ը կարող է հանդես գալ որպես.

ա. ենթակա

Vouloir c’est pouvoir.

բ. ստորոգելական վերադիր

Crier n’est pas **chanter.**

գ. խնդիր (ուղիղ, անուղղակի)

Je désire **partir.** Il propose **de danser.**

դ. անդեմ դարձվածքի լրացում

Il faut **partir.**

Infinitif-ը որպես բայի լրացում օգտագործվում է՝

ա. առանց նախդիրի aimer, désirer, entendre, espérer, pouvoir, préférer, regarder, voir, vouloir և այլ բայերից հետո:

J'aime lire. Il désire apprendre.

բ. **À** նախդիրով՝ aider, inviter, apprendre, consentir, se mettre, obliger, penser, se préparer, servir և այլ բայերից հետո:

J'aide mon père à casser du bois.

գ. **de** նախդիրով՝ avoir peur, avoir besoin, avoir honte, achever, cesser, défendre, demander, dire, décider, empêcher, essayer, finir, oublier, prier, permettre, promettre, proposer, remercier, refuser, se souvenir, souffrir, tâcher բայերից հետո:

Paul tâche de résoudre les problèmes difficiles.

Դերբայական դարձվածով նախադասություններում écouter, entendre, regarder, voir, sentir բայերից հետո:

J'entends les oiseaux chanter dans les arbres.

§ 8. FAIRE և LAISSER ԲԱՅԱԿԱՆ ԿԱՊԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Faire և **laisser** անորոշ դերբայով կապակցությունները թարգմանվում են հայերեն.

ա. **-ացն**, **-եցն**, **-ցն** ածանցներով կազմված պատճառական բայերով

attendre – սպասել	faire attendre – սպասեցնել
boire – խմել	faire boire – խմեցնել
comprendre – հասկանալ	faire comprendre – հասկացնել

բ. **տալ** բայի հարադրությամբ

apporter – բերել	faire apporter – բերել տալ
ouvrir – բացել	faire ouvrir – բացել տալ

երբեմն **faire+infinitif** կապակցությունները նոր իմաստ են ստանում.

savoir – իմանալ	faire savoir – իմաց տալ
voir – տեսնել	faire voir – ցույց տալ
mourir – մեռնել	faire mourir – սպանել

Laisser+infinitif կապակցությունները թարգմանվում են **թույլ տալ, թույլատրել, հնարավորություն տալ** կապակցություններով.

lire – կարդալ	laisser lire – թույլ տալ կարդալ
partir – մեկնել	laisser partir – թույլ տալ մեկնել

Je ne peux pas la laisser partir seule. – Չեմ կարող նրան թույլ տալ, որ մենակ գնա (չեմ կարող թողնել նրան մենակ գնա):

Երբեմն **laisser+infinitif** կապակցությունը կարող է թարգմանվել մեկ բառով, laisser tomber – գցել:

§ 9. ՀԱՐԱԿԱՏԱՐ ԴԵՐԲԱՅ PARTICIPE PASSÉ

Participe passé-ն հանդես է գալիս տարբեր վերջավորություններով.
1-ին խմբի բայերի Participe passé-ն ունի **-é** վերջավորությունը՝ marcher → marché
2-րդ խմբի բայերի Participe passé-ն ունի **-i** վերջավորությունը՝ finir → fini
3-րդ խմբի բայերի Participe passé-ն ունի տարբեր վերջավորություններ՝ **-i, -is,-t, -u** և այլն (Տե՛ս բայի խոնարհման աղյուսակը):

Participe passé-ն իր իմաստային և շարահյուսական գործառությամբ համապատասխանում է հայերենի հարակատար դերբային: Այն կարող է գործածվել ինքնուրույն և **avoir** կամ **être** օժանդակ բայերով:

Participe passé-ն ինքնուրույն հանդես է գալիս որպես՝

1. գոյականի որոշիչ, միշտ ետադաս է և թվով ու սեռով համաձայնում է որոշյալի հետ:

un homme fatigué – հոգնած մարդ
une histoire oubliée – մոռացված պատմություն

2. ստորոգելական վերադիր.

Les champs sont labourés.

3. նախադասության սկզբում՝ կազմելով դերբայական դարձվածով նախադասություններ, որոնք սովորաբար փոխարինում են ժամանակի պարագա ստորադասական նախադասություններին:

Quand le pêcheur est arrivé à la rivière, il s'est mis à pêcher.
Arrivé à la rivière le pêcheur s'est mis à pêcher.

Participe passé-ն **avoir** և **être** օժանդակ բայերի հետ կազմում է բոլոր բաղադրյալ ժամանակները.

Cet enfant a obéi à ses parents.
Elles étaient descendues.

Avoir օժանդակ բայով խոնարհվող բայերի participe passé-ն թվով և սեռով չի համաձայնում ենթակայի հետ, բայց համաձայնում է բայից առաջ դրված ուղիղ խնդրի հետ, օրինակ՝

Quelles villes as-tu visit**ées**?
Combien d'arbres avez-vous plant**és**?
Avez-vous vu **les arbres** que nous avons plant**és**?
Votre lettre, je **l**'ai reçu**e** ce matin.
Ces montagnes, **les** avez-vous admir**ées**?

Իսկ **être** օժանդակ բայով խոնարհվող բայերի participe passé-ն թվով և սեռով համաձայնում է ենթակայի հետ:

Il est allé en forêt. Ils sont all**és** en forêt.
Elle est all**ée** en forêt. Elles sont all**ées** en forêt.

§ 10. ԵՆԹԱԿԱՅԱԿԱՆ ԴԵՐԲԱՅ
PARTICIPE PRÉSENT

Participe présent-ը համապատասխանում է հայերենի **-ող (-ացող)** վերջավորություն ունեցող ենթակայական դերբային: Այն կազմվում է բայի սահմանական եղանակի ներկա ժամանակի հոգնակի 1-ին դեմքի հիմքին ավելացնելով **-ant** վերջավորությունը:

nous **chant**ons? chant**ant**
nous **finiss**ons? finiss**ant**
nous **fais**ons? fais**ant**

Avoir, savoir, être բայերը չեն հետևում ընդհանուր կանոնին և համապատասխանաբար ունեն **ayant, sachant** և **étant** ձևերը:

Դերանվանական բայերի participe présent-ը պահպանում է **se** անդրադարձ դերանունը:

J'ai vu Marie se promenant avec son chien.

Participe présent-ը նախադասության մեջ ցույց է տալիս վիճակ կամ գործողություն և ունի խնդիրներ կամ պարագաներ: Այս դեպքում այն փոխարինում է **qui** հարաբերական դերանվամբ ներմուծված որոշիչ երկրորդական նախադասությանը:

Il ouvre une porte donnant sur la terrasse.

Il ouvre une porte **qui donne sur la terrasse.**

Participe présent-ը կարող է նաև գործածվել ածականաբար՝ որպես գոյականի որոշիչ (adjectif verbal): Այն միշտ ետադաս է և սեռով, թվով համաձայնում է որոշյալի հետ.

une feuille tremblante – դողացող տերև
une voix menaçante – սպառնացող ձայն

Adjectif verbal-ը նախադասության մեջ participe présent-ից տարբերվում է բայական հատկանիշների բացակայությամբ. այն երբեք չունի բայական լրացումներ և պարագաներ, որպես որոշիչ՝ որոշյալի հետ այն համաձայնում է սեռով և թվով:

C'est une personne **ravissante** et **souriante.**

§ 11. ՀԱՄԱԿԱՏԱՐ ԴԵՐԲԱՅ GÉRONDIF

Gérondif-ը ձևով և իմաստային հատկանիշով տարբերվում է participe présent-ից: Այն կիրառվում է **en** մասնիկով, որը դրվում է participe présent-ից առաջ:

Gérondif-ը ցույց է տալիս ստորոգյալի արտահայտած հիմնական գործողությանը զուգահեռ, համընթաց, լրացուցիչ գործողություն:

Gérondif-ը գործածվում է դիմավոր բայի հետ միասին: Այն համապատասխանում է հայերենի անորոշ դերբայի գործիական հոլովին կամ համակատար դերբային:

Դերանվանական բայերի gérondif-ը պահպանում է անդրադարձ դերանունը, որը համաձայնում է ենթակայի հետ:

Je fais ma traduction en **me** servant du dictionnaire.

Gérondif-ը կարող է գործածվել **tout** մակբայից հետո՝ ընդգծելով գործողության համընթաց և շարունակական բնույթը:

Tout en causant nous étions entrés dans un café.

Ծանոթություն. Gérondif-ով սկսվող նախադասություններում՝ հատկապես համադասական շաղկապներից հետո (et, mais, etc), ոճական նկատառումներից ելնելով՝ **en**-ը չի օգտագործվում:

Et voyant ma surprise, il me montra les sacs vides.

Gérondif-ը գործածվում է որպես ժամանակի, պայմանի, պատճառի և ձևի պարագա:

Ne lis pas en mangeant. En voyageant on apprend beaucoup de choses.

§ 12. ԲԱՅԻ ՍԵՌԸ VOIX (FORME) PASSIVE

Voix (forme) passive-ը ցույց է տալիս, որ ենթական գործողություն չի կատարում, այլ կրում է մեկի կամ մի առարկայի կողմից կատարված գործողություն:

L'enfant fait ses devoirs.

Les devoirs sont faits **par l'enfant.**

Առաջին նախադասության ենթական երկրորդում դառնում է ներգործող խնդիր (complément d'agent), որը նախորդվում է **par** կամ **de** նախդիրներով, իսկ ուղիղ խնդիրը երկրորդում դառնում է ենթակա:

Եթե ենթական արտահայտված է անշեշտ **je, tu, il, elle, ils, elles** անձնական դերանուններով, ապա voix passive-ում դրանք փոխարինվում են համապատասխան շեշտված՝ **moi, toi, lui, elle, eux, elles** ձևերով, իսկ **on** անորոշ դերանունը զեղչվում է:

Il laboure **la terre**? **La terre** est labourée **par lui.**

Ils corrigent **les fautes**? **Les fautes** sont corrigées **par eux.**

On ouvre **la porte**? **La porte** est ouverte.

Voix passive-ը կազմվում է **être** օժանդակ բայի համապատասխան ժամանակով և խոնարհվող բայի **participe passé**-ով, որը սեռով և թվով համաձայնում է ենթակայի հետ:

La maison sera construite par les ouvriers.

La lettre a été envoyée par Pierre.

Ծանոթություն. 1. **De** նախդիրը գործածվում է հատկապես զգացմունք արտահայտող բայերից հետո՝ **aimer, adorer, haïr, estimer.**

2. Միայն ներգործական սեռի բայերը կարող են voix passive ունենալ:

3. Եթե ստորոգյալը կազմված է devoir, pouvoir, venir de, aller բայերի խոնարհված ձևերով և ներգործական սեռի բայի անորոշ դերբայով, ապա միայն անորոշ դերբայն է դրվում voix passive -ով:

On vient de **construire** ce stade.→ Ce stade vient d'**être construit**.

Demain les élèves doivent **écrire** une dictée.→ Demain une dictée doit **être écrite** par les élèves.

Le professeur va **expliquer** une nouvelle leçon.→ Une nouvelle leçon va **être expliquée** par le professeur.

Le directeur ne pourra pas **recevoir** tous les ouvriers.→ Tous les ouvriers ne pourront pas **être reçus** par le directeur.

4. **Il faut** -ն voix passive-ում փոխարինվում է **devoir** բայով:

Il faut faire ce travail.→ Ce travail doit être fait.

§ 13. ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐԻ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ
CONCORDANCE DES TEMPS

Ֆրանսերենում ստորադասական նախադասության բայը կարող է արտահայտել գործողություն, որը տեղի է ունենում գլխավոր նախադասության գործողության հետ միաժամանակ, նրանից հետո կամ առաջ: Եթե գլխավոր նախադասության բայը սահմանական եղանակի ներկա ժամանակով է դրված, ապա միաժամանակյա գործողություն (simultanéité) արտահայտելու համար ստորադասական նախադասության բայը դրվում է présent-ով, հաջորդում (postériorité) արտահայտելու համար՝ futur simple-ով, իսկ նախորդում (antériorité) արտահայտելու համար՝ passé composé-ով:

	qu'il dit la vérité (simultanéité).
Je pense	qu'il dira la vérité (postériorité).
	qu'il a dit la vérité (antériorité).

Եթե գլխավոր նախադասության բայը դրված է imparfait, passé composé կամ passé simple ժամանակներից որևէ մեկով, ապա միաժամանակություն արտահայտելու համար ստորադասական նախադասության բայը դրվում է imparfait-ով, հաջորդում արտահայտելու համար՝ conditionnel présent-ով, նախորդում արտահայտելու համար plus-que-parfait–ով:

Je pensais		disait la vérité.
J'ai pensé	qu'il	dirait la vérité.
Je pensai		avait dit la vérité.

§ 14. ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ MODE CONDITIONNEL

Conditionnel-ը բայի եղանակներից է, որն արտահայտում է որոշակի պայմանից կախված հնարավոր, պայմանական, ենթադրական գործողություն:

Այն ունի երկու ժամանակ՝ **Conditionnel présent** և **Conditionnel passé.**

Պայմանական ներկա Conditionnel présent

Conditionnel présent-ը ներկայի կամ ապառնիի համեմատ արտահայտում է ենթադրման, հնարավոր գործողությունների կատարումը: Այն համապատասխանում է հայերենի ենթադրական ներկային:

Conditionnel présent-ը կազմվում է *futur simple*-ի հիմքին ավելացնելով *imparfait*-ի վերջավորությունները:

Aimer	**Finir**	**Partir**
(1er groupe)	(2e groupe)	(3e groupe)
J'aimerais	Je finirais	Je partirais
tu aimerais	tu finirais	tu partirais
il aimerait	il finirait	il partirait
nous aimerions	nous finirions	nous partirions
vous aimeriez	vous finiriez	vous partiriez
ils aimeraient	ils finiraient	ils partiraient

Conditionnel présent-ը գործածվում է՝

1. պարզ նախադասություններում՝ արտահայտելու համար

ա) իղձ, ցանկություն
Je voudrais bien voir ce film.

բ) զարմանք, ենթադրություն
Il n'est pas venu, serait-il malade?

2. Հարցական նախադասություններում՝ որպես քաղաքավարական ձև
Ne pourriez-vous pas venir nous aider?

Si շաղկապով պայմանի ստորադասական նախադասության մեջ՝ գլխավոր նախադասության կազմում. այդ դեպքում **si**-ից հետո օգտագործվում է ***imparfait*** ժամանակը:

Si je savais son numéro, je lui téléphonerais.

Պայմանական անցյալ Conditionnel passé

Conditionnel passé-ն արտահայտում է անցյալի համեմատ հնարավոր գործողություն, որը չի իրականացել: Այն համապատասխանում է ենթադրականի անցյալին:

Conditionnel passé-ն կազմվում է **avoir** կամ **être** օժանդակ բայերի *conditionnel présent*-ով և խոնարհվող բայի *participe passé*-ով:

oublier	**sortir**
j'aurais oublié	je serais sorti
tu aurais oublié	tu serais sorti
il (elle) aurait oublié	il serait sorti (elle serait sortie)
nous aurions oublié	nous serions sortis
vous auriez oublié	vous seriez sortis
ils (elles) auraient oublié	ils seraient sortis (elles seraient sorties)

Conditionnel passé-ն գործածվում է գլխավոր նախադասություններում՝ ընդ որում **si**-ից հետո, ստորադասական նախադասության մեջ գործածվում է *plus-que-parfait* ժամանակը:

Si tu **étais venu** à la gare, tu m'**aurais vu.**

Ծանոթություն. 1. **Si** շաղկապից հետո գործածվում է *présent* ժամանակը. այս դեպքում գլխավոր նախադասության բայը դրվում է *futur simple,* ինչպես նաև *présent* ժամանակներով:

S'il fait beau, nous irons/allons à la campagne.

§ 15. ԸՂՁԱԿԱՆ ԵՂԱՆԱԿ MODE SUBJONCTIF

Subjonctif-ը բայի եղանակներից է, որն արտահայտում է ոչ իրական, հնարավոր, հավանական գործողություն: Այն հիմնականում կիրառվում է ստորադասական նախադասություններում՝ **que** շաղկապից հետո, եթե գլխավոր նախադասության բայն արտահայտում է իղձ, ցանկություն, կասկած, հրաման, անհրաժեշտություն և այլն: Subjonctif-ն ունի չորս ժամանակ (**présent, passé, imparfait, plus-que-parfait**), որոնցից գլխավորապես գործածական են **présent**-ը և **passé**-ն, և հիմնականում համապատասխանում է հայերենի ըղձական եղանակին:

Subjonctif présent-ը կազմվում է խոնարհվող բայի սահմանական եղանակի ներկա ժամանակի հոգնակի երրորդ դեմքի հիմքին ավելացնելով **-e, -es, -e, -ions, -iez, -ent** վերջավորությունները:

Ier groupe	**IIe groupe**	**IIIe groupe**
que j'aime	que je finisse	que je parte
que tu aimes	que tu finisses	que tu partes
qu'il aime	qu'il finisse	qu'il parte
que nous aimions	que nous finissions	que nous partions
que vous aimiez	que vous finissiez	que vous partiez
qu'ils aiment	qu'ils finissent	qu'ils partent

Բացառություն են կազմում հետևյալ բայերը. **aller, avoir, être, faire, savoir, vouloir** և այլն (Տե՛ս բայերի խոնարհման աղյուսակը):

Subjonctif-ը գործածվում է՝

I. Անկախ նախադասություններում, 3-րդ դեմքում՝ հրաման, թելադրանք արտահայտելու համար.

Qu'on finisse et **qu'on** parte!

II. Ստորադասական նախադասություններում.

1. Եթե գլխավոր նախադասության բայն արտահայտում է.
   ա) ցանկություն **Je désire** que vous sortiez tout de suite.
   բ) կասկած, վախ **Il doute** que je fasse cette traduction.

2. Եթե գլխավոր նախադասության մեջ **affirmer**, **croire, être certain, être sûr, penser, trouver** բայերը կիրառվում են հարցական կամ ժխտական ձևերով.

Pensez-vous qu'il soit malade?

Je **ne crois pas** qu'il vienne nous voir.

3. Եթե գլխավոր նախադասության բայն անդեմ է:

Օրինակ՝ Il faut, il est possible, il est nécessaire, il est peu probable, il est douteux, il est naturel.

Il faut que tu viennes chez nous.

4. Եթե գլխավոր նախադասության մեջ կիրառված են զգացմունք արտահայտող **être content, être mécontent, être heureux, être fier, être triste, être étonné** և այլ բայական կապակցությունները:

Je suis triste que tu partes sans nous.

5. Եթե ստորադասական նախադասությունները սկսվում են հետևյալ շաղկապներով՝ **pour que, afin que, bien que, à condition que, jusqu'à ce que, de peur que** և այլն:

Il travaille **pour que** ses parents soient contents.

Nous attendrons au bord de la rivière **jusqu'à ce que** le bateau revienne.

ՇԱՐԱՀՅՈՒՍՈՒԹՅՈՒՆ SYNTAXE

§ 16. ՊԱՐԶ ՆԱԽԱԴԱՍՈՒԹՅՈՒՆ
PHRASE SIMPLE

Ֆրանսերենում պարզ նախադասությունները կազմված են գլխավոր և երկրորդական անդամներից:

Նախադասության գլխավոր անդամներն են՝ **ենթական** (sujet) և **ստորոգյալը** (prédicat):

Նախադասության երկրորդական անդամներն են՝ **ուղիղ խնդիրը** (complément d'objet direct), **անուղղակի խնդիրը** (complément d'objet indirect) և **պարագաները** (compléments circonstanciels).

Պարզ նախադասության գլխավոր անդամներ
Termes essentiels de la proposition simple
Ենթակա Sujet

Ենթական նախադասության այն գլխավոր անդամն է, որը, բացի մի քանի հատուկ դեպքերից, դրվում է ստորոգյալից առաջ և պատասխանում **qui?, qui est-ce qui** (ո՞վ, ովքե՞ր) և **qu'est-ce qui** (ի՞նչը, ինչե՞րը) հարցերին, որոնցից հետո ստորոգյալը դրվում է եզակի թվի 3-րդ դեմքով:

Les enfants vont à l'école. Qui va à l'école?

Les étoiles brillent dans le ciel? Qu'est-ce qui brille dans le ciel?

Ենթական ֆրանսերենում կարող է արտահայտվել.

1. գոյականով – **La rivière** coule.
2. դերանուններով.

ա. անձնական – **Nous** attendons le train**.**

բ. ցուցական – **Ce** n'est pas clair.

գ. հարցական – **Qui** m'appelle?

դ. անորոշ – **Tout** était calme.

3. անորոշ դերբայով – **Vouloir** c'est pouvoir.
4. թվականներով – **Deux et deux** font quatre.

Ստորոգյալ Prédicat

Ստորոգյալը ֆրանսերենում արտահայտում է ենթակային վերագրվող գործողություն, վիճակ, հատկանիշ: Այն սովորաբար դրվում է ենթակայից հետո:

Ստորոգյալը ֆրանսերենում կարող է արտահայտվել՝ խոնարհված բայով՝ պարզ ստորոգյալ **(prédicat verbal),** հանգույցով և այլ խոսքի մասերով՝ բաղադրյալ ստորոգյալ **(prédicat nominal**).

Les arbres **fleurissent**. Il **est médecin**.

Բաղադրյալ ստորոգյալի հանգույցը **(copule)** արտահայտվում է գլխավորապես **être** կամ **devenir, sembler, rester, paraître** և այլ բայերի խոնարհված ձևերով:
Mon père est (semble, paraît) malade.

Ստորոգելիական վերադիրը կարող է արտահայտվել.

1. ածականով
Les fleurs du pommier sont **blanches.**

2. գոյականով (հոդով կամ առանց հոդի)
Il est **pêcheur** (ouvrier, peintre).
Il est **un bon pêcheur** (un bon peintre, un bon ouvrier).

3. դերանվամբ
C'est **toi.**

4. մակբայով
C'est **bien.**

5. թվականով
Nous sommes **dix.**

Ծանոթություն. Ի հակադրություն հայերենի, ստորոգելիական վերադիրը ֆրանսերենում դրվում է միշտ հանգույցից հետո և համաձայնում թվով և սեռով ենթակայի հետ:

Les fleurs des pêchers sont **roses.**

Պարզ նախադասության երկրորդական անդամներ
Termes secondaires de la proposition simple

Ֆրանսերենում նախադասության երկրորդական անդամներն են խնդիրներն ու պարագաները, որոնք լրացնում են ստորոգյալին:

Խնդիրները լինում են ուղիղ (**complément d'objet direct**) և անուղղակի (**complément d'objet indirect**):

Ֆրանսերենում ուղիղ խնդիրը դրվում է անմիջապես ստորոգյալից հետո, որին միանում է առանց նախդիրների, և պատասխանում է **qui?** (ո՞ւմ), **qui est-ce que?** (ո՞ւմ), **que?** (ի՞նչ), **qu'est-ce que?** (ի՞նչ) հարցերին:

1. Ուղիղ խնդիրը կարող է արտահայտվել.

ա) գոյականով
Les touristes admirent **la forêt.**
Marie a invité **ses amis** à son anniversaire.

բ) անորոշ դերբայով
Il veut **travailler** la nuit.

գ) անձնական, հարցական, հարաբերական դերանուններով, ինչպես նաև խնդիր երկրորդական նախադասությամբ:

Il prend son livre, **l**'ouvre, et **le** lit.

Que mangez-vous? **Qui** invitez-vous?

Il y a des villes **qu'**on visite beaucoup.

Je sais que **tu travailles bien.**

Անուղղակի խնդիր Complément d'objet indirect

Անուղղակի խնդիրը ստորոգյալին է միանում նախդիրներով՝ **à, de, sur, par, pour** և այլն: Այն կարող է արտահայտվել.

ա) գոյականով

Il a téléphoné **à Jean.**

բ) դերանուններով

Je **lui** ai prêté mon dictionnaire.

Պարագաներ Compléments circonstanciels

Պարագաները նախադասության մեջ ցույց են տալիս գործողության կամ եղելության հանգամանքներն ու հատկանիշները: Տարբերում են տեղի, ժամանակի, պատճառի, պայմանի, ձևի, նպատակի, չափ ու քանակի և այլ պարագաներ:

Պարագաների տեղը նախադասության մեջ համեմատաբար ազատ է: Այն կախված է նախադասության հնչերանգից, տրամաբանական շեշտից և այլ գործոններից:

Տեղի պարագան (**complément circonstanciel de lieu**) ցույց է տալիս գործողության կամ եղելության տեղը և պատասխանում է **où?, d'où?, par où?** հարցերին:

Nous allons passer nos vacances **en montagne**.

Ժամանակի պարագան (**complément circonstanciel de temps**) ցույց է տալիս գործողության կատարման կամ եղելության ժամանակը և պատասխանում **quand?, depuis quand?** հարցերին:

Le muguet fleurit **en mai.**

Depuis son départ nous sommes sans nouvelles.

Պատճառի պարագան (**complément circonstanciel de cause**) ցույց է տալիս գործողության կատարման կամ եղելության պատճառը և պատասխանում է **pourquoi?, à cause de quoi?** հարցերին:

À cause du mauvais temps ils sont restés à la maison.

Զիջման (հակառակ հիմունքի) պարագան **(Complément circonstanciel de concession)** ցույց է տալիս, որ գործողությունը կատարվում է հակառակ այս կամ այն պատճառի, հիմունքի, պայմանի և պատասխանում է **malgré quoi?** հարցին:

Malgré sa richesse elle était triste.

Նպատակի պարագան (**Complément circonstanciel de but**) ցույց է տալիս գործողության կատարման կամ եղելության նպատակը և պատասխանում **pour quel but?, pourquoi?, dans quel but?** հարցերին:

Il était venu **pour m'annoncer la bonne nouvelle.**

Ձևի պարագան **(Complément circonstanciel de manière)** ցույց է տալիս գործողության կատարման ձևը և պատասխանում **comment**? հարցին:

Il marchait **lentement.**

Չափի ու քանակի պարագան (**Complément circonstanciel de quantité ou de mesure**) ցույց է տալիս գործողության կամ եղելության չափը կամ քանակը և պատասխանում **combien?** հարցին:

Il fait **beaucoup** d'exercices de phonétique.

Պայմանի պարագան (**Complément circonstanciel de condition)** ցույց է տալիս գործողության կամ եղելության պայմանը և պատասխանում **à quelle condition?** հարցին:

C'est bien d'aller à la campagne **à condition de ne pas rester à la maison toute la journée.**

§ 17. ՄԻԱԿԱԶՄ ԵՎ ԵՐԿԿԱԶՄ ՆԱԽԱԴԱՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
PHRASES À UN TERME ET À DEUX TERMES

Ըստ կառուցվածքի ֆրանսերենում նախադասությունները լինում են՝ **միակազմ** և **երկկազմ**:

ա) Միակազմ նախադասությունները կազմված են գլխավոր անդամից: Վերջինս կարող է ընդարձակվել՝ ընդունելով լրացումներ:

Une promenade! Une simple promenade? Sors! Sors d'ici!

բ) Երկկազմ նախադասությունները կազմված են գլխավոր անդամներից՝ ենթակա, ստորոգյալ: Վերջիններս կարող են ընդարձակվել՝ ընդունելով լրացումներ:

Les feuilles tombent.

Les feuilles des arbres tombent une à une par terre.

Միակազմ նախադասությունները լինում են **անվանական** և **բայական**:

Անվանական միակազմ նախադասություններ

Անվանական միակազմ նախադասությունների գլխավոր անդամը արտահայտվում է գոյականով, ածականով, դերանունով, մակբայով, թվականով, ձայնարկությամբ և այլն:

Silence! Paresseux. Vite, Hélas! Dix.

Անվանական նախադասությունները լինում են՝

ա) Պատմողական (informatives). Les résultats des examens.

բ) Հարցական (interrogatives). Ma mère? Une femme admirable? Quoi de nouveau?

գ) Հրամայական (impératives). Stop! Attention! À la porte!

դ) Բացականչական (exclamatives). Pas possible! Magnifique! Quel dommage!

ե) Ժխտական (négatives). Pas du tout! Non.

Միակազմ անվանական նախադասությունները գործածվում են.

1. Վերնագրերում.

«Souvenirs d'enfance» (titre du roman de M. Pagnol).

«Maison à vendre» (titre du récit d' A. Daudet).

2. Պիտակներում, ցուցանակներում, ավտոճանապարհային ազդանշաններում, դեղատոմսերում, հրահանգներում, բաղադրատոմսերում, գովազդներում.

Magie noire. Défense de fumer. Un comprimé le soir. Oranges d'Espagne.

3. Ասացվածքներում, առածներում.

Tel père, tel fils. À bon chat bon rat.

4. Հեռագրերում.

«Arrive demain soir. Train N 17. Mille baisers, Marie».

5. **Voici, voilà** բառերից հետո.

Voici des fruits, des fleurs, des feuilles et des branches. Et puis voici mon cœur (Verlaine).

6. Ողջույնի, հրաժեշտի, շնորհակալական, ներողության արտահայտություններում.

Bonjour. Bonsoir. Pardon. Merci. Bonne chance! Adieu!

Բայական միակազմ նախադասություններ

Բայական միակազմ նախադասության գլխավոր անդամը արտահայտվում է բայի դիմավոր ձևով կամ անորոշ դերբայով:

Բայական միակազմ նախադասությունները գործածվում են.

1. Հրամայական նախադասություններում.

Taisez-vous! N'en parlons pas!

2. Անորոշ դերբայով արտահայտված նախադասություններում.

Que faire? Où aller? Mais quoi manger?

3. Ցուցանակներում.

Ne pas se pencher au dehors!

4. Հրահանգներում, բաղադրատոմսերում.

Sauce tomate: Éplucher des tomates, les couper dans une casserole, les faire cuire cinq minutes, les écraser.

Agiter avant l'utilisation.

Ne pas secouer.

5. Հեռագրերում.

«Impossible venir Grenoble. Imprévu dernière minute. Prière m'excuser. Je vous embrasse. Marie».

6. Հայտարարություններում.

À louer dans un immeuble moderne 3 pièces.

Ծանոթություն. Հայտարարություններում հոդեր և նախդիրներ չեն գործածվում: Բայերը օգտագործվում են առանց ենթակա դերանունների:

Լայն գործածություն ունեն հապավումները:

Loue (une) belle maison tt (tout) conf (confort), 5 p. (pièces), s. (salle) de bains, cuis. (cuisine) mod. (moderne), gd. (grand), séj. (séjour), ch. (chambre), ter. (terrasse), 2 gar. (garages). Écrire B. P. (Boîte Postale) 527.

§ 18. ՆԱԽԱԴԱՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐՆ ԸՍՏ ԲՆՈՒՅԹԻ

Ըստ բնույթի՝ ֆրանսերենի նախադասությունները լինում են.

ա) պատմողական (informative). Le soir ils vont au cinéma.

բ) հարցական (interrogative). D'où viens-tu, mon petit?

գ) հրամայական (impérative). Taisez-vous et écoutez-moi!

դ) բացականչական (exclamative). Quelle belle journée!

Պատմողական նախադասություն Phrase informative

Պատմողական նախադասությունները որևէ իրողություն են հաղորդում խոսակցին:

Mon grand-père était tailleur de pierre.

Ֆրանսերենում պատմողական նախադասությունների ամենատարածված տեսակներն ունեն հետևյալ կաղապարները.

Groupe nominal		Groupe verbal
Անվանական խումբ	+	Բայական խումբ

Le soleil + réchauffait doucement la campagne.

La figure de cette jeune fille + devint triste.

§ 19. ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ԽՈՒՄԲ GROUPE NOMINAL

Ֆրանսերենում անվանական խմբի գլխավոր անդամը՝ միջուկը (le noyau), գոյականն է: Անկախ գործառությունից նախադասության մեջ այն կարող է կիրառվել հետևյալ բառերի հետ:

1. Որոշիչ, անորոշ, մասնական հոդեր.
la lumière, le ciel, l'eau, du vin, de l'eau fraîche, de la viande.
2. Ցուցական, ստացական և անորոշ դերանվանական ածականներ.
cette nuit, ses yeux, quelques amis, aucun bruit, tous les enfants.
3. Ածական որոշիչ.
un roman historique, ses yeux noirs.
4. Թվականներ.
les trois amis, mon premier livre, deux hirondelles.
5. Նախդրավոր գոյականներ.
ա) Նախդիրից հետո ստորադաս գոյականը կարող է գործածվել հոդերով, ցուցական, ստացական, դերանվանական ածականներով.
la réponse **du petit garçon;** la voiture **de mon oncle;** le chien **du berger.**
բ) Նախդիրից հետո ստորադաս գոյականը կարող է հանդես գալ նաև առանց հոդի.
les yeux **d'enfant;** mes souvenirs **d'enfance;** un ami **d'école;** une maison **de campagne;** un agent **de police;** coiffeur **pour dame.**
6. Աննախդիր գոյականներ.
des cheveux **argent** (արծաթագույն մազեր)

Ծանոթություն. ա) անվանական խմբի նախդրավոր կամ աննախդիր ստորադաս բառը կարող է հեշտությամբ փոխարինվել համապատասխան ածականով:
une maladie de cœur → une maladie cardiaque – սրտային հիվանդություն
l'art du théâtre → l'art théâtral – թատերական արվեստ
l'amour du père → l'amour paternel – հայրական սեր
les livres pour enfants → les livres enfantins – մանկական գրքեր

բ) Ֆրանսերենում քաղաքների անունները (Paris, Erévan), անձնանունները (Marie, Anahit), ի հակադրություն հայերենի, հոդ չեն առնում, հոդ ստանում են միայն ածական-որոշիչի հետ գործածվելիս.
le vieux Paris – հին Փարիզը
le petit Pierre – փոքրիկ Պիեռը
Բացառություն են կազմում հետևյալ քաղաքների անունները.
Le Caire, Le Havre, la Rochelle

գ) Ի հակադրություն հայերենի՝ ֆրանսերենում **ce, cet, cette, ces** ցուցական, **mon, ton, son** և այլ ստացական դերանվանական ածականների հետ գոյականը գործածվում է առանց հոդի.

cet arbre – **այս** ծառ**ը**

mon père – **իմ** հայր**ը**.

§ 20. ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ԽՈՒՄԲԸ ԵՎ ԱԾԱԿԱՆ-ՈՐՈՇԻՉԸ

Ժամանակակից ֆրանսերենում առաջադաս են՝

ա) beau, bon, grand, gros, jeune, long, mauvais, nouveau, petit, vieux ածականները.

Ma petite sœur, mon jeune ami, une mauvaise rencontre.

բ) դասական թվականները.

première leçon; troisième étage.

ետադաս են՝

ա) գույն, ֆիզիկական արատ, ձև ցույց տվող ածականները.

un toit rouge, une table ronde, un homme sourd (խուլ մարդ)

բ) հարաբերական ածականները.

le peuple français, l'art arménien.

գ) բազմավանկ ածականները.

un livre intéressant, une élève intelligente.

Ծանոթություն. Cher, grand, brave, maigre, propre, méchant, pauvre, seul, ancien և այլ ածականները փոխում են իրենց իմաստը ըստ շարադասության՝ առաջադաս և հետադաս.

un grand homme – մեծ, նշանավոր մարդ	un homme grand – բարձրահասակ մարդ
un livre cher – թանկ գիրք	mon cher ami – սիրելի, թանկագին բարեկամ
un homme pauvre – աղքատ մարդ	un pauvre homme – խեղճ մարդ
un enfant maigre – նիհար երեխա	un maigre dîner – աղքատիկ ճաշ
un homme brave – քաջ մարդ	un brave homme – ազնիվ մարդ
une maison ancienne – հին տուն	l'ancienne maison – նախկին տունը
des draps propres – մաքուր սավաններ	mes propres draps – իմ սեփական սավանները
un homme seul – միայնակ մարդ	un seul homme – մենակ մի մարդ

§ 21. ԲԱՅԱԿԱՆ ԽՈՒՄԲ GROUPE VERBAL

Ֆրանսերենում բայական խմբի գլխավոր անդամը՝ միջուկը, դիմավոր բայն է:

Ստորադաս բառը կարող է արտահայտվել.

ա) գոյականական խմբով՝ ուղիղ խնդիր (complément d'objet direct), անուղղակի խնդիր (complément d'objet indirect), պարագաներ (compléments circonstanciels).

Mon frère + écrivait **de longues lettres à ses amis**.

Je + partirai **à la campagne avec mes parents.**

բ) մակբայով.

Mon chien Médor + dormait **paisiblement**.

Ծանոթություն. 1. Ուղիղ խնդրի դերում հանդես եկող գոյականական խմբերը կարող են փոխարինվել **le, la, les, en** դերանուններով:

ա) **le, la, les** անշեշտ անձնական դերանունները փոխարինում են որոշիչ հոդերով, ցուցական, ստացական, դերանվանական ածականներով գործածված գոյականական խմբերը.

Le chat regardait **la souris.** Le chat **la** regardait.

Connaissez-vous **mon voisin?** Oui, je **le** connais.

Qui est **cet homme?** Nous ne **l'**avons pas invité.

բ) **en**-ը փոխարինում է անորոշ, մասնական հոդերով, **de** նախդիրով, չափ ու քանակ ցույց տվող մակբայներով կազմված գոյականական խմբերը:

Voulez-vous **du fromage?** J'**en** ai acheté beaucoup.

2. Անուղղակի խնդրի դերով հանդես եկող գոյականական խումբը փոխարինվում է **lui, leur, y, en** դերանուններով .

ա) **à** նախդիրով ձևավորված շնչավոր անուղղակի խնդիրները փոխարինվում են **lui, leur,** իսկ անշունչ անուղղակի խնդիրները՝ **y** դերանուններով:

Il donne des bonbons **à ses amis.** Il **leur** donne des bonbons.

J'explique la leçon **à mon frère.** Je **lui** explique sa leçon.

Je pense **à mon travail.** J'**y** pense.

բ) **de** նախդիրով նախորդված անուղղակի խնդիրները փոխարինվում են **en**-ով:

Le maître est content **du travail de ses élèves.**

Le maître **en** est content.

3. Տեղի պարագայի դերով հանդես եկող գոյականական խմբերը փոխարինվում են **en** և **y** մակբայներով:

ա) **de** նախդիրով տեղի պարագան փոխարինվում է **en**-ով:

Quand revenez-vous **de Paris?** Nous **en** revenons dans un mois.

բ) **à, dans, sous, sur** և այլ նախդիրներով նախորդված տեղի պարագան փոխարինվում է **y**-ով:

Combien de jours êtes-vous restés **à Paris?**

Nous **y** sommes restés deux semaines.

§ 22. ՀԱՐՑԱԿԱՆ ՆԱԽԱԴԱՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
PROPOSITIONS INTERROGATIVES

Ֆրանսերենի հարցական նախադասություններում տարբերում են հարցման երկու տեսակ՝ ընդհանուր հարցում (**interrogation totale**) և մասնակի հարցում (**interrogation partielle**):

Ընդհանուր հարցում Interrogation totale

Ընդհանուր հարցման դեպքում հարցումն ընկնում է նախադասության ստորոգյալի վրա՝ հարցման տակ առնելով ամբողջ նախադասությունը: Այն արտահայտվում է.

ա) հնչերանգով, որը հատուկ է խոսակցական ֆրանսերենին.
Tu vas à la campagne?

բ) **est-ce que**-ով, որը դրվում է նախադասության սկզբում: Հարցման այս միջոցը նույնպես հատուկ է խոսակցական ֆրանսերենին.
Est-ce que Paul vient? Est-ce que Paul ne vient pas?
Est-ce que tu vas à la campagne? Est-ce que tu ne vas pas à la campagne?

գ) շրջադարձմամբ՝ պարզ և բարդ.
Պարզ շրջադարձում է կատարվում, եթե նախադասության ենթական արտահայտված է **tu, il, elle, nous, vous, ils, elles** անձնական, **ce** ցուցական և **on** անորոշ դերանուններով:

Viens-tu chez Jules? Voulez-vous du café?
Sera-t-il malade? Se promène-t-on en voiture?

Բարդ շրջադարձում է կատարվում, եթե ենթական արտահայտվում է գոյականով: Այն մնում է իր տեղում՝ ստորոգյալից առաջ, իսկ ստորոգյալից հետո դրվում է գոյական-ենթակային համապատասխան 3-րդ դեմքի անձնական դերանունը:
Jules va-t-il à la campagne?
Les fenêtres sont-elles ouvertes?

դ) **Je** դերանունը շրջադարձվում է **aller, avoir, dire, être, faire, devoir, pouvoir, savoir** բայերի սահմանական եղանակի ներկա ժամանակում:
Vais-je? ai-je? dis-je? dois-je? fais-je? puis-je? sais-je?
Մնացած բայերի հետ գործածվում է **est-ce que** ձևը:
Est-ce que je m'intéresse à la peinture?

Ընդհանուր հարցման հնարավոր պատասխաններն են՝ **oui, non** և **si**-ն:
Oui-ն գործածվում է նախադասության դրական պատասխանի, իսկ **non**-ը՝ ժխտականի դեպքում:

դրական պատասխան
– Oui, je la comprends.

Comprenez-vous ma question?

ժխտական պատասխան
– Non, je ne la comprends pas.

Si-ն գործածվում է որպես հարցաժխտական նախադասության դրական պատասխան՝ **oui**-ի փոխարեն:

դրական պատասխան
– Si, nous y allons.

N'allez-vous pas au cinéma?

ժխտական պատասխան
– Non, nous n'y allons pas.

§ 23. ՄԱՍՆԱԿԻ ՀԱՐՑՈՒՄ
INTERROGATION PARTIELLE

Մասնակի հարցման դեպքում հարցման տակ է առնվում նախադասության այն անդամը (ենթակա, խնդիր, պարագա), որի վրա է ընկնում հարցումը:

ա) Ենթակային տրվող հարցեր (տե՛ս §16):

բ) Որոշչին և ստորոգելիական վերադիրին տրվում է **quel** հարցը, օր.՝ Quel film aimez-vous? Quelle est votre profession?

գ) Ուղիղ խնդրին տրվող հարցեր (տե՛ս §16):

դ) Անուղղակի խնդրին և պարագային տրվող հարցեր (տե՛ս §16):

§ 24. ԺԽՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱԴԱՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
PHRASES NÉGATIVES

Ֆրանսերենում ժխտական նախադասությունների կառուցվածքային բնորոշ հատկանիշը **ne** և **pas** ժխտական մակբայների առկայությունն է:

ա) Պարզ ժամանակներում **ne**-ն դրվում է ստորոգյալից առաջ, իսկ **pas**-ն՝ հետո:

Elle se dépêche. → Elle ne se dépêche pas.

Elle part. → Elle ne part pas.

բ) Բաղադրյալ ժամանակներում **ne**-ն դրվում է օժանդակ բայից առաջ, իսկ **pas**-ն՝ հետո:

Elle est partie. → Elle n'est pas partie.

գ) Անորոշ դերբայը ժխտելիս ժխտական երկու մակբայներն էլ դրվում են անորոշ դերբայից առաջ:

Ne pas fumer.

դ) **Pas**-ի փոխարեն որպես 2-րդ բաղադրիչ կարող են հանդես գալ՝ **jamais, plus** և այլ ժխտական մակբայները.

Je **ne** l'ai **jamais** vu.

Marie **ne** l'aime **plus**.

Aucun, nul և այլ անորոշ դերանվանական ածականները.

Il **n'**a fait **aucune** faute. Je **ne** vais **nulle** part.

Personne, rien և այլ անորոշ դերանունները.

Je **ne** vois **personne**. Tu **ne** fais **rien**.

Ծանոթություն. **Plus, jamais, rien, personne** բառերը կարող են կապակցվել միմյանց հետ.

plus jamais, plus personne, jamais rien, jamais personne.

Je ne l'ai plus jamais vu. Il n'oublie jamais rien.

Ni...ni ժխտական շաղկապը գործածվում է նախադասության բազմակի ենթակաները, խնդիրներն ու պարագաները ժխտելու համար:

Il n'a ni père ni mère.

ե) Ֆրանսերենում ժխտումը կարող է արտահայտվել նաև **non, pas du tout, point, du tout** ժխտական միակազմ նախադասություններով:

Vous aimez les cigarettes? Non.

Êtes-vous content? Pas du tout.

Ծանոթություն. Խոսակցական ֆրանսերենում հաճախ **ne**-ն չի գործածվում:

§ 25. ԽՆԴԻՐ ԱՆՁՆԱԿԱՆ ԴԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐԻ ՇԱՐԱԴԱՍՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՐԱՄԱՅԱԿԱՆ ՆԱԽԱԴԱՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ

ա) Անշեշտ խնդիր անձնական դերանունները (**me, te, le, la, lui, nous, vous, les, leur**) դրվում են ստորոգյալից հետո՝ միայն հրամայական նախադասություններում, ընդ որում **me** և **te**-ի փոխարեն համապատասխանաբար օգտագործվում են **moi, toi** շեշտված ձևերը:

Tu **te** lèves très tôt . → Lève-**toi** très tôt!

բ) Ժխտական հրամայական նախադասություններում այդ դերանունները դրվում են ստորոգյալից առաջ, իսկ **moi** և **toi**-ի փոխարեն օգտագործվում են **me, te** անշեշտ ձևերը:

Lève-**toi** . → Ne **te** lève pas!

գ) Հրամայական եղանակի հաստատական նախադասություններում անշեշտ ուղիղ խնդիր դերանունները դրվում են անուղղակի խնդիր դերանուններից առաջ:

Donne-**le-moi**! Apporte-**la-nous**! Achète-**les-leur**!

դ) Ժխտական հրամայական նախադասություններում, եթե այդ դերանունները տարբեր դեմքի են, 1-ին և 2-րդ դեմքերի անուղղակի խնդիր դերանունները (**me, te, nous, vous**) դրվում են 3-րդ դեմքի ուղիղ խնդիր (**le, la, les**) դերանուններից առաջ:

Ne **me le** donne pas! Ne **nous les** achetez pas!

Իսկ եթե այդ դերանունները 3-րդ դեմքի են՝ նախ դրվում են ուղիղ խնդիր դերանունները, ապա անուղղակի խնդիր դերանունները՝

Ne **le lui** donne pas.

En և y դերանունների շարադասությունը հրամայական նախադասություններում

En և **y** դերանունները դրվում են անմիջապես ստորոգյալից հետո: Այդ դեպքում 1-ին խմբի, ինչպես նաև 3-րդ խմբի **aller, envoyer, cueillir, ouvrir, couvrir, offrir** և այլ բայերի եզակի թվի 2-րդ դեմքի **s**-ը պահպանվում է:

Manges-en!

Moi, **toi** դերանունները **en**-ի հետ գործածվելիս ընդունում են **m'**, **t'** անշեշտ ձևերը:

Donne-**m'en**! Achète-**m'en**! Va-**t'en**!

En-ը և **y**-ն ժխտական հրամայական նախադասություններում դրվում են ստորոգյալից առաջ, անձնական դերանուններից հետո:

Ne **m'en** achète pas! **N'y** pensons plus!

Ne **lui en** achète pas!

§ 26. ՈՒՂՂԱԿԻ ԽՈՍՔԻ ՓՈԽԱԿԵՐՊՈՒՄԸ ԱՆՈՒՂՂԱԿԻԻ TRANSFORMATION DU DISCOURS DIRECT EN DISCOURS INDIRECT

Ուղղակի խոսքից անուղղակիի փոխակերպման ժամանակ կատարվում են հետևյալ փոփոխությունները.

1. Անուղղակի (մեջբերվող) խոսքը միանում է հեղինակի խոսքին (գլխավոր նախադասությանը) **que** (որ) շաղկապով:

1. Maman ajoute: «Les nuages sont merveilleux».	Maman ajoute que les nuages sont merveilleux.

2. – Tu as bien raison, me dit Michel. Michel me dit que j'ai bien raison.
3. Il dit: «J'irai consulter le médecin». Il dit qu'il ira consulter le médecin.

2. Ընդհանուր հարցում արտահայտող նախադասությունները անուղղակի խոսքում մեջ են բերվում **si** (թե, թե արդյոք) շաղկապով:

Il me demande: «Partez-vous?» Il me demande si je pars.
Je veux savoir: «Souffre-t-il?» Je veux savoir s'il souffre.

3. **Quand**, **comment**, **quel**, **lequel**, **qui**, **où**, **pourquoi** և այլ հարցական բառերով մասնակի հարցում արտահայտող նախադասությունները փոխակերպվում են առանց շրջադարձման, միանում են գլխավոր նախադասությանը նույն հարցական բառերով:

Notre hôte nous demande:
– Qui êtes-vous et où allez-vous?
Notre hôte nous demande qui nous sommes et où nous allons.

Que (qu'est-ce que) հարցական դերանունը անուղղակի խոսքում փոխվում է **ce que**-ի:

Que cherchez-vous? Je vous demande **ce que** vous cherchez.
Qu'est-ce que vous lisez? Dites-moi **ce que** vous lisez.

Qu'est-ce qui հարցական դերանունը անուղղակի խոսքում փոխվում է **ce qui**-ի:

Qu'est-ce qui vous intéresse? Je veux savoir **ce qui** vous intéresse.

4. Հրամայական նախադասությունները անուղղակի խոսքի փոխակերպվելիս ներմուծվում են **de** նախդիրով, իսկ հրամայական եղանակով գործածված բայը դրվում է անորոշ դերբայով:

Le médecin me dit: Le médecin me dit **de garder** le lit.
– Gardez le lit!

Ծանոթություն. ա) ինչպես հայերենում, այնպես էլ ֆրանսերենում փոխվում է ենթակայի դեմքը, անցնելով առաջինից երկրորդ և երրորդ դեմքեր, ելնելով այն բանից, թե մեջբերվող խոսքով արտահայտված գործողության կատարողը խոսողն է, խոսակիցն է, թե մի երրորդ դեմք:

Օրինակներ.

1. Alice **me** dit: «**Tu** dois **te** reposer». 1. Alice **me** dit que **je** dois **me** reposer**.**
2. Alice **te** dit : «**Tu** dois **te** reposer». 2. Alice **te** dit que **tu** dois **te** reposer.
3. Alice **lui** dit: «**Tu** dois **te** reposer». 3. Alice **lui** dit qu'**il** doit **se** reposer.

բ) ի հակադրություն հայերենի, ֆրանսերենում ուղղակի խոսքից անուղղակիի փոխակերպման ժամանակ փոխվում է նաև մեջբերվող խոսքի բայի ժամանակները: Եթե գլխավոր նախադասության բայը որևէ անցյալ ժամանակով է, ապա ուղղակի խոսքի présent-ը փոխվում է

imparfait-ի, passé composé-ն՝ plus que parfait-ի, իսկ futur simple-ը՝ Conditionnel présent-ի (=futur dans le passé).

1. Il a demandé:

– Qui dort **maintenant**?

Il a demandé qui **dormait alors.**

2. Il demandait: « Est-ce qu'il est venu **aujourd'hui**?»

Il demandait s'il était venu **ce jour-là**.

3. Il voulait savoir: «Qu'est-ce qu'il **fera demain**?»

Il voulait savoir **ce qu**'il **ferait le lendemain**.

4. Le docteur a demandé à son patient: "Pourquoi n'êtes- vous pas venu **hier** à la consultation?"

Le docteur a demandé à son patient pourquoi il **n'était pas venu la veille** à la consultation.

Ծանոթություն. 1. Ֆրանսերենում տեղի են ունենում նաև հետևյալ փոփոխությունները.

aujourd'hui-ի փոխարեն գործածվում է **ce jour-là**, **hier**-ի փոխարեն՝ **la veille**, **demain**-ի փոխարեն՝ **le lendemain**, **maintenant**-ի փոխարեն՝ **alors**.

2. Ուղղակի խոսքի փոխակերպման ժամանակ հարցական նշան և չակերտներ չեն գործածվում:

ԽՆԴՐԱՌՈՒԹՅՈՒՆ
LE RÉGIME DES VERBES

acheter qch à qqn
achever de faire qch
admirer qn, qch
adorer qn, qch
adresser qch à qn
s'adresser à qn
aider qn à faire qch
aimer qn, qch; ~ + inf.
aller à
annoncer qch à qn
apercevoir qn, qch
applaudir qn
appeler qn
apporter qch à qn
apprendre qch à qn, ~ à qn à faire qch
arrêter qn, qch; ~ de+inf.
assister à qch
attendre qn, qch
avoir besoin de faire qch
avoir envie de faire qch
avoir honte de faire qch
avoir peur de faire qch
caresser qn
casser qch
causer avec qn
cesser de faire qch
chercher qn, qch
choisir qn, qch
profiter de qch
commencer qch; ~ à + inf.
interdire à qn de + inf.
s'intéresser à qn, à qch
inviter qn à + inf.
jouer à
jouer de
lancer qch à qn
se mettre à + inf.
obliger qn à faire qch
occuper qn, qch
s'occuper de qn, de qch
offrir qch à qn
orner qch de qch
ôter qch
oublier qn, qch, de + inf.
pardonner qch à qn; ~ à qn de + inf.
parler à qn
parler de qn, de qch
penser à qn, à qch; ~ faire qch
perdre qch
permettre qch à qn; ~ à qn de + inf.
préférer qch, ~ + inf.; ~ qch à qch
se préparer à faire qch
se présenter à qn
prier de faire qch
promettre qch à qn; ~ à qn de + inf.
proposer qch à qn; ~ à qn de + inf.
protéger qn, qch
quitter qn, qch
raconter qch à qn
ramasser qch
rappeler qch à qn; ~ qn
se rappeler qn, qch
réagir à qch
consentir à qch
consulter qn, qch
continuer qch; ~ à (de) + inf.
courir à qn
couvrir qch de qch
se couvrir de qch
critiquer qn, qch
croire qn, qch
décider de + inf.
défendre à qn de faire qch
demander qch à qn
dire qch à qn; ~ de + inf.
regarder qn, qch
se diriger vers
écouter qn, qch
écrire qch à qn
entendre qn, qch
entrer à, dans, en
empêcher qn de faire qch
envoyer qch à qn
éplucher qch

essayer de faire qch
être content de + inf.
être heureux de + inf.
être plein de qch
être prêt à faire qch
examiner qn, qch
expliquer qch à qn
faire attention à
finir qch; ~ de + inf.
grimper sur, dans
réfléchir à qch
refuser qch; ~ de faire qch
remercier qn; ~ de+inf.
remplacer qn, qch
remplir qch de qch
répondre à qn, à qch
ressembler à qn
réussir; ~ à faire qch; ~ qch
salir qch
servir à, de; ~ à + inf.
se servir de qch
souffrir de qch, de faire qch
se souvenir de qn, de qch; ~ de + inf.
s'habituer à qn, à qch; ~ à + inf.
s'intéresser à qn, à qch
tâcher de faire qch
téléphoner à qn
utiliser qch
visiter qch, qn
vouloir qch, + inf.
voir qn, qch

TABLEAU DE CONJUGAISON DES VERBES DU 3e GROUPE

INFINITIF	INDICATIF				CONDITIONNEL	SUBJONCTIF	IMPÉRATIF	PARTICIPE	
	Présent	Imparfait	Passé simple	Futur simple	Présent	Présent		Présent	Passé
aller (être)	je vais, tu vas il va, nous allons, vous allez, ils vont	j'allais	j'allai, nous allâmes	j'irai	J'irais	que j'aille, que nous allions, qu'ils aillent	va! allons! allez!	allant	allé
apercevoir[1]	j'aperçois, nous apercevons, ils aperçoivent	j'apercevais	j'aperçus	j'apercevrai	j'apercevrais	que j'aperçoive, que nous apercevions, qu'ils aperçoivent	aperçois! apercevons! apercevez!	apercevant	aperçu
s'asseoir	je m'assieds, il s'assied, nous n. asseyons, ils s'asseyent կամ je m'assois, il s'assoit, n.n. assoyons, ils s'assoient	je m'asseyais, nous nous asseyions կամ nous nous assoyions	je m'assis, nous nous assîmes	je m'assiérai, nous nous assiérons կամ je m'assoirai, nous nous assoirons	je m'assiérais, nous nous assiérions կամ je m'assoirais, nous nous assoirions	que je m'asseye, que nous n. asseyions կամ que je m'assoie, que nous nous assoyions	assieds-toi! asseyons-nous! asseyez-vous! կամ assois-toi! assoyons-nous! assoyez-vous!	s'asseyant	assis
atteindre[2]	j'atteins, il atteint, nous atteignons, ils atteignent	j'atteignais, il atteignait, nous atteignions, ils atteignaient	j'atteignis, il atteignit, nous atteignîmes, ils atteignirent	j'atteindrai, il atteindra, nous atteindrons, ils atteindraient	j'atteindrais, il atteindrait, nous atteindrions, ils atteindront	que j'atteigne, qu'il atteigne, que nous atteignions, qu' ils atteignent	atteins! atteignons! atteignez!	atteignant	atteint

attendre[3]	j'attends, il attend, nous attendons	j'attendais	j'attendis	j'attendrai	j'attendrais	que j'attende, que nous attendions	attends! attendons! attendez!	attendant	attendu
avoir	j'ai, tu as, il a, nous avons, vous avez, ils ont	j'avais	j'eus	j'aurai	j'aurais	que j'aie, que tu aies, qu'il ait, que nous ayons, que vous ayez, qu'ils aient	aie! ayons! ayez!	ayant	eu
battre[4]	je bats, nous battons	je battais	je battis	je battrai	je battrais	que je batte, que nous battions	bats! battons! battez!	battant	battu
boire	je bois, nous buvons, ils boivent	je buvais	je bus	je boirai	je boirais	que je boive, que nous buvions, qu'ils boivent	bois! buvons! buvez!	buvant	bu
conduire[5]	je conduis, nous conduisons	je conduisais	je conduisis	je conduirai	je conduirais	que je conduise	conduis! conduisons! conduisez!	conduisant	conduit
connaître[6]	je connais, nous connaissons	je connaissais	je connus	je connaîtrai	je connaîtrais	que je connaisse, que nous connaissions	connais! connaissons! connaissez!	connaissant	connu
coudre	je couds, nous cousons	je cousais	je cousus	je coudrai	je condrais	que je couse	couds! cousons! cousez!	cousant	cousu
courir	je cours, nous courons	je courais	je courus	je courrai	je courrais	que je coure	cours! courons! courez!	courant	couru
croire	je crois, nous croyons, ils croient	je croyais, nous croyions	je crus	je croirai	je croirais	que je croie, que nous croyions, qu'ils croient	crois! croyons! croyez!	croyant	cru
cueillir[7]	je cueille, nous cueillons	je cueillais	je cueillis	je cueillerai	je cueillerais	que je cueille	cueille! cueillons! cueillez!	cueillant	cueilli
devoir	je dois, nous devons, ils doivent	je devais	je dus	je devrai	je devrais	que je doive, que nous devions, qu'ils doivent		devant	dû

dire	je dis, nous disons, vous dites, ils disent	je disais	je dis, nous dîmes	je dirai	je dirais	que je dise	dis! disons! dites!	disant	dit
écrire[8]	j'écris, nous écrivons, ils écrivent	j'écrivais	j'écrivis	j'écrirai	j'écrirais	que j'écrive	écris! écrivons! écrivez!	écrivant	écrit
envoyer	j'envoie, nous envoyons, ils envoient	j'envoyais, nous envoyions	j'envoyai	j'enverrai	j'enverrais	que j'envoie, que nous envoyions, qu'ils envoient	envoie! envoyons! envoyez!	envoyant	envoyé
être	je suis, tu es, il est, nous sommes, vous êtes, ils sont	j'étais, nous étions	je fus,	je serai	je serais	que je sois, que nous soyons, qu'ils soient	sois! soyons! soyez!	étant	été
faire	je fais, nous faisons, vous faites, ils font	je faisais	je fis	je ferai	je ferais	que je fasse, que nous fassions	fais! faisons! faites!	faisant	fait
falloir	il faut	il fallait	il fallut	il faudra	il faudrait	qu'il faille	–	–	fallu
lire	je lis, nous lisons	je lisais	je lus	je lirai	je lirais	que je lise	lis! lisons! lisez!	lisant	lu
mettre[9]	je mets, nous mettons, ils mettent	je mettais	je mis	je mettrai	je mettrais	que je mette	mets! mettons! mettez!	mettant	mis
mourir	je meurs, nous mourons, ils meurent	je mourais	je mourus	je mourrai	je mourrais	que je meure, que nous mourions, qu'ils meurent	meurs! mourons! mourez!	mourant	mort
naître	je nais, il naît, nous naissons	je naissais	je naquis	je naîtrai	je naîtrais	que je naisse, que nous naissions	nais! naissons! naissez!	naissant	né

partir[11]	je pars, nous partons	je partais,	je partis	je partirai	je partirais	que je parte, que nous partions	pars! partons! partez!	partant	parti
plaire	je plais, il plaît, nous plaisons	je plaisais	je plus	je plairai	je plairais	que je plaise	plais! plaisons! plaisez!	plaisant	plu
pleuvoir	il pleut	il pleuvait	il plut	il pleuvra	il pleuvrait	qu'il pleuve	–	pleuvant	plu
pouvoir	je peux (je puis), nous pouvons, ils peuvent	je pouvais	je pus	je pourrai	je pourrais	que je puisse	–	pouvant	pu
prendre[12]	je prends, nous prenons, ils prennent	je prenais	je pris	je prendrai	je prendrais	que je prenne, que nous prenions, qu'ils prennent	prends! prenons! prenez!	prenant	pris
rire[13]	je ris, nous rions	je riais	je ris	je rirai	je rirais	que je rie, que nous riions	ris! rions! riez!	riant	ri
savoir	je sais, nous savons, ils savent	je savais	je sus	je saurai	je saurais	que je sache, que nous sachions	sache! sachons! sachez!	sachant	su
suivre	je suis, nous suivons, ils suivent	je suivais	je suivis	je suivrai	je suivrais	que je suive, que nous suivions	suis! suivons! suivez!	suivant	suivi
tenir[14]	je tiens, nous tenons, ils tiennent	je tenais	je tins, nous tînmes, vous tîntes, ils tinrent	je tiendrai	je tiendrais	que je tienne, que nous tenions, qu'ils tiennent	tiens! tenons! tenez!	tenant	tenu
venir[15] (être)	je viens, nous venons, ils viennent	je venais	je vins, nous vînmes, vous vîntes, ils vinrent	je viendrai	je viendrais	que je vienne, que nous venions, qu'ils viennent	viens! venons! venez!	venant	venu
vivre	je vis, nous vivons, ils vivent	je vivais	je vécus	je vivrai	je vivrais	que je vive	vis! vivons! vivez!	vivant	vécu

voir	Je vois, nous voyons, ils voient	je voyais	je vis	je verrai	je verrais	que je voie, que nous voyions	vois! voyons! voyez!	voyant	vu
vouloir	Je veux, nous voulons, ils veulent	je voulais	je voulus	je voudrai	je voudrais	que je veuille, que nous voulions, qu'ils veuillent	veuille! veuillons! veuillez!	voulant	voulu

1. De même: recevoir
2. De même: peindre, éteindre, craindre, plaindre, joindre
3. De même: défendre, descendre, entendre, mordre, pendre, rendre, répondre, tendre, vendre
4. De même: abattre, combattre
5. De même: construire, détruire, introduire, produire, traduire
6. De même: apparaître, disparaître, paraître
7. De même: recevoir
8. De même: décrire
9. De même: permettre, promettre, remettre
10. De même: couvrir, découvrir, offrir, souffrir
11. De même: dormir, sentir, servir, sortir
12. De même: apprendre, comprendre
13. De même: sourire
14. De même: appartenir, contenir, obtenir, retenir
15. De même: devenir, revenir, se souvenir

VOCABULAIRE FRANÇAIS-ARMÉNIEN

A

abbaye [abei] f – աբբայարան
aboiement m – հաչոց
aboyer – հաչալ
abricot m – ծիրան
absolu, **-e** – բացարձակ
absolument – անշուշտ, անպայման
abstrait, **-e** – վերացական
absurde – անհեթեթ
abusif, -ve – չափազանց, չափից դուրս
accès m – մուտք; avoir ~ մուտք ունենալ
accompagner qn – ուղեկցել
accord m – համաձայնություն être d'~ համաձայն լինել
accueillir – ընդունել, դիմավորել
accusé, **-e** – մեղադրյալ
achat m – գնում; faire des ~ գնումներ կատարել
acheminer – ուղղորդել, տանել
acheter qch à qn – գնել
acide – թթու
acier m – պողպատ
activité f – գործունեություն
actuellement – այժմ, ներկայումս
addition f – 1. գումարում 2. հաշիվ (ռեստորանում)
administratif, **–ve** – վարչական
admiration f – հիացմունք
admirer qn, qch – հիանալ
adolescent, **-e** m f – պատանի
adopter qn, qch – ընդունել
adorer qn, qch – պաշտել
adoucir – 1. քաղցրացնել 2. մեղմացնել
adresse f - հասցե
adresser (s') à qn – դիմել
adroit, -e - ճարպիկ, հնարամիտ
aérien, –ne – օդային
aéronautique f – օդանավաշինություն
affaire f – գործ
affamé, -e – քաղցած, սովահար
affectif, **–ve** – հուզական
affluent m – վտակ
affoler (s') – գլուխը կորցնել, դես ու դեն ընկնել, խենթանալ
âge m – տարիք
âgé, -e – տարեց, մեծահասակ
agence f – գործակալություն, ~ d'emploi աշխատանքի տեղավորման գործակալություն
agir – գործել; il s'agit de բանն այն է, որ
agiter – թափահարել
agneau m – գառ
agricole – գյուղատնտեսական
agriculture f – գյուղատնտեսություն
agrumes m pl. – ցիտրուսային բույսեր
aide f – օգնություն
aider qn à + inf. – օգնել
ail [aj] m – սխտոր
ailleurs - ուրիշ տեղ, այլուր
aimable – սիրալիր
ainsi – այսպես, այսպիսով
air m – 1. օդ 2. տեսք
ajourner qch – հետաձգել
ajouter qch – ավելացնել
alimentaire – սննդի, պարենային, մթերային
allée f – ծառուղի
allemand, -e – գերմանական
aller à – գնալ
allonger (s') –1. փռվել, տարածվել 2. պառկել
allumer qch – վառել
allure f – 1. քայլվածք 2. ընթացք, արագություն 3. կեցվածք, շարժուձև
altitude f – բարձրություն

amande f – նուշ
ambassade f – դեսպանություն
âme f – հոգի
ami, **-e** – բարեկամ; petit (e) ~ (e) սիրած տղա, սիրած աղջիկ; au besoin on connaît l'~ դժբախտության մեջ են ճանաչում իսկական բարեկամին
amitié f – բարեկամություն; les petits cadeaux entretiennent l'amitié փոքրիկ նվերները բարեկամության պահպանման գրավականն են
amuser qn – զվարճացնել s'~ զվարճանալ
an m – տարի
année f – տարի, թվական
ancêtre m – նախնի
ancien, **–ne** – 1. հին 2. նախկին
âne m – էշ
animal m – կենդանի
animé, **-e** – աշխույժ, բանուկ
année f – տարի
annoncer qch à qn – հայտարարել
annuel, – le - տարեկան, ամենամյա
antique – հին
apercevoir qn, qch – նկատել
apparaître – հայտնվել
appareil m – սարք, ապարատ
appartement m – բնակարան
appeler qn – 1. կանչել 2. կոչել 3. զանգահարել; s'~ կոչվել, անվանվել
appétit m – ախորժակ
applaudir qn – ծափահարել
application f – ջանասիրություն
apprécier – գնահատել
apprendre qch – 1. սովորել 2. տեղեկանալ, իմանալ 3.~ qch à qn, ~ à qn à + inf. սովորեցնել
approcher – 1. մոտենալ 2. qch de qch մոտեցնել; s'~ de մոտենալ
après – հետո; d'~ ըստ; après–demain վաղը չէ մյուս օրը
arbitre m – մրցավար
arbuste m - փոքրիկ թուփ, թփիկ
arche f de Noé – Նոյան տապան
argent m – 1. փող 2. արծաթ; jeter l'~ par les fenêtres փողը վատնել, մսխել
argumenter–փաստարկել, փաստարկներ բերել
armoire f – պահարան, զգեստապահարան
arôme (arome) m – բույր, բուրմունք
arrêter (s') – կանգնել, կանգ առնել
arrivée f – գալը, ժամանելը, հասնելը
arriver – 1. ժամանել, գալ, հասնել 2. պատահել 3. ~ à + inf. կարողանալ
arrondi, **-e** – կլորացած
arroser – ջրել, ոռոգել
arrosoir m – ցնցուղ
artère f – 1. զարկերակ 2. մայրուղի
artificiel, **-elle** – արհեստական
ascenseur m – վերելակ; prendre l'~ վերելակ նստել; monter en ~ վերելակով բարձրանալ
aspirateur m – փոշեկուլ; passer l'~ փոշեկուլով մաքրել
assaillir – հարձակվել, գրոհել
astronomique – աստղագիտական
assurer qch à qn – վստահեցնել
attacher qch – կապել
attendre qn, qch – սպասել
attirer qn – հրապուրել, գրավել
attraper – բռնել, որսալ
auberge de la jeunesse – հյուրանոց, տուրբազա
aubergine f – սմբուկ
autant – այդքան
auteur m – հեղինակ
autoévaluer – ինքն իրեն գնահատել
autoritaire – ազդու, տիրական
autorité f – հեղինակություն; իշխանություն

autrefois – առաջ, անցյալում
avancer (s') – առաջանալ, առաջ գնալ
avantage m – օգուտ, առավելություն
avenir m – ապագա
aventurier m – արկածախնդիր
avenue f – պողոտա
avion m – ինքնաթիռ
avis m – կարծիք
avocat m – փաստաբան

B

baccalauréat (bac) m – բակալավր
bagage m – ուղեբեռ
bague f – մատանի
baguette f – 1. ձեռնափայտ 2. հացի տեսակ
baigner – ողողել; se ~ լողանալ
baigneur, **-euse** m f – լողացող
baignoire f – լոգարան, վաննա
bâiller – հորանջել
bain m –1. լոգանք 2. բաղնիք; salle f de ~s լոգարան; prendre un ~ լոգանք ընդունել; prendre un ~ de soleil – արևի լոգանք ընդունել
bande f – կապ, ժապավեն
banlieue f – արվարձան
barbu, -e – մորուքավոր
barque f – մակույկ, նավակ
bas m – գուլպաներ
bas, **-se** – ցածր
base f – հիմք; de ~ հիմնական
basilic m – ռեհան
basse–cour f – թռչնանոց
bateau m – նավ
bâtir – կառուցել
battre qn – ծեծել 2. բաբախել; se ~ կռվել
bavarder – շատախոսել
beau–frère m – փեսա (քրոջ ամուսինը); տագր, աներորդի
beau–père m – սկեսրայր; աներ
beauté f – գեղեցկություն
bêche f – բահ
beignet m – փքաբլիթ
bêler – մկկալ, մայել
belle–mère f – սկեսուր; զոքանչ
belle–sœur f – հարս (եղբոր կինը); տալ, քենի
bercer – օրորել
berger, **–ère** m f – հովիվ
besoin m – կարիք; avoir ~ de կարիք ունենալ; au ~ on connaît l'ami դժբախտության մեջ են ճանաչում իսկական բարեկամին
bétail m – անասուններ
bête f – կենդանի, անասուն, գազան
bête - հիմար
bêtise f – հիմարություն
betterave f – ճակնդեղ
beurre m – կարագ
bible f – աստվածաշունչ
bien–être m – բարեկեցություն
bière f – գարեջուր
bijouterie f – ոսկերչական իրերի խանութ
bijoutier m – ոսկերիչ
bille f – գնդիկ
blanc, blanche – սպիտակ
blanchir – սպիտակել; սպիտակեցնել
blé m – ցորեն; battre le ~ ցորենը կալսել
blesser – վիրավորել, նեղացնել
blond, **-e** – շիկահեր, խարտյաշ
bœuf m – եզ
Bohémien, **–ne** m f – գնչու
boire qch – խմել
bois m – 1. անտառ 2. փայտ
boisé, **-e** – անտառապատ
boisson f – խմիչք

boîte f – տուփ; ~ aux (à) lettres – փոստարկղ
bon, **–ne** – 1. լավ 2. բարի 3. համեղ
bonbon m – կոնֆետ
bonheur m – երջանկություն
botte f – կապ (կանաչու)
boucherie f – մսի խանութ
bouclé – գանգուր
bouffe f – ուտելիք
bouillabaisse f – ձկնապուր
boulot m – գործ, աշխատանք
boutique f – խանութ
branche f – 1. ճյուղ 2. կոթ (ակնոցի)
brebis f – ոչխար
brevet m– վկայական
brillant, **-e** – փայլուն
briller – փայլել
brique f – աղյուս
brosse f – խոզանակ; ~ à dents ատամի խոզանակ
brouette f – ձեռնասայլակ
bruit m – աղմուկ; faire du ~
brouillard m - մշուշ, մառախուղ
brûlant, **-e** – կիզիչ, այրող
brumeux, **-euse** – մառախլապատ
brun, **-e** – թուխ, թխահեր
brusquement – հանկարծակի
bruyant, **-e** – աղմկոտ
bûcheron m – փայտահատ
bureau m – 1. գրասենյակ 2. գրասեղան; ~ de poste փոստի բաժանմունք
bus [bys] m – ավտոբուս
but m – նպատակ; dans le ~ de նպատակով

C

cacher qch – թաքցնել
cadeau m – նվեր
calme – հանգիստ, հանդարտ
calvados [kalvados] m – խնձորօղի
campeur m – զբոսաշրջիկ
camping [kãpiŋ] faire du ~ – հանգիստն անցկացնել ճամփորդությամբ՝ վրանի տակ
canapé m – բազմոց
candidat m – թեկնածու
canot m – մակույկ
cantatrice f – օպերային երգչուհի
cantine f – ճաշարան, բուֆետ
caqueter – կռթկրթալ, կչկչալ
carnet m de notes – օրագիր
carotte f – ստեպղին, գազար
carpe f – ծածան
carré, **-e** – քառակուսի
carrière f – գործունեություն, կարիերա
cassette f – 1. արկղիկ, զարդատուփ 2. ձայներիզ
cassoulet m – կերակրատեսակ (սպիտակ լոբով և սագի, բադի, խոզի կամ ոչխարի մսով)
catastrophe f – աղետ
cathédrale f – մայր տաճար
cause f – պատճառ; à ~ de պատճառով
causer – պատճառել
causer – զրուցել
cave f – նկուղ
ceinture f – գոտի
célèbre – հայտնի
célébrer – տոնել, նշել
célibataire m f – ամուրի
cendre f – մոխիր
cendrier m – մոխրաման
cercle m – շրջանակ, շրջան
céréale f – հացահատիկ
cerise f – կեռաս
certain, **-e** – 1. ստույգ, հավաստի 2. հաստատ, որոշակի
certificat m – 1. վկայական 2. տեղեկանք

cerveau m – ուղեղ
cesser qch, de + inf. – դադարել, դադարեցնել
chacun, **-e** – յուրաքանչյուրը
chaîne f – 1. շղթա 2. լեռնաշղթա
chaleur f – շոգ
champ m – դաշտ
changer de – 1. փոխել 2. փոխվել
chaque – յուրաքանչյուր
charcuterie f – երշիկեղենի խանութ
charme m – հմայք
charmer qn – հմայել, գերել, հրապուրել
charrue f – գութան
châtain, **-e** – շագանականեր
chauffage m – ջեռուցում
chauffe–bain m – ջրատաքացուցիչ
chauffer – տաքացնել; se ~ տաքանալ
chaussettes f – կիսագուլպա
chaussures f – կոշիկ
chef m – ղեկավար
chef–d'œuvre m – գլուխգործոց
chemin m – ճանապարհ
cheminée f – 1. բուխարի 2. ծխնելույզ
chemise f – վերնաշապիկ
chemisier m – կանացի վերնաշապիկ
chêne m–կաղնի
cher [ʃɛr], **chère** – սիրելի, թանկագին
chercher qn, qch – փնտրել
cheval m – ձի; monter à ~ ձի նստել
cheveux m pl. – մազեր
chez–soi m – տուն, բնակարան
chiche – այդ էր պակաս
chic – հոյակապ, հիանալի
choc m – ցնցում
chocolat m – 1. շոկոլադ 2. կակաո
choisir – ընտրել
chômage m – գործազրկություն
choucroute f – կերակրատեսակ (թթու կաղամբով և նրբերշիկով)
chouette – հիանալի
chou–fleur m – ծաղկակաղամբ
chrétien, **–ne** – 1. քրիստոնեական 2. (m, f) քրիստոնյա
ci–contre – դիմացը
cidre m – խնձորոզի
ciel m – երկինք
cigogne f – արագիլ
cime f – գագաթ, կատար
circonstance f – հանգամանք
civilisation f – քաղաքակրթություն, մշակույթ
clair, **-e** – լուսավոր
cloche f - զանգ, զանգակ
cochon m – խոզ
code m **civil** – քաղաքացիական օրենսգիրք
cœur m – սիրտ
coiffé, **-e** – սանրված
coiffeur, **-euse** m f – վարսավիր
coin m – անկյուն; au ~ de անկյունում
collant m – զուգագուլպա
collègue m f – գործընկեր
collier m – մանյակ
colline f – բլուր
colonie f **de vacances** – ճամբար
colonne f – սյունակ
colorer – ներկել
combat m – մարտ, կռիվ
combien (de) – քանի՞, որքա՞ն
commander – հրամայել
comme –1. քանի որ 2. ինչքան, որքան 3. նման, պես
commémorer – նշանավորել, հիշատակը նշել
commencement m – սկիզբ
commencer – 1. qch, à + inf. – սկսել 2. սկսվել
comment – ինչպե՞ս
commerçant m – առևտրական

commerce m – առևտուր
commettre qch – կատարել
communal, **-e** – համայնական
communauté f – ընկերակցություն, ընդհանրություն, համայնք
comparer – համեմատել, բաղդատել
compassion f – կարեկցանք, խղճահարություն
compartiment m – ճամփորդախցիկ
compléter – լրացնել
composer(se) – բաղկացած լինել
compréhension f – հասկանալը
comprendre qn, qch – հասկանալ
compter – հաշվել; ~ sur հույս դնել
concerner qn, qch - վերաբերել մի բանի
concierge m f – դռնապան
concombre m – վարունգ
concordance f – համաձայնություն
concours m – մրցույթ
condition f – պայման
conditionnel, – le – պայմանական
conduire – 1. à տանել 2. qn ուղեկցել 3. ~ une voiture ավտոմեքենա վարել
conduite f – վարք
confiance f – վստահություն
confier (se) – վստահել
confortable – հարմարավետ
connaissance f – 1. ծանոթ, ծանոթություն faire ~ avec qn, faire la ~ de qn ծանոթանալ 2. les ~s գիտելիք
connaître qn, qch – 1. ճանաչել 2. իմանալ, գիտենալ
connu, **-e** – հայտնի
conquête f – նվաճում
consacrer qch à qn – նվիրել
conserver qch – պահպանել
considérer – դիտել
constater – հաստատել, հավաստել, արձանագրել
construction f – կառուցում, շինարարություն
contact [–kt] m – շփում, հարաբերություն, entrer en ~ շփվել
content, **-e** – գոհ
conteur m – պատմող
continent m – մայր ցամաք
continental, **-e** – ցամաքային
continuer - 1. qch; de (à) + inf. շարունակել 2. շարունակվել
contraire m – հակառակը
contribuer – նպաստել
convaincre qn à + inf. – համոզել
convenable – համապատասխան
convenir - 1. համաձայնվել, ընդունել 2. պայմանավորվել
conversation f – խոսակցություն, զրույց
convoquer qn – հրավիրել, կանչել
copain m, **copine** f – ընկեր, ընկերուհի; սիրած տղա, սիրած աղջիկ
coquet, –te – պճնամոլ
coquillage m – խեցի
correspondre à qch – համապատասխանել
côte f – ափ
côté m – կողմ; à ~ de կողքին
coteau m – 1. բլուր 2. լանջ
cou m – վիզ, պարանոց
coucher – գիշերել se ~ 1. պառկել քնել 2. մայր մտնել
coudre – կարել, կար անել
couloir m – միջանցք
coup m – հարված; tout à ~ հանկարծ; un ~ d' Etat – պետական հեղաշրջում; ~ de soleil – արևահարություն
couper qch – կտրել, հատել
cour f – բակ
courage m – քաջություն, խիզախություն

courageux, **-euse** – քաջ, խիզախ
courant m – հոսանք; être au ~ de տեղյակ լինել
courgette f – դդմիկ
courrier m – փոստառաքում
cours m – դաս ; au ~ de –
court, **-e** – կարճ
couteau m – դանակ
coûter – արժենալ
couturière f – դերձակուհի
couvert m – սպասք; mettre le ~ սեղան գցել
couvrir – ծածկել; se ~ de ծածկվել
créateur m – ստեղծող
création f – ստեղծում, արարում
crème f **fraîche** – թթվասեր
crêpe f – բլիթ
cri m – ճիչ
crier – բղավել, գոռալ
croire – հավատալ
croiser – խաչել
croisière f – ծովային շրջագայություն
croix f – խաչ
crudité f pl. – հում բանջարեղեն ու մրգեր
cueillir – քաղել
cuir m – կաշի
cuire qch – եփել
cuisine f – խոհանոց; faire la ~եփել-թափել, կերակուր պատրաստել
cuisiner – եփել-թափել
cuisinier, **–ère** m f – խոհարար, խոհարարուհի
cuisinière f – օջախ; ~ à gaz գազօջախ; ~ électrique սալօջախ, էլեկտրավառարան
cuisse f – ազդր
cuivre m – պղինձ
culminant, **-e** – ամանաբարձր
culotte f – 1. կարճ տաբատ 2. կիսավարտիք
cultiver – մշակել
curatif, – **ve** - բուժական
curriculum vitae [kyrikylɔm vite] – կենսագրական տվյալներ
curieux, **-euse** – հետաքրքրասեր
cycliste m **–** հեծանվորդ

D

danger m – վտանգ
dangereux, **-euse** – վտանգավոր
danser – պարել
davantage – ավելի, ավելի շատ
débarasser (se) – ազատվել
déborder – ափերից դուրս գալ, վարարել
debout – կանգնած, ոտքի վրա
débrouiller (se) – կողմնորոշվել, ելք գտնել
décider – 1. qch, de + inf. որոշել 2. qn à + inf. համոզել
décorateur, – trice – գեղազարդիչ, դեկորատոր
décourager(se) – հուսալքվել
découvrir – բացահայտել, հայտնագործել
décrire – նկարագրել, պատկերել
défaut m – թերություն
défendre qn – 1. պաշտպանել 2. ~ à qn de+inf. – արգելել
défilé m – երթ, տողանց
définir – բնորոշել, սահմանել
définition f – սահմանում, բնորոշում
dehors – դուրսը, դրսում; au ~ դրսում
déjeuner m – նախաճաշ; petit ~ առավոտյան նախաճաշ
déjeuner – նախաճաշել
délicieux, **-euse** – չքնաղ, հրաշալի, սքանչելի, հիանալի
délinquance f – հանցագործություն
délivrer – ազատագրել

déluge m – ջրհեղեղ
demain – վաղը
demander – 1. qch à qn հարցնել 2. ~ à qn de + inf. խնդրել
déménager – բնակարանը փոխել
dent f – ատամ
dentelle f – ժանյակ
dentifrice m – ատամի մածուկ
dentiste m f – ատամնաբույժ
départ m – մեկնում
dépêcher(se) – շտապել
dépenser – ծախսել
déposer qch – դնել
depuis – ի վեր
derrière – ետևում
descendre – իջնել
désert m – անապատ
désert, **-e** – ամայի
désespérer (se) – հուսահատվել, հուսալքվել
description f – նկարագրություն
désigner – 1. նշել, անվանել 2. ցույց տալ, նշանակել
désir m – ցանկություն, փափագ
désirer qch, + inf. – ցանկանալ
désolé, **-e (être)** վշտանալ, désolé!– ցավում եմ
dessert m – աղանդեր
détail m – մանրամասնություն
détruire – կործանել
développement m – զարգացում
développer – զարգացնել; se ~ զարգանալ
devenir – դառնալ
deviner qch – գուշակել
devoir m – տնային առաջադրանք
devoir – պետք լինել, պարտավոր լինել
dévorer qn, qch –1. խժռել 2. կլանել
dévouement m – նվիրվածություն
dictionnaire m – բառարան
différent, **-e** – տարբեր
difficile – դժվար
diminutif, –ve – փոքրացուցիչ
dîner – ճաշել
dîner m – ճաշ
dire qch à qn – ասել
direct, **-e** – ուղիղ, ուղղակի
direction f – ուղղություն
diriger (se) vers – ուղղվել դեպի
discuter – քննարկել, բանավիճել
disparaître - անհետանալ
disparition f - անհետացում
disperser (se) – ցրվել
disposition f – դիրք
disputer(se) – վիճել
distinguer – տարբերակել, զանազանել
distribuer qch – բաժանել
divorce m – ամուսնալուծություն
dominer qch – տիրել, իշխել
dommage m – վնաս
donner qch à qn - տալ; ~ sur բացվել, նայել
dorer (laisser) – տապակել
dormir – քնել
dos m – մեջք
douane f – մաքսատուն
douceur f – մեղմություն
doué, **-e** – ընդունակ, շնորհալի, օժտված
douleur f – ցավ, վիշտ
douter – կասկածել
doux, douce – 1. մեղմ, փափուկ 2. քաղցր
dresser(se) – խոյանալ
droguiste m – 1. տնտեսական ապրանքների խանութ 2. դեղավաճառ

droit m – իրավունք; avoir le ~ de իրավունք ունենալ
droit, **-e** – աջ
droit – ուղիղ
durcir – 1. ամրապնդել 2. կարծրացնել
durable – տևական, երկարատև
durée f – տևողություն
durer – տևել

E

eau f – ջուր ~ douce – քաղցրահամ ջուր; ~ potable – խմելու ջուր; ~ salée – աղի ջուր; il n'est pire eau que l'eau qui dort –մարմանդ գետից վախեցիր
éblouissant, **e** – շլացնող
ébranler – 1. տեղից խախտել, սասանել 2. *փխբ.* հուզել, խռովել
écarter – 1. (մի կողմ) քաշել 2. հեռացնել
échapper(s') – փախչել
écharpe f – շարֆ
éclairer – լուսավորել
éclater – պայթել, սկսվել
éclipse f – խավարում
école f – դպրոց; ~ maternelle մանկապարտեզ; ~ primaire տարրական դպրոց; ~ secondaire միջնակարգ դպրոց; les grandes éoles մասնագիտացված բարձրագույն ուսումնական հաստատություն
économe – խնայող
écouler(s') – անցնել, սահել, հոսել
écouter qn, qch – լսել
écosser – կճպել, կլպել (ոլոռ)
écrire qch à qn – գրել
écriteau m – ցուցանակ
écureuil m – սկուռիկ
éducatif, **–ve** – կրթական
éducation f – դաստիարակություն
effeuiller – թերթիկները պոկել
effrayé, **-e** – սարսափած
église f – եկեղեցի
électricien m – էլելկտրիկ
élément m – տարր, բաղկացուցիչ մաս
élevage m – անասնաբուծություն
élever – 1. դաստիարակել 2. աճեցնել, բուծել 3. բարձրացնել
éleveur m – անասնաբույծ
éloge m – գովք
éloigner(s') – հեռանալ
embarcadère m – նավակայան
embarrasser qn – նեղել, նեղ դրության մեջ դնել
embellir – 1. գեղեցկանալ 2. գեղեցկացնել
emblème m – խորհրդանիշ
embouteillage m – խցանում
embrasser qn – համբուրել
émission f – հաղորդում
emmener qn [ãmne] – տանել
émouvant, **-e** – հուզիչ
empêcher – խանգարել, խոչընդոտել
empereur m – կայսր
empire m – կայսրություն
employer qch – գործածել
emporter qch – տանել
empressement m - 1. ճիգ, ջանք 2. շտապողականություն
emprunter qch à qn - փոխ առնել
ému, **-e** – հուզված
encombrer – կուտակել, իրար վրա լցնել, խցանել
encore – 1. դեռ 2. նորից, կրկին, դարձյալ, էլի ևս; pas ~ դեռևս ոչ
encourager qn – ոգևորել
endroit m – տեղ
enfance f – մանկություն
enfariné, **-e** – ալրոտ
enfer m – դժոխք

enfin – վերջապես
enfuir(s'~) – փախչել
énigmatique – առեղծվածային
enivrer – արբեցնել
enlever qch – հանել
ennemi [ɛnmi] m – թշնամի
ennui [ãnyi] – ձանձրույթ
ennuyer(s') – ձանձրանալ
ennuyeux, **– euse** – ձանձրալի
enregistrer qch – ձայնագրել
enrichir – հարստացնել
enseignement m – կրթություն
enseigner qch à qn – դասավանդել
ensoleillé, **-e** – արևոտ
entendre qn, qch – լսել; s'~ պայմանավորվել
entendu! – պայմանավորվեցինք
enterrement m – թաղում
enterrer qn, qch – թաղել
entier, **–ère** – ամբողջ, ողջ
entièrement – ամբողջովին
entourer de qch – շրջապատել
entraînement m – մարզում
entraîner(s') – մարզվել
entraîneur m – մարզիչ
entrée f – 1. մուտք 2. առաջին կերակրատեսակ
entrer – 1. մտնել 2. ընդունվել
entretenir qch – պահպանել, պահել
enveloppe f – ծրար
envahir – նվաճել, գրավել
envie f – ցանկություն; avoir ~ de ցանկանալ
environs m pl. – շրջակայք
environ – մոտավորապես
envoyer qch à qn – ուղարկել
épanouir(s') – փթթել
éphémère – ժամանակավոր, անցողիկ
épi m – հասկ
épicerie f – նպարեղենի խանութ
épiderme m – ենթամաշկ
épinard m – սպանախ
épique – դյուցազներգական
éplucher qch – կլպել
époque f – ժամանակաշրջան, դարաշրջան
éprouver – 1. փորձել, ստուգել 2. զգալ
équestre – ձիու, ձիերի ; statue ~ ձիարձան
équilibré, -e – հավասարակշռված
équipe f – թիմ
équivalent m – համարժեք
erreur f – սխալ; par ~ սխալմամբ
escalade f – մագլցում
escalier m – աստիճան
escargot m – խխունջ
esclave m f – ստրուկ
espèce f – տեսակ
espérer + inf. – հուսալ
essai m – ակնարկ
essence f – 1. էություն, բնություն 2. բենզին, վառելանյութ
essayer qch, de + inf – փորձել, ջանալ
essor m – 1. թռիչք, սլացք 2. առաջընթաց, բարգավաճում
étable f – գոմ
étaler – փռել, ցուցադրել
état m – 1. վիճակ 2. Etat – պետություն
éteindre qch – հանգցնել
étendre(s') – փռվել, տարածվել
éternel, **–le** – հավերժական
étinceler – փայլփլել
étoile f – աստղ
étoilé, -e – աստղազարդ
étonnement m – զարմանք
étonner qn – զարմացնել; s'~ զարմանալ
étouffer – խեղդվել, շնչահեղձ լինել

étranger, –ère – արտասահմանյան, օտարազգի
être m – էակ
étroit, -e – նեղ
étude f – ուսում; faire ses études սովորել
étudiant, -e m f – ուսանող
étudier – 1. ուսանել, սովորել 2. ուսումնասիրել
euro m – եվրո
évier m – խոհանոցի կոնք
éviter qch – խուսափել
exact, -e – ճշգրիտ
examiner – 1. քննել 2. զննել
exclamatif, –ve – բացականչական
excellent, -e – գերազանց, հիանալի
exciter –1. հարուցել, առաջացնել 2. (à) դրդել, մղել
exécuter – 1. կատարել, իրագործել 2. մահապատժի ենթարկել
exigeant, -e – պահանջկոտ
exister – գոյություն ունենալ
exotique – տարաշխարհիկ
expliquer qch à qn – բացատրել
exposer – 1. ցուցադրել, ի ցույց դնել 2. շարադրել, նկարագրել
exposition f – ցուցահանդես
expression f – արտահայտություն
expressif, –ve – արտահայտիչ, կենդանի
exprimer – արտահայտել
exquis, -e – 1. համեղ 2. չքնաղ, հիասքանչ
extérieur, -e – արտաքին
extermination f – բնաջնջում, ոչնչացում
extrait m – հատված
extraordinaire – արտակարգ, արտասովոր

F

fabriquer - արտադրել
fabuleux, -euse - առասպելական, դիցաբանական
façade f – ճակատ (շենքի)
face f – դեմք; en ~ de դիմացը
facile – հեշտ
façon f – ձև, տեսակ
facteur m - 1. փոստատար 2. գործոն
faire – անել, կատարել
fait m – փաստ
falaise f - առափնյա ժայռ
famille f – ընտանիք
farine f - ալյուր
fatalement - անխուսափելիորեն
fatigant, **-e** – հոգնեցուցիչ
fatigue f – հոգնածություն
fatigué, -e – հոգնած
faucher – հնձել
faucheur m – հնձվոր
faute f – սխալ
fauteuil m – բազկաթոռ
faux f - գերանդի
faux, fausse– 1. սխալ 2. կեղծ
féminin, -e – 1. իգական 2. կանացի
fenaison f – խոտհունձ
fenouil m – սամիթ
férié, -e – ոչ աշխատանքային, տոնական օր
fertile – բերրի
festival m – փառատոն
fête f – տոն
fêter – տոնել
feu m – կրակ; ~ d'artifice հրավառություն
feuille f – տերև ~ morte չորացած տերև
feuilleton m –հեռուստասերիալ
fève f - բակլա
fiancé, -e m f – նշանած

fiche f – քարտ, remplir une ~ քարտը լրացնել
fidèle – հավատարիմ
fier [fjɛr], **–ère** – հպարտ
fièrement – հպարտորեն
figue f – թուզ
figure f – դեմք
filer – սլանալ
fin f – վերջ
fin, -e – նուրբ
finement – նրբորեն
fixer -1. ամրացնել 2. հաստատել, նշանակել 3. կենտրոնացնել, սևեռել
fleur f – ծաղիկ
fleurir – ծաղկել
fleuve m – գետ
fluvial, -e - գետային
fois f – անգամ
folklore m – ժողովրդական բանահյուսություն
fonctionner - աշխատել
fonder qch – հիմնել, հիմնադրել
fontaine f – 1. շատրվան 2. աղբյուր
force f – ուժ
forestier m – անտառապահ
forêt f – անտառ
formation f – 1. կազմավորում, ձևավորում 2. կրթություն
formidable – հոյակապ, ցնցող
formulaire m - հարցաթերթիկ, բլանկ
fort, -e – ուժեղ
four m **à micro–ondes** – միկրոալիքային փուռ
fournil [furni] m – հացի փուռ
foyer m – օջախ, ընտանիք
frais, fraîche – 1. թարմ 2. զով
fraise f – ելակ
frapper qn – ծեծել, հարվածել; ~ à la porte դուռը թակել 3. ~ qn զարմացնել
fréquent, -e – հաճախակի
friandise f – քաղցրավենիք
frissonner – սարսռալ, դողալ
froid, -e – սառը, ցուրտ; il fait ~ ցուրտ է
fromage m – պանիր
frontalier, -e – սահմանային
frontière f – սահման
frotter – քսել, սրբել, մաքրել
fruit m – միրգ
fruitier, –ère – մրգատու, պտղատու
fuir – փախչել, խույս տալ
fumer – ծխել
furieux, -euse – կատաղի, մոլեգին

G

gagner qch – 1. շահել 2. վաստակել; ~ sa vie ապրուստը վաստակել 3. հասնել
gai, -e – զվարթ, ուրախ
gaieté f – զվարթություն
galerie f **des Beaux – Arts** – պատկերասրահ
garder – հսկել, պահել, պահպանել
gardien m – պահակ, պահապան
gare f – կայարան
garer (la voiture) – մեքենան կանգնեցնել
gars [ga] m – տղա
gauche – ձախ
gêner qn – նեղություն տալ, նեղել
généraliste m f – թերապևտ
généreux, -euse – առատաձեռն, մեծահոգի
génial, -e – հանճարեղ
gens m pl. – մարդիկ
gentil, -le – սիրալիր
gentiment – սիրալիր կերպով
gerbe f – փունջ
gesticulation f – շարժումներ, ձեռնածություն
gibier m – որսի միս

gifle f – ապտակ
gigot m – ազդրամիս (կենդանու, մասնավորապես ոչխարի)
glace f – 1. սառույց 2. պաղպաղակ 3. հայելի
glacial, -e – սառը
glacier m – սառցադաշտ
glisser – սահել
gloire f – փառք
glorifier qn, qch – փառաբանել
gousse f ; ~ d'ail
goût m – 1. համ 2. ճաշակ
goûter qch – 1. ճաշակել 2. համտեսել
gouvernement m – կառավարություն
gouverner qch – կառավարել
grâce à – շնորհիվ
graine f – սերմ
gratuit, -e – ձրի
grave – լուրջ
gravement – լրջորեն
gravir – մագլցել, բարձրանալ
grec, grecque – հույն, հունական
Grèce f – Հունաստան
grimper – մագլցել
gros, -se – 1. խոշոր 2. գեր 3. հաստ
grossièreté f – կոպտություն
grossir – 1. խոշորանալ 2. գիրանալ
grotte f – քարանձավ
gruyère m – շվեյցարական պանիր
guérir – 1. առողջանալ 2. բուժել
guerre f – պատերազմ
guillotine f – գլխատող սարք

H

habiller(s') – հագնվել
habitant m – բնակիչ
habiter – բնակվել
habituel, – **le** - սովորական, առօրյա
hacher – (մանր) կտրատել
haine f – ատելություն
haïr – ատել
haltérophile m f – ծանրամարտիկ, ծանրորդ
hameau m – փոքրիկ գյուղ, ագարակ
hangar m – 1. մարագ 2. ծածկ
haricot m – լոբի
hâter (se) – շտապել
hebdomadaire m – շաբաթաթերթ
herbe f – 1. խոտ 2. pl. կանաչի
hérétique m f – հերետիկոս, ուրացող
hésiter – վարանել, տատանվել
heure f – ժամ; tout à l'~ հենց հիմա, քիչ առաջ; de bonne ~առավոտ կանուխ
heureux, -euse – երջանիկ
hier – երեկ
hirondelle f – ծիծեռնակ
histoire f – պատմություն
historique – պատմական
honte f avoir ~ – ամաչել
honteux, -euse – ամոթալի
horaire m – չվացուցակ
horloge f – ժամացույց
horloger, -ère – ժամացուցի
hors–d'oœvre m – խորտիկ
hôte m – հյուր
hôte m **hôtesse** f – տեր, տիրուհի
hôtesse f **d'accueil** – դիմավորող անձ
houblon m – գայլուկ (բույս)
huile f – ձեթ
huître f – ոստրե
humide – խոնավ

I

idée f – միտք, գաղափար
identité f – նույնություն, ինքնություն
illuminateur m – լուսավորիչ
image f – պատկեր
imaginer – պատկերացնել
imiter – նմանակել, ընդօրինակել

immense – անծայրածիր
immeuble m – շենք
impénétrable – անանցանելի
imperméable m – անջրանցիկ թիկնոց, վերարկու
importance m – կարևորություն
important, -e – կարևոր
importer – կարևոր լինել; n'importe quel, –le ցանկացած
incapable - անընդունակ
incendie m – հրդեհ
inconnu m – անծանոթ (մարդ)
inconvénient m – 1. անհարմարություն 2. արգելք, խոչընդոտ
indépendamment – ինքնուրույն, անկախ
indépendance f - անկախություն
indifférent, -e – անտարբեր
indignation f – զայրույթ, ցասում
indiquer qch à qn – ցույց տալ, նշել
individu m – անհատ
individuel, –le – անհատական, անձնական
indulgent, **-e** – հանդուրժող, ներողամիտ
infester – 1. ավերել, ամայացնել 2. վխտալ
infirmier, -ère – սանիտար, սանիտարուհի, հիվանդապահ, բուժքույր
informaticien, -ne – ծրագրավորող
informatique f – ծրագրավորում
injustice f – անարդարություն
inondation f – ջրհեղեղ
inquiéter qn - անհանգստացնել; s'~ անհանգստանալ
inquétude f – անհագստություն
inscrire qn -գրանցել
inséparable – անբաժան, անբաժանելի
insertion f – ներգրավում, ներառում
inspirer qn – ներշնչել
installer(s') – տեղավորվել
instant m – պահ
instruction f – կրթություն
insupportable – անտանելի
intégrer (se) - միանալ, միաձուլվել
intellectuel, –le – մտավոր
intelligent, -e – խելացի
intéresser qn – հետաքրքրել; s'~ à qn, à qch - հետաքրքրվել
interlocuteur m – զրուցակից
interrogation (interro) f – հարցում
interrompre qch, qn – ընդհատել
inventer – հայտնագործել, գյուտ անել
inventeur m – գյուտարար
invisible – անտեսանելի
invité, -e m f – հյուր
inviter qn à qch, à + inf.– հրավիրել
ironique – հեգնական
irremplaçable – անփոխարինելի

J

jaillir – ժայթքել
jamais – երբեք
jardiner – պարտիզպանությամբ զբաղվել
jazz m – ջազ
jean [dʒin] – ջինս
jeter qch – նետել; se ~ 1. նետվել 2. թափվել
jeune – երիտասարդ
joue f – այտ, թուշ
jouer – 1. à խաղալ 2. de նվագել
jour m – 1. օր; par ~ օրական; de nos ~s մեր օրերում 2. լույս; le ~ se lève լույսը բացվում է; il fait ~ լույս է
journée f – օր
joyeux, -euse – ուրախ
juge m - դատավոր
juger – դատել

jupe f – կիսաշրջազգեստ
jupon m – տակի կիսաշրջազգեստ
jus [ʒy] m – հյութ
jusque – մինչև
juste – 1. ճիշտ 2. իրավացի 3. հենց

L

labourer – վարել
lac m – լիճ
laine f – բուրդ
laïque - աշխարհիկ
laisser – 1. թողնել 2. թույլ տալ, թույլատրել
lait m – կաթ
lancer – 1. նետել 2. արձակել
langue f – լեզու; ~ vivante կենդանի լեզու
langueur f – թախիծ
lapin m – ճագար
lauréat m – դափնեկիր
laurier m – դափնի
lavabo m - լվացարան
laver – լվանալ; se ~ լվացվել
léger, ère – թեթև
Légion f **d'honneur** – Պատվո լեգիոնի շքանշան
légumes m pl. – բանջարեղեն
lendemain m – հաջորդ օրը; il ne faut jamais remettre au ~ ce qu'on peut faire le jour même այսօրվա գործը վաղվան չեն թողնի
lent, -e – դանդաղ
lentement – դանդաղորեն
lenteur f – դանդաղություն
lessive f – 1. լվացք 2. լվացքի փոշի, հեղուկ; faire la ~ լվացք անել
lettre f – 1. տառ 2. նամակ
lever – բարձրացնել; se ~ 1. վեր կենալ 2. ծագել
lier qch – կապել se ~ d'amitié –
lieu m – տեղ; avoir ~ տեղի ունենալ; au ~ de փոխարեն
limpide – պարզ, վճիտ
linge m – սպիտակեղեն; repasser le ~ արդուկել
lire qch à qn – կարդալ
loin – հեռու
lointain, -e – հեռավոր
loisir m – ազատ ժամանակ,
long, longue – երկար; le ~ de երկարությամբ, երկայնքով
longtemps – երկար ժամանակ
lorsque – երբ
louer qch – 1. վարձել 2. վարձով տալ
lourd, -e – ծանր
loyauté f - ազնվություն
loyer m – տան վարձ
lutter – պայքարել
lutte f – պայքար
lyrique - քնարական

M

magnifique – հրաշալի, հիանալի
maillot m – մայկա; ~ de bain – լողազգեստ
maire m – քաղաքապետ
maïs m - եգիպտացորեն
maison f – տուն; ~ de campagne ամառանոցատուն; ~ individuelle առանձնատուն
malade – հիվանդ; tomber ~ հիվանդանալ
malade m – հիվանդ (մարդ)
maladroit, -e - անշնորհք
malheur m – դժբախտություն
malingre - վտիտ, թուլակազմ
manche f – թևք
manger qch – ուտել
manquer – պակասել, չբավականացնել

manuscrit m – հին ձեռագիր
maquiller(se) – շպարվել
maquis m – խիտ անտառ
marché m – շուկա
marée f – մակընթացություն
marguerite f – մարգարտածաղիկ
mari m – ամուսին
mariage m – ամուսնություն
mariée f – նորահարս
marin m – նավաստի
maritime – ծովային
marquer qch – նշել
marronnier m – շագանակենի
marron m – շագանակ
marron - շագանակագույն
massacre m – ջարդ, կոտորած
mass–média – զանգվածային լրատվական միջոցներ
matelot m – նավաստի
maternité f – մայրություն
matin m – առավոտ
matinal, -e – առավոտյան, վաղորդյան
mauvais, -e – վատ
méchant, -e – չար
médecin m – բժիշկ
médecine f – բժշկություն
médicament m – դեղորայք, դեղամիջոց
membre m – անդամ
même – նույն, միևնույն
mémoire f – հիշողություն
mémorial m – հուշահամալիր
menacer – սպառնալ
ménage m – տնտեսություն; faire le ~ տնտեսությամբ զբաղվել
mener à – տանել
mentir – ստել
mépris m – արհամարհանք
mer f – ծով
merveille f – հրաշք, հրաշալիք
merveilleux, -euse – հրաշալի
métier m – մասնագիտություն, արհեստ
mettre – 1. դնել 2. հագնել; se ~ à + inf. սկսել
mieux - ավելի լավ
mignon, –ne – սիրունիկ
milieu m – մեջտեղ, կենտրոն; au ~ de մեջտեղում; en plein ~ ճիշտ (հենց) մեջտեղում
militaire – ռազմական
millier m – հազարավոր; par ~ բազմահազար, հազարավոր
mimodrame m - մնջախաղ
mince - բարակ, նիհար
mine f - հանք
minéral, -e – հանքային
ministre m – նախարար; le Premier ~ վարչապետ
miraculeux, -euse – հրաշագործ
miroir m – հայելի; se regarder dans le ~ իրեն հայելու մեջ նայել
moche – տգեղ
moderne – ժամանակակից
mœurs m, pl – բարքեր, սովորույթներ
moins – ավելի քիչ de ~ en ~ ավելի ու ավելի քիչ
mois m – ամիս
moisson f – բերք
moissonner – հնձել
moissonneur m – հնձվոր
moissonneuse–batteuse f – հնձիչ-կալսիչ մեքենա
moitié f – կեսը
moment m – րոպե, պահ, ակնթարթ
monastère m – վանք
monde m – 1. աշխարհ 2. մարդ 3. հյուր; tout le ~ բոլորը
mondial, -e – համաշխարհային
monnaie f – մանր դրամ

mont m – սար, լեռ
montagne f – լեռ
montagneux, -euse – լեռնային
monter – բարձրանալ
montre f – ժամացույց
montrer qch à qn – ցույց տալ
monument m – հուշարձան
moquette f - ամբողջ հատակով փռված գորգ
moral, -e – բարոյական
mort f – մահ
mot m – բառ
mouchoir m – թաշկինակ
mouiller – թրջել
mourir – մահանալ
mousseux, -euse – փրփրուն
mouvement m – շարժում
mouvoir(se) – շարժվել
moyen, –ne – միջին
muguet m – հովտաշուշան
mûr, -e – հասուն, հասած
mûrir – հասունանալ
mystérieux, -euse – խորհրդավոր

N

nager – լողալ
nageur, -euse m f – լողորդ
naissance f – ծնունդ
naître – ծնվել
natal, -e – հայրենի
natation f – լող
nation f – ազգ
national, -e – ազգային
nationalité f – ազգություն
naturellement – բնականաբար
naufrager – նավաբեկության ենթարկվել
nautique – ջրային
navigable – նավարկելի
nécessaire - անհրաժեշտ
négocier – 1. բանակցել, բանակցություններ վարել 2. խոշոր առևտրով զբաղվել
neige f – ձյուն
neiger – ձյուն գալ
nerveux, -euse – ջղային, նյարդային
nettoyer – մաքրել
neveu m – եղբորորդի, քրոջորդի
niche f - բույն, շնաբույն
nièce f – եղբոր աղջիկ, քրոջ աղջիկ
niveau m - մակարդակ
noce f – հարսանիք
Noël m – Սուրբ ծնունդ
nombre m – թիվ
nombreux, -euse – շատ, բազմաթիվ
noter - գնահատել
nourriture f – սնունդ
nuage m - ամպ

O

obéir à qn – ենթարկվել
obligatoire – պարտադիր
obligé, être ~ de + inf. – ստիպված լինել
observer qn, qch - զննել, դիտել
obstiner(s') – համառել
obtenir qch – ստանալ
occasion f - առիթ, պատճառ
occupation f – զբաղմունք
occuper(s') de qch, de qn-զբաղվել
océan m – օվկիանոս
océanographe m – օվկիանոսագետ
odeur f – բուրմունք, բույր, հոտ
œil m **(yeux pl.)** – աչք
œuf m – ձու
officiel, –le – պաշտոնական
offrir qch à qn – առաջարկել; նվիրել
oie f – սագ
oignon m – սոխ
oiseau m – թռչուն

olive f – ձիթապտուղ
ombrager – ստվեր գցել
ombre f – ստվեր
omelette f – ձվածեղ
onde f – ալիք
opérer qn – վիրահատել
opinion f – կարծիք, տեսակետ
or m – ոսկի
oral, - e – բանավոր
orage m – ամպրոպ
orateur m – հռետոր
ordre m – 1. կարգ 2. կարգուկանոն 3. հրաման, հրահանգ
ordonner – դասավորել, կարգավորել
ordures f pl. – աղբ; enlever les ~ աղբը տանել
oriental, -e – արևելյան
origine f – ծագում d'~ ծագմամբ
orner – զարդարել
oser + inf. – համարձակվել
ôter – հանել
oublier qn, qch, **de + inf.** – մոռանալ
ouvrir qch – բացել; s'~ բացվել

P

pacifique – խաղաղ; l'océan Pacifique Խաղաղ օվկիանոս
pain m – հաց; gagner son ~ à la sueur de **son front** ճակատի քրտինքով իր հացը վաստակել; enlever (ôter) à qn le ~ de la bouche բերանի հացը կտրել, ապրուստի միջոցներից կտրել
paire f – զույգ
palais m – պալատ
pâle – գունատ
palier m – սանդղահարթակ
pantalon m – տաբատ
pantomime m - մնջախաղ
papier m – թուղթ
papillon m – թիթեռ
paquebot m – շոգենավ
paradis m - դրախտ
paraître – 1. երևալ 2. թվալ
pardon m – ներողություն
pardonner – ներել
pareil, -le – նման
parent, -e – 1. ազգական, բարեկամ 2. m pl. ծնողներ
parenthèse f – փակագիծ
paresseux, – euse – ծույլ, ալարկոտ
parfait, -e – կատարյալ
parfois - երբեմն
parfum m – 1. բույր 2. օծանելիք
parfumé, -e – բուրավետ
parler – 1. à, avec qn խոսել մեկի հետ 2. de qn, de qch խոսել մեկի, մի բանի մասին
parmi – մեջ, միջև
parole f – խոսք
part f – մաս; quelque ~ ինչ-որ տեղ; prendre ~ մասնակցել
partager qch - բաժանել,կիսել
participant, -e – մասնակից
participer à qch – մասնակցել
particulier, -ère – յուրահատուկ
particulièrement – հատկապես
partir – մեկնել, գնալ
partout – ամենուրեք
pas m – քայլ
passé m – անցյալ
passer – 1. անցնել 2. անցկացնել 3. ~ qch à qn փոխանցել; ~ un examen– քննություն հանձնել
passion f – կիրք
passionnant, -e – հրապուրիչ, կլանող
pâté m – 1. կարկանդակ (մսով) 2. պաշտետ
patient, -e – հիվանդ
patinage m – չմշկասահք
patiner – չմշկել

pâtisserie f – խմորեղեն
patrie f – հայրենիք
patrimoine m – 1. ժառանգություն 2. հայրենի հարստություն
pâturage m - արոտավայր
pays m – երկիր
paysage m – բնապատկեր
paysan, –ne – գյուղացի
pêche f – 1. դեղձ 2. ձկնորսություն
pêcher m – դեղձենի
pêcher – ձուկ որսալ
pêcheur m – ձկնորս
peigner(se) – սանրվել
peindre qn, qch – նկարել
peine f – ցավ, վիշտ
peintre m – նկարիչ
pèlerinage m – ուխտագնացություն
pencher(se) – կռանալ, խոնարհվել, թեքվել
pendant – ընթացքում, ժամանակ; ~ que մինչ
pénétrer – թափանցել, մտնել
penser – ~ à qn, ~ à qch, + inf. մտածել, խորհել; ~ de qn, ~ de qch կարծիք ունենալ
pente f – զառիվայր, թեքություն, լանջ
perdre qch – կորցնել
permettre – թույլ տալ, թույլատրել
permission f – թույլտվություն
perpétrer – իրագործել (ոճիր)
persévérance f – համառություն
personne – ոչ ոք
personne f – անձ, անձնավորություն
personnage m – 1. անձ, անհատ 2. գործող անձ
peser – կշռել
pétale m – ծաղկաթերթ
pétiller – 1. ճարճատել 2. փայլփլել
pétrifier – քարացնել
peu – քիչ; ~ à ~ քիչ-քիչ
peuplé, -e – բնակեցված
peur f – վախ; avoir ~ վախենալ
philosophie (philo) f – փիլիսոփայություն
photo f – լուսանկար; prendre des ~ լուսանկարել
pièce f – սենյակ; un deux (trois) ~ երկու (երեք) սենյականոց բնակարան
pied m – ոտք; à ~ ոտքով; au ~ ստորոտին, ներքևում
pierre f – քար
piocher – փորել
pique–nique m – զբոսախնջույք
piscine f – լողավազան
pittoresque - գեղատեսիլ
place f – 1. տեղ 2. հրապարակ
placer – 1. տեղադրել, դնել 2. տեղավորել (աշխատանքի)
plage f – ծովափ, լողափ
plaie f – վերք
plaine f – դաշտավայր, հարթավայր
plaire à qn – դուր գալ
plaisir m – հաճույք; avec ~ հաճույքով; faire ~ à qn հաճույք պատճառել
planche f – տախտակ; ~ à voile առագաստանավային սպորտ, սերֆինգ
plante f - բույս
planter – տնկել
plat m – 1. մեծ ափսե 2. կերակուր, կերակրատեսակ
plateau m - բարձրավանդակ
pleurer – լալ, լաց լինել
pleuvoir - անձրևել
pluie f – անձրև
plume f – փետուր
plupart f – մեծ մասը, մեծամասնությունը
plusieurs – մի քանի, բազմաթիվ
pluvieux, -euse – անձրևային
poche f – 1. գրպան 2. պարկ

point – ամենևին, բոլորովին
point de vue m – տեսակետ
pointure f – կոշիկի համար
poirier m – տանձենի
pois (petits) m pl. – կանաչ ոլոռ
poisson m – ձուկ
poitrine f – կուրծք, կրծքավանդակ
poivrer – պղպեղել
poivron m – տաքդեղ
pollué, -e – աղտոտված
pollution f - աղտոտում, ապականում
pompier m – հրշեջ
pont m – կամուրջ
populaire – 1. ժողովրդական, 2. հանրաճանաչ
population f – բնակչություն
port m – նավահանգիստ
porter qch – կրել
poser qch – դնել
possible – հնարավոր
potable – խմելու
potager m – բանջարանոց
poubelle f – աղբարկղ
poule f – հավ
pourboire m – թեյադրամ
pourcentage m – 1. տոկոս 2. տոկոսային հարաբերություն
pousser – 1. qn à դրդել 2. աճել
poussière f – փոշի
pouvoir – կարողանալ
pouvoir m – իշխանություն
prairie f – մարգագետին
précédent, -e – նախորդ
précis, -e – ճիշտ, ճշգրիտ
préciser qch – ճշտել, ճշգրտել
préférer qch,qn, qch à qch – նախընտրել
prendre – վերցնել; ~ du thé թեյ խմել; ~ le métro (l'autobus, l'avion) մետրո (ավտոբուս, ինքնաթիռ) նստել; ~ une photo լուսանկարել; ~ son repas ուտել; ~ un médicament դեղ խմել; ~ la température ջերմությունը չափել; ~ une rue (un chemin) փողոցով (ճանապարհով) գնալ
préparatifs m pl. – պատրաստություն
préparer qch – պատրաստել; se ~ à պատրաստվել
près (de) – մոտ; tout ~ շատ մոտ
présenter qn à qn – ներկայացնել; se ~ ներկայանալ
presque – գրեթե
presser(se) – շտապել
prêter qch à qn – տալ, պարտքով տալ
pretexte m – պատրվակ
prévoir - կանխատեսել, գուշակել
prier – 1. qn de + inf. խնդրել 2. աղոթել
primaire – նախնական, սկզբնական
primeurs f pl.– վաղահաս բանջարեղեն, միրգ
prince m, **princesse** f – իշխան, իշխանուհի
principal, -e – հիմնական, գլխավոր
privé, -e – մասնավոր
privilège m - արտունություն, բացառիկ իրավունք
privilégié m – արտոնյալ անձ
prix m – 1. գին 2. մրցանակ
probablement – հավանաբար
prochain, -e – մոտակա, հաջորդ
proclamer qch – հռչակել
procurer – հայթայթել, ձեռք բերել
prodige (enfant) – հրաշք (մանուկ)
profondément – խորապես
projet m – նախագիծ
promenade f – զբոսանք
promener(se) – զբոսնել
promettre qch à qn, à qn de + inf.– խոստանալ

prononcer – արտասանել
proposer qch à qn, à qn de + inf.-առաջարկել
propre – մաքուր
propriétaire m – տեր, սեփականատեր
prospérité f – հաջողություն, բարգավաճում, բարեկեցություն
protéger qn, qch – պաշտպանել; se ~ պաշտպանվել
protester – բողոքել
proverbe m – առած, ասացվածք
province f – գավառ
proviseur m – տնօրեն (լիցեյի)
provoquer – 1. դրդել, մղել 2. հարուցել, պատճառել
prudence f – զգուշություն
prudent, -e – զգուշավոր, խոհեմ
prune f – սալոր
publier – հրատարակել, լույս ընծայել
public, -que – հասարակական, ժողովրդական
puis – հետո
pull m – սվիտր
publicité f – գովազդ
punir qn – պատժել
pur, -e – մաքուր

Q

qualité f – 1. որակ, հատկանիշ 2. արժանիք
quand – երբ
quart m – քառորդ
quartier m – թաղամաս
quelquefois – երբեմն
quereller(se) – կռվել
question f – հարց; poser des ~ à qn հարցեր տալ
quitter qn, qch – հեռանալ, թողնել, լքել
quotidien m – օրաթերթ

R

racine f – արմատ
rage f – կատաղություն
raisin m – խաղող; ~ sec չամիչ
raison f – 1. բանականություն; avoir ~ իրավացի լինել 2. պատճառ
rajeunir – 1. երիտասարդացնել 2. երիտասարդանալ
rajuster – ուղղել, կարգի բերել
ralentir – դանդաղեցնել
ramasser qch – 1. հավաքել 2. վերցնել
ramper – սողալ
rang m – կարգ, շարք
ranger qch – դասավորել
rappeler(se) – հիշել
rapport m – հարաբերություն
rarement – հազվադեպ
raser(se) – սափրվել
rassurer – հանգստացնել
ravi, -e – հիացած
ravir qn – հմայել; à ~ գերելու աստիճան հմայիչ
ravissant, -e – հմայիչ, գրավիչ
réalité f – իրականություն
recevoir – 1. qch ստանալ 2. qn ընդունել
récit m – պատմվածք
recommandation f – երաշխավորագիր
références f pl – բնութագիր
réfléchir à qch – խորհել, մտածել
réfrigérateur m – սառնարան
refroidir – 1. սառեցնել 2. սառել
refuser qch – մերժել, հրաժարվել
regard m – հայացք
regarder qn, qch – նայել
région f – շրջան
regretter qch – ափսոսալ, ցավել
reine f – թագուհի
rejoindre qn – միանալ

relation f - հարաբերություն, առնչություն
relever – բարձրացնել, վեր հանել
religieux, -euse – կրոնական
religion f – կրոն
remarquer qn, qch – նկատել
remettre – 1. qch հետաձգել 2. ~ qch à qn հանձնել
remplacer qn, qch – փոխարինել
remuer – շարժել
renard m – աղվես
rencontre f – հանդիպում
rencontrer qn, qch – հանդիպել
rendez–vous m – ժամադրություն
rendre qch à – վերադարձնել
renseignement m – տեղեկություն, պարզաբանում
renseigner – տեղեկացնել
rentrée f (des classes) – պարապմունքների վերսկսում
rentrer – վերադառնալ
répandre qch – տարածել
réparer qch – նորոգել
repas m – կերակուր, ճաշ
répondre à qn, à qch – պատասխանել
réponse f – պատասխան
reposer – հանգչել; se ~ հանգստանալ
reprendre – վերսկսել
reprocher(se) – նախատել, ինքն իրեն հանդիմանել
réserver – հատկացնել
résidence f – նստավայր
respiration f – շնչառություն, շունչ
respirer – շնչել
responsabilité f – պատասխանատվություն
ressembler à qn – նմանվել
ressentir qch – զգալ
rester – մնալ
résurrection f – հարություն
retard m – ուշացում; être en ~ ուշանալ
retarder – 1. qch հետաձգել 2. qn ուշացնել 3. ետ ընկնել
retour m – վերադարձ
retourner – 1. վերադառնալ 2. qch շրջել, շուռ տալ
retraité, -e – թոշակառու
réunir – 1. միացնել 2. համախմբել; se ~ հավաքվել
réussir – հաջողություն ունենալ
rêve m – 1. երազ 2. երազանք
réveiller(se) – արթնանալ
revenir – վերադառնալ
rêver - երազել
rêveur, -euse – երազկոտ
révolter (se) – ապստամբել, ըմբոստանալ
riche – հարուստ
richement – հարուստ կերպով, առատորեն
rideau m – վարագույր; tirer le ~ վարագույրը քաշել
rien – ոչինչ
rigoler – ծիծաղել
rire – ծիծաղել
rituel m – ծիսակարգ
rivage m – ափ
rive f – ափ
rivière f – գետ
riz m – բրինձ
rocher m – ժայռ
roi m – թագավոր
romain, -e – հռոմեական
rond–point m – (կլոր) խաչմերուկ
rosier m – վարդի թուփ, վարդենի
route f – ճանապարհ
roux, rousse – շիկակարմիր
ruban m – ժապավեն
rude – խիստ

ruine f – ավերակ
rusé, -e – խորամանկ
rustique – գեղջկական

S

sable m – ավազ
sac m – 1. պայուսակ 2. պարկ, տոպրակ
sacré, -e – սուրբ
sain, -e – առողջ
saisir qn, qch – բռնել
saison f – տարվա եղանակ
salade f – սալաթ
sale – կեղտոտ
salé, -e – աղի
saler – աղ գցել
salir qch – կեղտոտել
salon m – հյուրասենյակ
salut m – ողջույն
sandwich [sãdwi(t)ʃ] m – սանդվիչ (երկու շերտ հաց՝ արանքում խոզապուխտ, միս, երշիկ, պանիր, մարող և այլն)
sang m – արյուն
santé f – առողջություն
sapin m – եղևնի
satisfait, -e – գոհ
sauf – բացի
sauvage – վայրի
sauver qn, qch – փրկել
sauvegarder – պահպանել, պաշտպանել
sauvetage m – փրկություն
savant m - գիտնական
savoir qch – գիտենալ, իմանալ
science f – գիտություն
score m – հաշիվ
sculpteur [skyltœr] m – քանդակագործ
sculpture f – քանդակ
seau m – դույլ
sec, sèche – չոր
second, -e – երկրորդ
secousse f – ցնցում, հարված
sein m – կուրծք; au ~ de – գրկում
selon – ըստ
semaine f – շաբաթ; par ~ շաբաթական
semblant (faire ~ de) – ձևացնել
sembler – թվալ
semence f – սերմ
semer – ցանել
semoir m – սերմնացան մեքենա
sens [sãs] m – 1. իմաստ 2. ուղղություն, կողմ 3. զգայարան
sentiment m – զգացմունք
sentir – 1. զգալ 2. բուրել; ~ bon լավ բուրել 3. հոտ քաշել; se ~ զգալ (իրեն)
séparer – բաժանել; se ~ բաժանվել
sérieux, -euse – լուրջ
serpent m – օձ
serpenter(se) – գալարվել
serviette f – պայուսակ
servir qn, qch – 1. ծառայել 2. մատուցել, սպասարկել; se ~ de 1. օգտվել 2. հյուրասիրվել
sévère – խիստ
siècle m – դար
siège m – նստավայր
siffler – սուլել
signe m – նշան
signifier – նշանակել
silence m – լռություն; en ~ լուռ, լռությամբ
simple – 1. պարզ 2. հեշտ 3. հասարակ
simplement – պարզապես
sincère – անկեղծ
sinistré, -e – աղետյալ
sinistre – մռայլ

situé, -e (être) – գտնվել
ski m – դահուկ; faire du ~ դահուկել
slip m – կիսավարտիք
sociable – մարդամոտ
soie f – մետաքս
soigner qn – 1. բուժել 2. խնամել
soin m – խնամք; les ~ հոգսեր
soir m – երեկո
soirée f – 1. երեկո 2. երեկույթ
sol m – հող, գետին
solaire – արևի, արևային
soleil m – արև; le lever du ~ արևածագ; le coucher du ~ մայրամուտ; il fait du ~ արև է
soluble – լուծելի, լուծվող
sombre – մութ, խավար
sommeil m – քուն
sommet m – գագաթ, կատար
sorcière f – կախարդուհի
sortie f – 1. ելք 2. էքսկուրսիա; faire une ~ էքսկուրսիա, զբոսանք կատարել
sortir – դուրս գալ
soudain – հանկարծ
souffrir – 1. de qch տանջվել, տառապել 2. տուժել
souhaiter qch à qn – մաղթել
souligner – ընդգծել
soumettre (se) – հնազանդվել
souper m - ընթրիք
souple – ճկուն
source f - աղբյուր; ~ thermale հանքային տաք աղբյուր
souriant, -e – ժպտերես
sourire – ժպտալ
souris f – մուկ
sous–sol m – ընդերք
sous–vêtement m – ներքնազգեստ
soutien m – նեցուկ, հենարան
soutien–gorge m – կրծկալ
souvenir(se) de qch, de qn հիշել
souvent – հաճախ
spacieux, -euse – ընդարձակ
spécialiser(se) – մասնագիտանալ
spécialité f – մասնագիտություն
sport m – սպորտ; faire du ~ = pratiquer le ~ սպորտով զբաղվել
station f – 1. կայարան, կանգառ 2. կայան; ~ balnéaire առողջարան (ծավափնյա); ~ thermale – հանքային ջրերի առողջարան; ~ de sports d'hiver դահուկային կայան, դահուկային սպորտբազա; ~ estivale ամառանոց
statue f – արձան; ~ equestre ձիով արձան
stendardiste m, f – հեռախոսավար
structure f – կառուցվածք
studio m – մեկ սենյականոց բնակարան
stupéfaction f – զարմանք
successif, -ve – անընդհատ, շարունակվող
sueur f – քրտինք
suffisant, **-e** – բավարար
suite f – շարունակություն; tout de ~ անմիջապես
suivant, -e – հետևյալ
suivre qn, qch – հետևել
superbe (super) – հոյակապ
superficie f – մակերես
supporter – 1. նեցուկ լինել 2. դիմանալ, հանդուրժել
sûr, -e – հաստատ, վստահ; être ~ de վստահ լինել; bien ~ իհարկե, անշուշտ
surgir – հանկարծակի երևալ; հայտնվել
surpris, -e – զարմացած
surprise f – անակնկալ
surtout – հատկապես
symbole m – խորհրդանիշ

symboliser qch – խորհրդանշել
sympathique (sympa) – համակրելի

T

table f – սեղան; se mettre à ~ սեղան նստել; mettre la ~ սեղան գցել; desservir la ~ սեղանը հավաքել
tâche f – գործ
taillé (dans le rocher) – ժայռափոր
taille f – 1. հասակ 2. իրան; être de grande (petite) ~ բարձրահասակ (ցածրահասակ) լինել; être de ~ **moyenne** միջահասակ լինել; quelle ~ faites-vous? որն է ձեր չափսը
tailleur m – 1. դերձակ 2. կանանց կոստյում
tandis que – մինչդեռ
tant – այնքան, այդքան
tante f – հորաքույր, մորաքույր
tantôt – մերթ
taper – խփել
tapis m – գորգ
tard – ուշ
tee-shirt [tiʃœrt] m – կիսաթև վերնաշապիկ
tel, -le – այսպիսի, նման; tel que – ինչպիսին է
télécommande f – հեռակառավարման վահանակ
téléphone m – հեռախոս
téléphoner à qn – զանգահարել
tempéré, -e – բարեխառն
tempête f – փոթորիկ
temple m – տաճար
temps m – ժամանակ; de ~ en ~ ժամանակ առ ժամանակ; en même ~ միաժամանակ
tendre qch à qn – մեկնել, պարզել
tendre – քնքույշ
ténèbres f pl. – խավար, մթություն
tente f – վրան
terminale f – ավարտական դասարան
terminer qch - ավարտել, վերջացնել
terrasse f – հողահարթակ
terre f - երկիր, գետին, հող; tremblement m de ~ երկրաշարժ
terrible – սարսափելի
thym [tɛ~] m – ծոթրուն
tiens! – ահա թե ինչ; դե՛, վերցրու՛, ահա՛, լսի՛ր, տե՛ս
timide - երկչոտ, ամաչկոտ
tinter - զնգալ, զնգզնգալ
tirer qch – 1. քաշել 2. հանել
tissu m – կտոր, գործվածք
toilette f – 1. արդուզարդ; faire sa ~ հարդարվել 2. ~ pl. զուգարան
toit m – կտուր, տանիք
tombeau m – գերեզման
tort (avoir) – սխալ լինել, իրավացի չլինել
total, -e – ամբողջական, կատարյալ
toucher – 1. qn, qch դիպչել 2. qch ստանալ 3. qn հուզել
touffu, **-e** – խիտ, թավ
toujours – միշտ
tour f – աշտարակ
tour m – 1. շրջան 2. զբոսանք 3. հերթ; à son ~ իր հերթին
tourment m – տանջանք
Toussaint (la) – տոն ամենայն սրբոց
tout, -e, **tous, toutes** adj. indéf. – ամբողջ, բոլոր; tout, tous [tus], toutes pr. indéf. ամեն ինչ, բոլորը; tout m – ամբողջը; pas du ~ ամենևին, բոլորովին
tracer – գծել, նշել
tradition f – ավանդույթ
tragique – ողբերգական, սարսափելի
trahison f – դավաճանություն
train m – գնացք; prendre le ~ գնացք նստել

traîner qch – քարշ տալ
traire – կթել
trait m – 1. գիծ 2. դիմագիծ
tranquille – հանգիստ, խաղաղ
transformer – վերածել
travail m – աշխատանք
travailler – աշխատել
travers (à) – միջով
traverser qch – անցնել, կտրել-անցնել
tremble m – դողդոջուն կաղամախի
trésor m – գանձ
tricoter – հյուսել, գործել
trop – չափազանց շատ
trotter – այս ու այն կողմ վազվզել, դես ու դեն գնալ
trouble – պղտոր
troupeau m – հոտ, նախիր
trouver(se) – գտնվել
truite f – կարմրախայտ, իշխան
tuer – սպանել

U

universel, -le – համաշխարհային
utile – օգտակար
utiliser – գործածել, օգտագործել

V

vacances f pl. – արձակուրդ
vacancier m – արձակուրդավոր, հանգստացող
vaccin m – 1. պատվաստում 2. պատվաստանյութ
vagabonder – թափառել
vague f – ալիք
vaincre qn – հաղթել
vaincu, -e – պարտված, հաղթված
vaisselle f – ամանեղեն; faire la ~ ամանները լվանալ
valeur f – արժեք
vallée f – հովիտ
vandalisme m – բարբարոսություն, վայրագություն
vapeur f – գոլորշի
végétation f – բուսականություն
vélo m – հեծանիվ; faire du ~ հեծանվասպորտով զբաղվել
velours m – թավիշ
vendange f – այգեկութ
vendangeur m – խաղող հավաքող
vendre qch – վաճառել
vénérable – հարգարժան, պատվելի, պաշտելի
venir – գալ
verdir – կանաչել
verdoyant, -e – կանաչ
verdure f – 1. կանաչություն, բուսականություն 2. կանաչի, կանաչեղեն
verger m – մրգաստան
vérité f – ճշմարտություն
vers – 1. դեպի 2. մոտավորապես, մոտ
vert, -e – կանաչ
vêtement m – հագուստ
veuf m, **veuve** f – այրի
victime f - զոհ
victoire f – հաղթանակ; remporter une ~ հաղթանակ տանել
vide – դատարկ
vider – դատարկել
vie f – կյանք
vieillesse f – ծերություն
vieillir – ծերանալ
vieux, vieil, vieille – 1. ծեր 2. հին
vif, -ve– աշխույժ, կայտառ
vigne f – խաղողի վազ
vignoble m – խաղողի այգի
village m – գյուղ
ville f – քաղաք
vin m – գինի; ~ sec անապակ (դառը) գինի ~ fin բարձրորակ գինի
violent, -e – ուժգին

violence f – բռնություն
vipère f – իժ
visage m – դեմք
vision m – տեսիլք
visite f – այցելություն; rendre ~ à qn այցելել
visiter qch – այցելել
vital, -e – կենսական
vite – արագ, շուտ, շտապ
viticole – խաղողագործական
viticulture f - խաղողագործություն
vivement – աշխուժորեն
vivre – ապրել
voile f – 1. առագաստ 2. առագաստանավ; faire de la ~ առագաստանավային սպորտով զբաղվել
voir qn, qch – տեսնել
voisin, -e m f – հարևան
voiture f – ավտոմեքենա; ~ d'occasion– օգտագործված ավտոմեքենա
vol m – գողություն
vol m – թռիչք
volcan m – հրաբուխ; ~ éteint հանգած հրաբուխ
volcanalogue m – հրաբխագետ
voler – գողանալ
voler – թռչել
volonté f – կամք
volume m – հատոր
vouloir qch – ցանկանալ
voyage m – ճամփորդություն
voyager – ճամփորդել
vrai, -e – ճիշտ, ճշմարիտ
vue f – տեսարան

W

week-end [wikend] m – հանգստյան օրեր (ուրբաթ օրվա երկրորդ կեսը, շաբաթ և կիրակի)

Y

yaourt (jaur(t)) – մածուն

Z

zapper – հեռուստաալիքները փոխել
zut [zyt]! – գրողը տանի

TABLE DES MATIÈRES

UNITE 1
Leçon 1 La rentrée 3
Leçon 2 Dialogues 8
Leçon 3 La Provence 10
Leçon 4 Un poème de Jacques Charpentreau 12

UNITE 2
Leçon 1 Lamiaud 14
Leçon 2 Dialogues 19
Leçon 3 La Franche-comté 22
Leçon 4 Un poème de Paul Verlaine 23

UNITE 3
Leçon 1 La République d'Arménie 25
Leçon 2 Dialogues 31
Leçon 3 Les Monuments Historiques et Architecturaux De L'Arménie 32
Leçon 4 Un poème de Hovhannès Toumanian 33

UNITE 4
Leçon 1 Annapurna 35
Leçon 2 Dialogues 40
Leçon 3 Rhône-Alpes 43
Leçon 4 Un poème de Pierre Gamarra 44

UNITE 5
Leçon 1 Au Restaurant 46
Leçon 2 Dialogues 52
Leçon 3 Midi-Pyrénées 55
Leçon 4 Un poème de Jacques Prévert 56

UNITE 6
Leçon 1 Martine À La Télé 58
Leçon 2 Dialogues 63
Leçon 3 Le Poitou-Charentes 66
Leçon 4 Un poème de Jacques Prévert 67

UNITE 7
Leçon 1 Train De Nuit 69
Leçon 2 Dialogues 73
Leçon 3 La Champagne 77
Leçon 4 Un poème de Cécile Chabor 78

UNITE 8

Leçon 1 Mayrig 79
Leçon 2 Un Nègre À Paris 84
Leçon 3 Le calendrier des fêtes françaises 85
Leçon 4 Un poème de Charles Baudelaire 87

UNITE 9

Leçon 1 Les Problèmes De La Planète Du Petit Prince 89
Leçon 2 Fleur menacée de disparition 94
Leçon 3 La Création De La Terre 96
Leçon 4 Un poème de Paul Fort 97

TEXTES D'AUDITION 99

ՔԵՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
PRÉCIS DE GRAMMAIRE 108

ԽՆԴՐԱՌՈՒԹՅՈՒՆ
LE RÉGIME DES VERBES 140

TABLEAU DE CONJUGAISON DES VERBES DU 3 GROUPE 142

VOCABULAIRE FRANÇAIS-ARMÉNIEN..... 147

ՎԼԱԴԻՄԻՐ ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ, ԴՈՆԱՐԱ ՂԱԶԱՐՅԱՆ, ԱԼԻՆԱ ԵՂԻԱԶԱՐՅԱՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԵՆ

10

Հանրակրթական դպրոցի 10-րդ դասարանի դասագիրք

Շապիկի ձևավորումը՝ Արտակ Բաղդասարյան

Համակարգչային մուտքագրում՝ Ս. Այվազյան

Համակարգչային էջկապ՝ Մ. Աբրահամյան

«ՄԱՆՄԱՐ» ՓԲԸ
Երևան, Ղազար Փարպեցի 9/7, հեռ. 53-79-81, 53-79-82
E-mail: manmar@arminco.com

Տպագրված է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում